

A BUDAPEST FŐVÁROS XIII. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT

EGYESÍTETT ÓVODA

HÉTSZÍN TAGÓVODÁJÁNAK

SZAKMAI MÓDSZERTANI

ÚTMUTATÓJA

Készítette:
a Hétszín Tagóvoda nevelőtestülete

Tartalomjegyzék

1. HELYZETKÉP	4
1.1 AZ INTÉZMÉNY ADATAI.....	4
1.2 AZ EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA	5
1.3 AZ EGYESÍTETT ÓVODA SAJÁTOS CÉLJAI, FELADATAI	6
2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP	8
2.1 NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK	8
2.2 GYERMEKKÉPÜNK.....	10
2.3 ÓVODAKÉPÜNK.....	11
2.4 PEDAGÓGUSKÉPÜNK, PEDAGÓGIAI ELVEINK	12
2.5 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ KOLLÉGÁINK KÉPE	13
2.6 NEVELÉSI CÉLUNK	14
3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK	14
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	15
4.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	15
4.2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	19
4.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	22
4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés	22
4.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés.....	25
4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata, digitális nevelés tagóvodánkban	27
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	29
5.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	29
5.2 TÁRGYI FELTÉTELEK	30
5.3 ÓVODAI KÖRNYEZETKULTÚRA.....	31
5.4 PEDAGÓGIAI CÉLÚ ESZKÖZFEJLESZTÉSEK, INNOVATÍV MÓDSZERTANI CÉLOK	32
5.5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	34
5.5.1 Az udvari élet szervezésének alapelvei.....	34
5.5.2 Heti rend	35
5.5.3 Napirend	36
5.5.4 Ünnepek, hagyományok	37
6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA	39
6.1. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	39
6.2 AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA.....	40
6.3 KAPCSOLAT A TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL	43
6.3.1 Kapcsolat a bölcsődékkel.....	43
6.3.2 Kapcsolat az iskolákkal	43
6.3.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel	44
6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával	44
6.3.5 Kapcsolat a köznevelés-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel.....	45
6.3.6 Határon túli kapcsolatok	46
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	46
7.1 A JÁTÉK	46
7.2 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	49
7.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	54
7.3.1 Verselés, mesélés	57
7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	59
7.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	61
7.3.4 Mozgás, edzés, szervezett mozgás	64
7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés	67
7.3.5.1 A környezet megismerésére nevelés	69
7.3.5.2 Matematikai nevelés	71
7.4 AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET, AZ ISKOLÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS ALAPELVEI.....	73
8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK.....	74
8.1 BEILLESZKEDÉSI-, TANULÁSI-, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE, RÉSZKÉPESSÉG-ZAVAROK.....	76
8.2 FEJLESZTŐPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	77
8.3 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK NEVELÉSE	79

8.4 GYÓGYPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	81
8.4.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel	84
8.4.1.1 Magatartászavaros gyermek	84
8.4.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek	85
8.4.1.3 Látássérült gyermek – vakok, aliglátók, gyengénlátók.....	85
8.4.1.4 Hallássérült gyermek	85
8.4.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek.....	86
8.4.1.6 Beszédfogyatékos gyermek.....	86
8.4.1.8 Egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermek	87
8.5 ÓVODAPSZICHOLOGUSI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	88
8.6 TEHETSÉGGONDOZÁS.....	89
9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK.....	91
9.1 NEMZETISÉGI FELADATOK, MULTIKULTURÁLIS NEVELÉS.....	93
9.2 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	95
10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ.....	96
10.1 PEDAGÓGIAI-SZAKMAI MUNKA TERVEZÉSE	96
10.2 A FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ MEGFIGYELÉS, A MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS FOLYAMATA ÉS DOKUMENTÁCIÓJA	97

**„Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni.”
(Véghelyi Balázs)**

A XIII. kerület a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. A tervszerű és tudatos oktatáspolitikai eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg. Az Egyesített Óvoda összehangolt, gazdaságos működéssel biztosítja a 17 tagintézmény jogszerű, költséghatékony és magas színvonalú működését.

Elsődlegesnek tartjuk a felelős gondolkodást a hozzánk járó családok és gyermekeik mindenek felett álló érdekében, az értékteremtést, a korszerű, innovatív pedagógiai és eszköz célú fejlesztéseket, a hagyományok megóvása mellett. Programunkban a közös alapelvek, értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

1. HELYZETKÉP

1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve:	Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda
Címe:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
Telefon/fax:	36 (1) 340-2988
E-mail:	egyesitettovoda@ovoda.bp13.hu
Az intézmény fenntartója:	Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Címe:	1139 Budapest, Béke tér 1.

Az Egyesített Óvodát 2007. július 1-jével 14 önálló intézmény és 2 tagintézmény összevonásával hozta létre Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzatának Képviselő-testülete. Az Egyesített Óvoda jelenleg a törzsóvodát és a 16 telephelyen működő tagintézményeket foglalja magába.

Az Egyesített Óvoda Igazgatósága a tagóvodákban folyó mindennapi feladatvégzést és pedagógiai munkát koordinálja, fejleszti és ehhez kiemelkedő személyi és tárgyi feltételeket nyújt. Hatékony kommunikációval és információ-áramlással irányítja a szabályos és jogszerű működést. Olyan kiszámítható munkahelyi légkört teremt, amelyben a munkatársak biztonságban és megbecsülve érzik magukat.

1.2 Az Egyesített Óvoda bemutatása

Az intézmény neve: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Egyesített Óvoda

Székhelye: 1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

A törzsovoda neve: Angyalkert Tagóvodája

Székhelye: 1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

Tagintézmények: Egyesített Óvoda

1. Mesés kert Tagóvodája	1134 Budapest, Kassák Lajos u. 17.
2. Hétszín Tagóvodája	1133 Budapest, Gogol u. 32.
3. Napsugár Tagóvodája	1133 Budapest, Thurzó u. 6–8.
4. Zöld Ág Tagóvodája	1133 Budapest, Kárpát u. 25–27.
5. Varázsliget Tagóvodája	1138 Budapest, Karikás Frigyes u. 12.
6. Mese Tagóvodája	1139 Budapest, Esküvő köz 4.
7. Napraforgó Tagóvodája	1135 Budapest, Petneházy u. 69–71.
8. Csicsergő Tagóvodája	1131 Budapest, Gyöngyösi u. 67–71.
9. Pöttyös Tagóvodája	1131 Budapest, Jász u. 145.
10. Gyöngyszem Tagóvodája	1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.
11. Gyermek kert Tagóvodája	1134 Budapest, Tüzér u. 62.
12. Vízafogó Tagóvodája	1138 Budapest, Vízafogó sétány 4.
13. Futár Tagóvodája	1131 Budapest, Futár u. 23–25.
14. Nyitnikék Tagóvodája	1131 Budapest, Madarász Viktor u. 3.
15. Ákombákom Tagóvodája	1139 Budapest, Visegrádi köz 4.
16. Pitypang Tagóvodája	1139 Budapest, Országbíró utca 10.

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Hétszín Tagóvoda

A Tagóvoda neve: Budapest Főv. XIII. ker. Önk. Egyesített Óvoda Hétszín Tagóvodája

Címe: 1133. Budapest, Gogol u. 32.

Telefon/fax: 3-409-585

E-mail: hetszin@ovoda.bp13.hu

Az óvodáinkba járó gyermekek többsége átlagos életkörülmények között él és megfelelő, helyes modellt képviselő családi nevelést kap. Járnak hozzánk kimagasló életszínvonalú, ezáltal nagyon jó lehetőségekkel rendelkező, illetve sok gonddal, munkanélküliséggel küzdő – az eddigi életszínvonalukat tartani nem tudó – családokból is gyermekek.

Gyermekeink szociokulturális háttere igen széles spektrummal rendelkezik: nyelvi, kulturális sokszínűség is megjelenik. Ebből adódóan az idegen anyanyelvű családok és gyermekek megsegítése, integrációja is fontos feladatunkká vált.

Az eltérő nevelési háttérből adódóan / túlféltő, elhanyagoló, kényeztető / különbségek érzékelhetők a gyermekek ismeretein, képességein, magatartás- és viselkedéskultúráján.

Az átlagosnál kevesebb nálunk a veszélyeztetett gyermekek száma.

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások (Kt. 114. §):

- a gyerekek óvodai nevelése, a gyerekek napközbeni ellátása
- óvodai foglalkozások
- logopédiai, dyslexia - megelőző foglalkozások
- a sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztató foglalkozásai
- a gyerekek rendszeres egészségügyi felügyelete
- az óvoda létesítményeinek és eszközeinek használata a fenti szolgáltatások igénybevételéhez.

Egyéb szolgáltatások:

Az óvodát fenntartó önkormányzat – évenként döntést hozva, meghatározott módon – többféle, a XIII. kerületi Önkormányzat által finanszírozott, a felhasználók számára térítésmentes lehetőséget biztosít a gyermekek fejlődésének további elősegítése érdekében:

- normál IQ-övezetbe tartozó, korrekciós beavatkozást igénylő (részképesség-egyensúlytalanságokkal küzdő) gyermekek fejlesztő támogatása
- az egészséges életmód, az edzettség elősegítése érdekében biztosított sporttevékenységek felkínálása a kerületünkben működő sportlétesítményekben.

Nevelési évenként pedagógusaink által vezetett tehetségműhelyek is működnek óvodánkban, valamint- mérlegelve a szülői igényeket - önköltséges szolgáltatásokkal lehetőség nyílik olyan egyéb tanfolyamok szervezésére is, amelyek beilleszthetők az óvoda pedagógiai célkitűzéseibe. Ezeket az óvoda nevelési idején túl, a délutáni órákban térítés ellenében tesszük lehetővé.

1.3 Az Egyesített Óvoda sajátos céljai, feladatai

- Az Egyesített Óvoda családpedagógiájának fókuszja, hogy a gyermeket a család kontextusában ismerjük meg, és azon keresztül támogatjuk fejlődését. Arra törekszünk, hogy amennyiben az szükséges, a családokban, mint rendszerben pozitív változást tudjunk létrehozni. A korszerű nevelés tehát megkívánja, hogy a pedagógus kommunikációja személyiséget és a családi rendszert gazdagító, fejlesztő legyen, amivel a szülői kompetenciák erősítése is megtörténik.
- Nevelésünkben alapvető követelmény a gyermeki jogok védelme. Cél a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése, a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése. Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermek családban történő nevelkedésének segítése érdekében, illetve felmerülő, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.

- Kiemelten kezeljük az egészség- és környezeti nevelés elveit, gyakorlati megvalósítását. Minden tagintézményünk törekszik a fenntarthatóság jegyében a Zöld óvodai sikerkritériumok maradéktalan megvalósítására. A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- Az Egyesített Óvoda intézményeiben a szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek integrált nevelését is biztosítja, ellátja. Mind a 17 tagintézmény integrált nevelést biztosít az enyhe értelmi fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a mozgásszervi fogyatékos, az érzékszervi fogyatékos gyermekek, a beszéd fogyatékos és autizmus spektrumzavarban érintett gyermekek számára. Kiemelt feladatunknak tekintjük a speciális nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő tevékenységeket, intervenciós megoldásokat, a különböző szakterületek összekapcsolásával.
- Korai intervenciós szemlélettel követjük nyomon a gyermekek fejlődési útjait. A gyerekeket amellett, hogy életkori átlaghoz is viszonyítjuk bizonyos kérdésekben, mindenképpen a saját fejlődésük mutatói mentén értékeljük. A szakmai összedolgozás és a minél korábbi beavatkozás elsődleges feladatunk a szülőkkel közös feladatvállalásban.
- A személyre szabott, ösztönző, differenciáló tanulási környezet kialakításával a gyermekek a tanulási folyamatok aktív résztvevőivé válnak. A gyermeki tevékenység, a cselekvés és élményalapú tapasztalatszerzés középpontba helyezésével építünk a gyermeki kezdeményezésekre, aktivitásra, kreativitásra. Az IKT (információs és kommunikációs technológiák) eszközöket célszerűen használjuk a nevelési, tanulási folyamatba építetten.
- 2011 óta működik intézményünkben angol - magyar kétnyelvű program. Az Egyesített Óvoda pedagógiai programjának maradéktalan megvalósulása mellett; választható, kiegészítő elemként működik a BGC Kétnyelvű Óvodai Program, három tagóvodában. (Pitypang, Mesés kert, Gyermek kert). A tapasztalatok alapján a nyelvelsajátítás folyamata minden gyermek esetében elkezdődik, a mértéke egyénenként változó. Azok a gyermekek, akik kétnyelvű iskolában kezdik meg a tanulmányaikat, sokkal hatékonyabb eredményeket érnek el az iskolai nyelvtanulás terén.

Az Egyesített Óvoda működését akkor tekintjük eredményesnek, ha

- ✓ megvalósulnak azok a célkitűzések, amelyeket Pedagógiai Program deklarálnak,
- ✓ a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere,
- ✓ a tagóvodák együttműködnek a kerületi óvodás gyermekek ellátásában, magas színvonalú óvodai nevelést valósítanak meg,
- ✓ az intézmény elvi egységgel, ugyanakkor színes arculattal elégíti ki a szülők óvodával kapcsolatos igényeit, a fenntartó óvodákkal kapcsolatos elvárásait,
- ✓ megteremti az intézmény saját hagyományait, az innováció, a szakmai kiteljesedés, a pályakarrier motivációs eszközeit,
- ✓ az intézmény működése, a nevelés feltételei az optimális felé haladnak,

- ✓ a területünkben élő óvodakötelezett gyermekek 3 éves kortól rendszeresen óvodába járnak.

2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP

Az Egyesített Óvoda olyan törvényesen és szabályozottan működő erős szervezet, amely magas szakmai színvonalon, innovatív pedagógiai gyakorlattal, kiemelkedő infrastrukturális háttérrel, inkluzív szemlélettel, valamint a családokkal való együttműködést hangsúlyozva működteti sokszínű, ugyanakkor egységes értékrendet képviselő intézményeit.

2.1 Nevelésfilozófiánk, pedagógiai hitvallásunk

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. A hozzánk járó gyermekek családjai elsődleges partnereink, befogadó attitűddel képviseljük feléjük a gyermekek mindenek felett álló érdekeit. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei.

Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. Elfogadjuk, hogy a hozzánk járó gyermekek különbözőek, sokfélék. A különbözőségek tiszteletben tartása módszertani változatosságot és feltétel nélküli elfogadást kíván az óvodapedagógusoktól. A differenciáló szemlélet a fejlődés és érés folyamatának egy-egy gyermekre jellemző sajátossága, feladatmegoldásban megjelenő teljesítménykülönbsége, melyet természetesen kezelünk. Feladatunk továbbá az indirekt nevelői eljárások érvényesítése, valamint az élménypedagógia, a drámapedagógia eszközeinek használata, különös hangsúlyt helyezve az érzelmi nevelés fontosságára. Az inkluzív nevelés szemléletének megfelelően hétköznapi helyzetekben valósítjuk meg a gyermekek érzékenyítését egymás különbözőségeinek elfogadására, az empátikus odafordulásra, és ezáltal a támogató attitűd kialakítására. A társadalmi együttélés normáinak alapjait kívánjuk lerakni sokszínű, együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, ezért az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük. A gyermekeken keresztül a szülők érzékenyítése is beletartozik pedagógiai szemléletünkbe.

Pedagógiai munkánk során a családdal való együttműködésre építünk. A gyermekek egyéni képességeinek ismerete alapján differenciáltan nevelünk, és erre építve fejlesztünk.

Küldetésnyilatkozatunk:

Harmonikusan

Élményszerűen

Tevékenyen

Szívvvel

Zenével

Igényesen

Nevelünk

Harmonikusan számunkra azt jelenti, hogy mind a külső környezet harmóniáját szeretnénk

megteremteni a gyermekek és családok számára, ahogy belépnek az óvodánkba, a csoportokba, érezzék azt a melegséget, családias légkört, ünnepkörhöz kapcsolódóan akár meghittséget, ami megnyugtat gyermeket, felnőttet egyaránt, ahol láthatóvá válik a gyermeki alkotás, fantázia, képzelet, ahol a tevékenységek visszatükröződnek a mindennapok beszélgetéseiben, megnyilvánulásaiban, cselekedetiben. A belső harmóniánkkal, kiegyensúlyozottságunkkal a családokra és a ránk bízott gyermekekre szeretnénk hatni. A harmónia megteremti azt az alapot, mely a gyermekek fejlődését elősegíti. Eljuttatja őket az önmagukhoz mért legnagyobb fejlődéshez, kirajzolja a tehetségüket és segíti a hátrányok leküzdését.

Élményszerűen kell működie óvodánknak! Hisszük, hogy olyan emlékezetes,

kitörölhetetlen óvodás éveket kell biztosítanunk a gyermekeknek, hogy még felnőttként is jó érzéssel, örömmel gondoljanak vissza az óvodában eltöltött éveikre. Minden gyermek más, egyedi, megismételhetetlen individuum, aki más élményekre lesz fogékony: van, akit a zene tud lenyűgözni van, akit egy mese van, akit egy képi alkotás van, akit a mozgás. A célunk az, hogy ezeket figyelembe véve olyan élményekhez juttassuk gyermekeinket, mely minden érzékszervükre hat, fejleszti gondolkodásukat, értelmi képességeiket, nagymozgásukat, finommotorikájukat, verbalitásukat.

Tevékenyen tudnak a gyermekek működni. Ha megfigyeljük őket, az óvodai élet minden

pillanatában tevékenykednek, néha akár a semmittevést, de még ez is fontossá válhat. A cél, hogy képesek legyenek a cselekvő-szemléletes gondolkodásmódtól fokozatosan eljutni a szemléletes-képszerű, majd az elvont nyelvi síkra. A tevékenységek biztosítják a napok ritmusát, a heti rendszer kiépülését, a szokások és szabályok kialakulását. Célunk, hogy az óvodai tevékenységekről a szülők is képet kapjanak, így ebben is állandó kommunikációval, tájékoztatással élünk. A legfőbb feladatunk, hogy a gyermekek képességeinek megismerését a tevékenységek megfigyelésén keresztül végezzük el, objektív szempontok alapján, melyek

kiindulást jelentenek a fejlesztési területek beazonosításának, a fejlesztő játékok, tevékenységek megszervezésének.

Szívvel lehet az óvodás életkorú gyermekek felé fordulni. Ebben az életkorban kapott érzelmi alapokat most lehet kialakítani, ebben a szenzitív szakaszban minden érzelmi kapcsolat, minden érzelmekre ható dolog sokszoros jelentőséggel bír. Büszkén vállaljuk, hogy az értelmi intelligencia mellett nagy hangsúlyt tudunk fektetni a gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztésére, melyben segítségünkre vannak azok a játékok és módszerek, melyekkel a testület szinte minden tagja már megismerkedhetett. Különlegesen jó helyzetünket a szakmai team jelenléte is segíti és támogatja (pszichológus, gyógypedagógus).

Zenével tudunk a leggyorsabban kapcsolódni a gyermeki lélek felé. Szerencsés esetben gyermekeink már magzati korukban is kapcsolódhattak a zenéhez valamilyen módon. Az óvodás gyermekeink a dalok, zenék, dúdoló, altatók, tánczenék, népzene által egy olyan önkifejezési módot találhatnak, mely megnyitja az utat akár a társaik, akár a felnőttek felé. Öröm tapasztalni, hogy a nevelőtestület tagjainak is a ritmus, a zene a sajátja és szívesen használják ezt a remek eszközt a munkájukban, a játékban, a tevékenységekben, az udvari életben. Célunk, hogy a gyermekek tehetségére nyitottan reagáljunk a témában és minden gyermek fejlettségi szintjének megfelelően kiteljesedhessen (zenei tehetségműhely, előadások, műsorok).

Igényesség nélkül nem lehet kiteljesedni. Így ennek megfelelően ez az igényesség jellemzi a nevelőtestület tagjait szakmaiságukban, megjelenésükben, a környezetük alakításában. Ezt a magas minőségi követelményszintet folyamatos motivációval, kommunikációval, visszajelzéssel kívánjuk elérni. Célunk, hogy a motiváltság, a fokozott törekvés a feladatok megoldására a gyermekekben is kialakul és fejlődik a pedagógusok hatására. Igényeljük maguk körül a szépet, a jót és ezért képesek legyenek tenni is a mindennapokban (vizuális tehetségműhely, pályázatokon való részvétel, kiállítások szervezése).

Nevelünk, hisz az óvoda alapvető funkciója a nevelés. A nap minden percében példát, ötletet, ihletet kívánunk adni a mondataikkal, cselekedeteinkkel, tevékenységeinkkel a gyermekeknek abban, hogy a szociálisan, értelmileg, testileg kiegyensúlyozott fejlődést, nevelést biztosítunk számukra, mellyel a boldog és teljes életre tudjuk őket felkészíteni az életkoruknak megfelelően. Célunk, hogy az iskolára minden olyan nevelési célunkat teljesítsük, ami szükséges lesz az örömteli iskolás évek megkezdésének.

2.2 Gyermekeképünk

„A természetes sokféleség és az emberi agy rendkívüli plaszticitása, valamint az alkalmazkodásban mutatott szerepe egyre jobban megmutatkozik a XXI. századra kiteljesedett inger- és információgazdagság növekedése, és a kultúra megváltozása által.”
(Dr. Gyarmathy Éva)

A mai gyermekkép megfogalmazásánál figyelembe vettük, hogy az írásbeliség kultúráját az infokommunikációs technikai kultúra veszi át, amelyben a végrehajtó funkciók fejlődése és szerepe alapvető változáson megy keresztül.

A gyermeket továbbra is a család kontextusának figyelembevételével ismerjük meg, segítjük, fejlesztjük. A családokkal való együttműködés, a szülők bevonása a pedagógiánk egyik kiindulópontja.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a digitális világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő környezet iránt. Felfedez, kérdez - felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal, viszont szociális érettsége, társas-érzelmi életének fejlődése nagyobb támogatást igényel. Mivel a rendkívüli környezet növeli az egyéni eltéréseket, a különbözőségeket, azaz a sokszínűséget, ezért olyan tanulási környezetet szükséges biztosítani az óvodai csoportokban, ahol az eltérő képesség-, és viselkedésprofilal rendelkező gyermekek fejlődése biztosított. A 3-7 éves kor egy szenzitív fejlődési szakasz, az idegrendszer érése, fejlődése mindenkinél egyéni ütemben, eltérő fejlődéssel zajlik.

Születésétől fogva a fejlődő gyermeki személyiség fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások, valamint a biokémiai hatások együttesen határozzák meg. Ugyanakkor az atipikus idegrendszeri működés (tanulási, figyelem-, hiperaktivitás és autizmus spektrum zavar) egyre gyakoribb, ami az idegrendszer éréseinek és működésének sajátossága. E tényezők együttes hatásának következtében jelenthetjük ki, hogy óvodáskorban sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak a gyermekeknek, ezért óvodába lépéstől az önmagához viszonyított fejlődési úton kísérik és támogatják, hogy képességei elérjék azt a fejlettségi szintet, hogy alkalmas legyen az iskolai tanulásra.

A gyermekek számára a kiegyensúlyozott óvodai évek meghatározóak, amelyek későbbi életüket, kapcsolataikat, magatartásukat is megalapozzák. Az aktív, örömteli óvodás évekhez minden feltételt és segítséget igyekszünk megadni. Érzelmileg kiegyensúlyozott, kommunikációra és kooperációra képes, a különbözőséget elfogadó, érdeklődő, az életfeladatokat megoldani tudó, közösségi értékekkel felruházott, az iskolakezdésre alkalmas gyermekeket igyekszünk nevelni.

2.3 Óvodaképünk

Az Egyesített Óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Tagóvodái a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépéséig biztosítják a személyiségük sokoldalú kibontakoztatását: egyéni fejlesztéssel és komplex hatások alkalmazásával. Mind személyi, mind tárgyi feltételeink biztosítják az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális megvalósulását. Az óvoda segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Változó világunkban a gyermekintézmények szerepe, feladata is formálódik, alakul. Különösen fontos, hogy hogyan reagálunk a gyermekek családi szocializációjának és tanulási folyamatainak megváltozására. A mozgást, mint legegyszerűbb szükségletet többféle formában is biztosítjuk, mert stabilizálni képes az

idegrendszer. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a fenntartó támogatásával biztosított magas színvonalú tárgyi környezet segíti a gyermekek tervszerű fejlesztését minden területen.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, melyben gondoskodunk:

- ✓ a gyermekek szükségleteinek kielégítéséről,
- ✓ az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- ✓ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról,
- ✓ biztosítjuk a digitális és a hagyományos tanulásszervezési technikák koherenciáját.
- ✓ a gyermek személyiségfejlődéséhez illeszkedő, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségterületek közvetítéséről.

Gyermekközpontú szemléletünkkel a teljes gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, melyben figyelembe vesszük életkorunként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteiket. Úgy gondoljuk, ebben a személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, ezért a gyermekeknek derűs, meleg, családi környezetet, érzelmi biztonságot nyújtunk. Óvodánkban középpontba állítjuk a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, és ezt az elvet az egész nevelési folyamatban kiemelten kezeljük.

2.4 Pedagógusképünk, pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenképp álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermekeket a harmónia, az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.
- A pedagógus kompetenciák birtokában elkötelezettek vagyunk, azok megfelelő alkalmazása iránt.
- Nyitottak és felkészültek vagyunk a szakmai fejlődésre.
- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez és a gyermek családjának működéséhez igazítjuk.
- Az előírt elektronikus és papíralapú dokumentációkat törvényileg szabályozott és szakmailag korszerű elvek mentén vezetjük.
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól.
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevő speciális szakemberekkel, valamint a nevelő-oktató munkát segítő kollégáinkkal.

Hitvallásunk, melyet követendőnek tartunk, a gyermeki jogok tiszteletben tartása mellett egy olyan óvodai élet megvalósítása, mely a gyermekek szükségleteiből indul ki. Épít aktivitásukra, kíváncsiságukra, kreativitásukra épít, melyhez elegendő időt, teret, módot biztosítunk. Ott és akkor legyen a játéké, a mozgásé, a cselekvésé, az ösztönös, természetes kíváncsiságból adódó megismerése a főszerep, amikor a gyermek érdeklődése és tevékenysége ezt megkívánja.

Fontosnak tartjuk a gyermekek természethez fűződő pozitív viszonyának kialakítását, az erkölcsi értékek közvetítését. A közvetlen természeti és társadalmi környezetet cselekvően tapasztaló, felfedező gyermekek nevelésében hiszünk.

Célunk, hogy harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük eltérése. Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítására törekszünk a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátias készségek formálása a cél. Hangsúlyosan kezeljük a tehetség felismerését és támogatását, valamint a hátrányok kompenzálását.

Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője. A gyermek harmonikus fejlődését akkor segítjük, ha a kettő összhangja, állandó együttműködése megvalósul. Az óvoda csak a családdal közösen, a családi nevelést erősítve tudja a nevelő szerepét betölteni. Az óvodaszülő kapcsolatának javítása folyamatos elvárás önmagunktól és partnereinktől is (Fenntartó, Egyesített Óvoda vezetősége). Az ebben elért eredmények megtartása mellett, a kapcsolat fejlesztése is mindennapos feladata egész alkalmazotti közösségünknek, mely segíti nevelőmunkánkat. Hiszünk benne, hogy a gyermekközpontú nevelést akkor sikerül megvalósítanunk, ha kellő elhivatottsággal, etikus magatartással, alkalmazkodva a körülöttünk végbemenő változásokhoz, együtt egy csapatként veszünk részt a célok megfogalmazásában és megvalósításában.

2.5 A nevelő-oktató munkát segítő kollégáink képe

- A gyermekek mindenkinek felett álló érdekeit képviselik.
- Szorosan együttműködnek a munkatársakkal, az óvodapedagógusok és a tagóvoda vezető iránymutatása elsődleges munkájuk végzésekor.
- Kötelesség-, és feladattudattal önállóan, tevékenyen dolgoznak.
- A gyermekek számára viselkedésükkel, kommunikációjukkal követendő példát mutatnak.
- A másság elfogadását, toleránsan, türelemmel, befogadó magatartással képviselik.
- Saját kompetencia határaikon belül biztonsággal mozognak.

Óvodánk családias jellegéből adódik, hogy a nevelő-oktató munkát segítő munkatársaink csoportjaink életének aktív résztvevői. Együtt készülünk az ünnepekre, díszítjük a csoportszobákat, közösen veszünk részt kirándulásokon. A gyermekek bizalommal fordulhatnak hozzájuk, segítik a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtését.

2.6 Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása,
- az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek tekintetében:
 - a lassabban fejlődő, lemaradó; hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű; beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő; speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása,
 - a kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, a tehetségigéretnek kibontakozásának elősegítése.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

A gyermekek egyéni képességeinek és életkori sajátosságainak figyelembevétele mellett:

- Szeretetteljes légkörben, elegendő szabadjáték lehetőségének biztosításával segíteni a családokat abban, hogy a gyermekük harmonikus személyiséggé váljon.
- Napi rendszerességgel szervezett játékos tevékenységeken keresztül olyan képességek fejlesztése, amelyek az iskolakezdsre alkalmassá teszik a gyermekeket.
- Környezetük megismertetésével tájékozott, magabiztos, önálló, egészséges, az élet szépségeire fogékony gyermekek nevelése.

3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK

- A pedagógiai programunkon alapuló, a nevelési alapelvekben, értékrendben megegyező, ugyanakkor sokszínű, színvonalas pedagógiai gyakorlatot valósítunk meg tagóvodáinkban.
- A tagintézményekben az alkotó pedagógiai klíma, a szervezeti kultúra, az eddigi értékek mentén kialakult közös munka alapérték. A szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése tárgyi, személyi feltételek nyújtotta lehetőségekkel biztosított a fenntartó támogatásával.
- A tagintézmények közötti együttműködés számos formáját támogatjuk, az átjárhatóság a gyermekek, és munkatársak számára is biztosított.
- Gondot fordítunk a megtartó erő képviselőire minden munkakörben.
- Az inkluzív szemléletű integráció lehetőségei tágabb teret nyújtanak az emberi alapértékek megnyilvánulásának, kifejeződésének.
- A megfigyelésen alapuló egységes gyermeki fejlődést nyomon követő értékelési rendszer eredményeit dokumentált módon használjuk fel, az eredmények beépítésre kerülnek a mindennapi munkába, a tanítás-tanulás folyamatába.

- Az Egyesített Óvoda és tagintézményei az általuk képviselt értékeket különböző díjak, elismerések, címek formájában is deklarálják.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1 Az egészséges életmód alakítása

Magába foglalja a szomatikus, a mentális és a szociális nevelést egyaránt.

Célunk

- kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése,
- az egészséges életmód, az egészséges életvitel igényének kialakítása: a rendszeres mozgás, pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése,
- az önálló tevékenységekhez szükséges életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő készségek kialakítása,
- olyan jártasságok és készségek alakítása, amelyek a gyermekeket mentális egészségük megőrzésére alkalmassá teszik.

Távlati célunk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek felnőtt életükben képessé váljanak egészséges, harmonikus és tudatos életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére, a reziliencia képességének kialakítására.

Feladataink

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával az egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megvalósítása:

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, igényes gondozása, egészségük, testi, lelki, mentálhigiénés és szociális fejlődésük elősegítése,
- a helyes életritmus megalapozása az életkori sajátosságok figyelembevételével,
- a feltételekhez alakított, megfelelő napirend, hetirend biztosítása,
- a gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak megismerése, mely a nevelésünk alapját képezi,
- a szülőkkel való hatékony együttműködés kialakítása annak érdekében, hogy az időjárásnak megfelelő, kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkukat is tartó váltócipő biztosítva legyen a gyermekek számára,
- az olyan pozitív magatartásformák, szokások erősítése, amelyek a kisgyermekek egészségi állapotát megőrzik és javítják,
- a személyi és környezeti tisztaság iránti igény felkeltése, megteremtése,
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus stb.)

- az intim szféra biztosítása, tisztelete,
- az egészségvédő szokások megismertetése gyakoroltatása, különös tekintettel a személyi higiénés szokásokra annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére,
- a tevékenységek szervezésénél a folyamatosság biztosítása, a várakozási idő csökkentése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- a környezettudatos viselkedés megalapozása,
- a gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségek megismerése, a szülők bevonásával,
- az étkezések alkalmával az esztétikus környezet, kellemes hangulat megteremtése az étvágy fokozása céljából,
- a táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezés biztosítása,
- a más ízekhez szokott gyermekek esetében a családi/vallási szokások elfogadása, elfogadtatása,
- a gyermekek nagy tapintattal történő segítése, a kívánt táplálkozási elvárásokhoz szoktatása,
- a túlsúlyos gyermekek szüleivel együttműködésre épülő párbeszéd kezdeményezése, (a táplálékok minőségi és mennyiségi vonatkozásában) a gyermek érdekeinek szem előtt tartásával,
- a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a gyermekek kulturált étkezési szokásainak alakítása és ezek gyakoroltatása,
- a rendszeres fogmosás feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek számára az egész nap folyamán megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék bevitel biztosítása, (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt,
- a pihenés - mely nem jelent feltétlen alvást - hangulati feltételeinek megteremtése, (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat, kiszellőztetett csoportszoba, altatómese, ének, relaxációs zene, személyes tárgy),
- a nem alvó gyerekek számára - általában egy órai nyugodt pihenés után – csendes, társai pihenését nem zavaró tevékenység felkínálása,
- a cseppfertőzések megelőzése érdekében, fokozott személyi és környezeti higiénia alkalmazása (gyakori szellőztetés, fertőtlenítés),
- a fűtési időnyben a száraz levegő enyhítésére - lehetőség szerint - párologtató használata,
- nyáron az erős napsugárzás ártalmának csökkentése kalappal, kendővel, magas faktorú fényvédelemmel ellátott naptej használatával,
- a szabad levegőn való tartózkodáskor a gyermekek mozgásigényének kielégítése, az aktuálisan jellemző időjáráshoz alkalmazkodva: mindennapi mozgás, udvari mozgásos játékok, népi gyermekjátékok, séták, kirándulások, programok szervezése,

- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése,
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve),
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (képeségek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás,
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választására való törekvés képességének fejlesztése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet folyamatos karbantartására és kontrollálására, a szokások alakításához elegendő hely, idő és megfelelő eszközök biztosítására. Feladatunk, hogy magatartásunkkal helyes és követésre méltó mintát nyújtsunk a gyerekeknek és családjaik számára.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermek a mindennapi szükségleteit önállóan elégíti ki, szükség esetén késleltetni tudja,
- önállóan, megfelelő sorrendben, korának megfelelő tempóban, az aktuális és az egyéni szükségleteinek megfelelően végzi a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőit, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetés-szerűen használja, óvja, helyére teszi,
- a kulturált étkezés szokásai beépültek viselkedésébe,
- mozgása adottságának megfelelően harmonikus, összerendezett, igényli a rendszeres testmozgást,
- életkorának megfelelően edzett,
- ismeretekkel rendelkezik az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- ismeri és betartja a balesetvédelemmel kapcsolatos alapvető szabályokat,
- törekszik az önmaga és környezete iránti igényességre, a környezet megóvására, védelmére.

Az egészséges életmód alakításának területei:

- Gondozás
- Egészségvédelem
- Pihenés, alvás

Gondozás:

Célunk: A kisgyermek olyan alapvető szükségleteinek kielégítése, amelyek elősegítik növekedésüket, fejlődésüket, hozzájárulnak egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, egészséges életmódjuk kialakulásához.

A gondozás során a gyermekek komfortérzetét igyekszünk biztosítani, hogy esztétikus környezetben, nyugodt légkörben, jó közérzettel tevékenykedhessenek.

A sikeres gondozás lényeges feltételének tartjuk a motiváló, türelmes sürgetésmentes légkört, az óvodapedagógus és a gyermek közötti bensőséges kapcsolatot, tapintatos bánásmódot Mozdulatainkkal, szavainkkal, tekintetünkkel gondozás közben is elfogadást, figyelmet igyekszünk közvetíteni, ezáltal a gyermekek biztonságérzetét növeljük. Ezeket a szokásokat tanítjuk és gyakoroltatjuk, melyeknek egy része óvodáskor végére szükségletükké válik. Fontosnak érezzük, hogy az óvónő a gyermekek egyéni igényeit, jelzéseit, otthoni szokásait is ismerje, ezért az eredményes gondozás megvalósítása érdekében a családdal való szoros együttműködésre törekszünk. A gyermekek szükségleteik kielégítésére fokozatosan válnak képessé.

Az önálló testápolás, öltözködés, étkezés, azaz az önkiszolgálás kezdetben komoly feladatot jelent számukra. Eleinte nagyon sok segítséget adunk, sok szóbeli magyarázattal kísérve. A dajkák bevonásával együtt végezzük a teendőket, hogy a gyermekek megtanulhassák a testápolási szokások sorrendjét. Azt várjuk, hogy később a szokás- szabályrendszer az önállósági foknak megfelelően új kultúra tartalmakkal bővül, kiteljesedik.

Egészségvédelem:

Célunk:

Az egészséges életvitel igényének kialakítása a gyermekekben. Az egészséges életvezetés érdekében a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezetet teremtünk. Az óvoda belső környezetét folyamatosan a tevékenységekhez, az életkori sajátosságokra tekintettel alakítjuk.

Óvodánk a felújítás során sósobával bővült. A sós levegő belélegzése erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Ezáltal csökken a közösségekben terjedő fertőzőes megbetegedések száma is.

Óvodánk napirendjével a

- helyes testi– és egészségügyi szokásokat,
- a kulturált, étkezési szokásokat (folyamatos tízórai, kötött ebéd és uzsonna)
- az egészséges táplálkozás szokásait, Okostányér program elindítása (elegendő étkezési idő, mindennap gyümölcs, gyógyteák kóstolása, lehetőség szerint az egészségre káros összetevőket tartalmazó ételek minimálisra csökkentése)
- a tiszta, esztétikus környezet, a kulturált körülmények iránti igény
- a rendezett megjelenés szokásának igényét alakítjuk ki a gyermekekben, melyek következetes, de ésszerű betartására törekszünk.

Ezeket a szokásokat tanítjuk és gyakoroltatjuk, melyeknek egy része óvodáskor végére szükségletükké válik. A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési teendők megfelelő ellátásával és megvalósításával elősegítjük a gyermekek egészségének megóvását.

A higiénés szabályok betartására nagy figyelmet fordítunk:

- környezetet rendszeres takarítással, fertőtlenítéssel tisztán tartjuk,
- folyamatosan szellőztetünk,
- a megfelelő páratartalmat biztosítjuk,
- időjárásnak megfelelően öltöztetjük a gyermekeket,

- a szabad mozgás lehetőségét mindennap biztosítjuk a csoportszobában is,
- naponta, rendszeresen tartózkodunk szabad levegőn, az időjárástól függően 1-5 órát
- a csoportszobákba zöld növényeket helyezünk el.

Óvodába lépéskor a gyermekek különös betegségeiről, betegségekre való hajlamáról tájékozódunk, hogy az egyéni bánásmódot előre tervezhessük.

A gyermekek egészségi állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük, a változásról a szülőket, illetve az orvost tájékoztatjuk. Betegségből visszatérő gyermekekre fokozott figyelmet fordítunk. A gyermekek testi épségének védelmét kiemelten kezeljük. A balesetek megelőzése érdekében a személyi, tárgyi feltételeket igyekszünk biztosítani, a használati tárgyakat szükség szerint ellenőrizzük, karbantartjuk, javítjuk, javíttatjuk. A gyermekek figyelmét rendszeresen felhívjuk a veszélyekre, igyekszünk kialakítani, hogy saját és egymás testi épségére ügyeljenek, vigyázzanak.

Figyelmet fordítunk arra, hogy az udvaron fedett és szabad területek legyenek. A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja, hogy edzetek legyenek óvodásaink. Edzettségüket a nyári időszakban napi zuhanyozással segítjük. A napsugárzás káros hatásaitól naptejjel, árnyékolóval védjük Őket.

Pihenés, alvás:

A délutáni pihenés, alvás nagyon fontos az óvoda gyermek fejlődéséhez, erre a szülők figyelmét is felhívjuk. A nyugodt pihenéshez, alváshoz a szükséges feltételeket: tiszta, rendezett csoportszoba, fekvőhelyek megfelelő távolsága, személyes tárgyakkal való alvás lehetősége, külső ingerek megszüntetés megteremtjük.

Az ebéd utáni pihenést napi mesével, altató zenével, „simogató bábbal” tesszük meghitté. A pihenés igényének egyéni eltéréseit figyelembe vesszük (folyamatos ébresztés).

A pihenés nem jelenti feltétlenül az alvást, itt is igyekszünk figyelembe venni a gyermekek igényeit. A nem „alvó” gyerekeknek általában 1 óra pihenési idő után lehetőséget biztosítunk olyan tevékenységre, mely nem zavaró a környezetre nézve pl. mesekönyv nézegetése.

4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

„Az óvoda gyermek egyik jellemző tulajdonsága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.”¹

Az óvodában a gyermek természetes kíváncsiságára, nyitottságára építve válik lehetővé az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismerése, felfedezése. Ez hozzájárul ahhoz, hogy az élményeken keresztül alakítsuk értékeinek alakulását, családjához, hazájához való kötődését, kulturális hovatartozását.

Az Egyesített Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett. Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy

¹ A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai napirendet figyelembe véve.

Célunk

- a gyermekek szociális érzékenységének kialakítása, erősítése,
- az én-tudat alakítása, elősegítve az önkifejezést és az önértékesítő törekvések megvalósulását,
- a különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés,
- a közösségi érzés és tudat alakítása, az ehhez kapcsolódó magatartás formálása, erkölcsi értékek közvetítése,
- az emberi munka és alkotások megbecsülésére nevelés, kiemelve a hagyományok ápolásának fontosságát,
- optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése,
- a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés megalapozása,

Feladatunk

- a családi nevelés és az óvodai élet közötti átmenet biztosítása tagóvodáinkban,
- a közösen átélt pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkör megteremtése,
- a gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás -, és normarendszer kialakítása,
- az együtt játszás, az együttműködés és együtt dolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása,
- a gyerekek egyéni szükségleteihez igazított óvodai mindennapok biztosítása,
- a közös élmények sokoldalú, együttes feldolgozásának megteremtése, a családok bevonásával,
- az esélyegyenlőség biztosítása a differenciáló pedagógia módszereivel és a speciális szakemberekkel való együttműködéssel, segítve a gyermekek szocializációjának fejlődését, speciális igényeinek kielégítését,
- a gyermekek interperszonális kapcsolatainak alakítása, pozitív attitűd formálása (óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek),
- szemléletformálás annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó harmónia, valamint a veszélyek felismerésre is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek szívesen jár óvodába, a közösségen belül megtalálja a helyét, és jól érzi magát, igényli a közös tevékenységekben való részvételt,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi, nyitott és érzékeny a pozitív dolgok befogadására,

- megfelelő önbizalommal rendelkeznek, életkori sajátosságainak megfelelően képes saját érdekeinek érvényesítésére, mások tiszteletben tartására,
- érzelmi élete gazdag, érzelmei kifejezésére képes,
- ismeri és alkalmazni tudja az óvodai közösségben elvárt viselkedéskultúrát, a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival, viselkedésében fellelhetők az önfegyelem és udvariasság jelei,
- ismeri és alkalmazza a csoport szokás-és szabályrendszerét, ezért képes az önálló helyzetmegoldásra, a konfliktusos helyzet megoldására viszonylag önállóan, szükség szerint a felnőtt segítségét kérve,
- indulatain, érzelmein korának megfelelően tud uralkodni,
- érti és alkalmazza az egyszerű metakommunikatív jelzéseket,
- elfogadja és megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társak jelenlétét,
- észreveszi és segíti rászoruló társait,
- van fogalma különböző kultúrák létezéséről, ismeri a nemzeti jelképeket, kötődik saját kultúrájához.

Sajátosságainkból adódóan családias, derűs, szeretetteljes légkör jellemzi óvodánkat. A felnőttek minden gyermeket, a gyermekek minden felnőttet és gyermeket jól ismernek. Ezért a gyermekek bizalommal fordulnak bármely óvodai dolgozóhoz. Olyan légkört teremtünk, amelyben a gyermekek biztonságérzete megfelelő vagy növekvő. Ez fokozza a tevékenységekben való részvételüket, hatással van szociális érzékenységük fejlődésére. Az egészséges fejlődés érdekében, a család értékközvetítő szerepének figyelembevételével a szülőkkel jó kapcsolat kialakítására törekszünk. A gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő játékok biztosításával az érzelmi, akarati életük fejlődését, feszültségeik oldódását, pozitív életérzésük erősödését segítjük. A közös csoportos és óvodai ünnepek, a hagyományok szervezése, az együtt átélt élmények erősítik a családias légkört, az összetartozást, a közösséggé formálódást. A szomszédos bölcsőde és az óvoda közötti közös udvari kerítés a napi kapcsolat lehetőségét adja az ismerkedésre, kapcsolattartásra (bölcsődés társak, gondozónők, testvérek).

A gyermekek beilleszkedését segítő szokások:

- Tavasszal nyílt nap szervezése az óvodánk iránt érdeklődő szülők és gyermekük számára, melyen megismerkedhetnek az óvodával, a leendő óvodapedagógusokkal, így bepillantást nyerhetnek az óvodai életünkbe.
- A bölcsődések számára játszó-délelőtt szervezése az óvodánkban ismerkedés céljából, hiszen minden évben egyre több gyereket fogadunk a Szivárvány bölcsődéből.
- Az óvodakezdés előtt az új szülők szülői értekezleten ismerkedhetnek meg az óvodapedagógusokkal, tájékoztatást kapnak szokásainkról, a beszoktatás gyakorlatáról, a gyermekek felkészítéséről.
- Az óvodakezdés elején, lehetőséget biztosítunk „szülős” beszoktatásra, mely könnyíti a szülőtől való elválást, segíti a beilleszkedést.

- Fontos az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig tartó, különböző szintű, változatos kapcsolattartási, tájékoztatási formák működtetése, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek az óvodánkban folyó pedagógiai tevékenységünkbe, a csoportok életébe, a gyermekek fejlődésébe (ismerkedő nyílt nap, fogadóórák, szülői értekezletek, játszó délutánok, közös kirándulások, közös ünnepi előkészületek, nyilvános ünnepélyek, faliújságok, kiállítások, személyes beszélgetések stb.).

4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

Pedagógusaink és a gyermekek nevelésében részt vevő minden kollégánk önképzéssel és közművelődési lehetőségek felhasználásával fejleszti anyanyelvi kultúráját. Tudatosan használjuk a drámapedagógia és a mentálhigiénés módszereket, annak érdekében, hogy az inkluzív nevelés a lehető legmagasabb szinten megvalósuljon.

Figyelembe vesszük a különböző szociokulturális, multikulturális környezetből érkező családok anyanyelvi sajátosságait, s mindezek mellett törekszünk arra, hogy a magyar nyelv szépségeit, anyanyelvünket megismertessük velük.

Célunk

- a gyermekek az óvodai évek alatt váljanak képessé a szűkebb és tágabb környezetükkel való kapcsolatfelvételre, kommunikációra, önkifejezésre, önérvényesítésre,
- beszédük legyen érthető, választékos, nyelvtanilag helyes,
- rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális, metakommunikációs eszköztárral,
- ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvük kifejező erejét, a társadalmi megegyezésen alapuló udvariassági formákat,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztése,
- az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása valamennyi tevékenységi forma keretében, a gyermeki kommunikáció és metakommunikáció fejlesztése.

Feladatunk

- a gyermekek nyelvi kompetenciáinak, általános ismereteinek feltárása – szakmai támogatásban a logopédus és fejlesztő pedagógus kollégák által,
- elfogadó, türelmes, beszélő környezet biztosítása, mely elősegíti a felnőtt és gyermek közötti kapcsolat kialakulását,
- modell értékű beszédpélda adása,
- a gyermekek önkifejezésének, kommunikációjának megalapozása, a beszédkedv felkeltése, fenntartása,

- a beszédészlelés, beszédértés, szövegértés fejlesztése,
- a beszéd formai és tartalmi elemeinek bővítése, gazdagítása – szókincsbővítés,
- a beszéd alapját képező pszichikus funkciók fejlesztése – mozgásfejlesztés,
- a gyermekek pozitív értékelése és önértékelő attitűdjük formálása, gazdagítása,
- az egyéni képességeknek és sajátosságoknak megfelelő differenciált bánásmód megvalósítása az idegen nyelvű, a hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyermekekkel,
- együttműködés a szülőkkel, társintézményekkel, szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszél, érzelmeit, gondolatait ki tudja fejezni,
- összetett mondatokban, helyes nyelvhasználattal társalog,
- hanglejtésével érzelmek kifejezésére képes,
- képes elvont fogalmak használatára,
- nonverbális eszközökkel színesíti mondanivalója tartalmát,
- aktívan használja a tapasztalatok során bővült szókincsét,
- képes folyamatos elbeszélésre, próbálkozik a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével,
- képes a párbeszédre, használja a megfelelő beszédfordulatokat,
- kialakul a beszédfigyelme, kíváncsi a felnőttek és társai mondanivalójára, meghallgatja a kérdéseket és válaszol rájuk,
- a természet és a társadalmi környezet jelzéseit, nonverbális közléseit ismeri, értelmezi,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett egyre hangsúlyosabbá válik a szándékos bevésés és felidézés,
- megjelenik a tartalmában, terjedelmében fokozatosan növekvő szándékos figyelem.
- a cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodás mellett felfedezhető az elemi fogalmi gondolkodás,
- a beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és tempóval beszél.

Az anyanyelvi nevelés kiemelt szerepet kap óvodánkban, mind a magyar anyanyelvű gyermekeink miatt, mind az idegen nyelvű gyermekek érdekében, az ő fejlesztésükben. Azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek egyre kevesebbet beszélnek. Az aktív és a passzív szókincs, mennyisége, minősége nem kedvez a kifejező, választékos beszédnek. Egyre kevesebbet beszélgetünk a gyermekkel, sokat nézik a televíziót és játszanak elektronikus játékokkal. Évről évre nő óvodánkban az SNI gyermekek száma, akik szinte kivétel nélkül beszéd fogyatékoság okán kaptak kódot.

Az óvodai anyanyelvi nevelés során az óvodapedagógusnak mindezekkel a tényekkel számolnia kell, és hozzá kell segíteni a gyermeket az ingerek játék útján történő, minél változatosabb tevékenységekkel megvalósuló feldolgozásához, a világ komplex

befogadásához. Át kell gondolnunk, újra kell értelmeznünk a megújuló anyanyelvi nevelés tartalmát. Az anyanyelvi nevelés nem egyenlő az irodalmi neveléssel, ahogyan a gyermek fejlesztése sem szorítkozhat csupán a kommunikációja fejlesztésére. Az anyanyelvi-, dramatikus-, népi játékok, a néptánc, a népzene, a népdal, a bábjáték, a külső világ tevékeny megismerése, a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzése, a vizuális nevelés, a zenei nevelés, a hagyományápolás, hagyományörzés és az irodalmi nevelés együttesen adják a megújuló anyanyelvi nevelés tartalmát. Így válik az anyanyelvén szívesen beszélő óvodás gyermek anyanyelvét értő-, szerető-, ápoló kisiskolássá, felnőtté, bejárva az egészséges nyelvfejlődés sajátos, csak rá jellemző útját.

Az anyanyelvi nevelés érdekében végzett tevékenységeink:

- A beszélgetőkörben, kötetlen beszélgetési forma keretein belül a gyerekeknek lehetőséget adunk a megnyilvánulásra, arra, hogy beszéljenek érzéseikről, gondolataikról, miközben megtanulnak összefüggő mondatokat alkotni.
- Naponta kezdeményezünk kommunikációs játékokat: szójátékok, nyelvtörők, találós kérdések, barcoha, stb.
- A napközbeni bábozáshoz a feltételek adottak a gyermekeknek (hely, bábok, bábok készítéséhez eszközök), illetve az ismert meséket, történeteket közösen eljátsszuk, magunk mutatjuk be.
- Lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek, hogy előadják a fantáziájuk által vezérelt történetüket, vagy számukra kedves mesét.
- Valamennyi csoport rendelkezik Papírszínházzal, és ehhez tartozó mesegyűjteménnyel. A gyerekeket mindennap a mesék fantáziavilágába kalauzoljuk, az irodalmi élményt biztosítva.
- Pihenés előtt naponta mesét mondunk, ill. egy-egy gyermek mesél.
- Lehetőség van az otthonról hozott könyvek (ismeretterjesztő, mese, tudományos könyvek) nézegetésére, olvasására, a bennük lévő érdekességek megbeszélésére, esetleg kipróbálására is.
- Igyekszünk minél több magas színvonalú bábelőadás, zenés műsor óvodában történő megtekintésére, valamint az óvodai belső szakmai „Bábos Dorka” csoportja is megörvendezteti a gyerekeket, felnőtteket az előadásaival
- Alkalmanként múzeum, könyvtár, bábszínház látogatást tervezünk.

Célunkat akkor érjük el, ha

- A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket
- Bátran szólalnak meg, megfogalmazzák gondolataikat, érzéseiket. Képesek folyamatos elbeszélésre, próbálkoznak a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével
- Képesek a párbeszédre, használják a megfelelő beszédfordulatokat
- Kialakul a beszédfigyelmük, kíváncsiak a felnőttek és társaik mondanivalójára
- Meghallgatják a kérdéseket és válaszolnak rájuk

- A beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszélnek
- Beszédüket a személyiségüknek megfelelő, az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal arcjátékkal kísérik
- Tisztán ejtik a hangokat.

4.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk

- a gyermekek értelmi képességeinek, mint gondolkodás, fogalomismeret, következtetés, ítéletalkotás, rendszerezés, konkretizálás általánosítás, figyelem, képzelet, emlékezet, problémamegoldó képesség, számfogalom, észlelés; és kreativitásának fejlesztése,
- változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül további ismereteket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- megeremteni annak lehetőségét, hogy tevékenységek, cselekvések során fejlődjenek egyéni képességei,
- az értelmi nevelés épüljön a gyermekek kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire, ismereteire és érzelmi motiváltságára.

Feladatunk

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása,
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről,
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése, motivációs bázisuk, aktuális témaérdeklődésük figyelemmel követése,
- az IKT eszközök célirányos, hatékony alkalmazása,
- az élménypedagógia módszereinek alkalmazásával olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésre indulhatnak a világ felfedezése közben,
- minél több érzékszervet bevonjunk a tapasztalásba,
- bizonyos tevékenységek állandóságának biztosítása,
- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával,
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása,
- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus stb.),
- a gyermekek ötleteinek, problémafelvetéseinek beépítése a tanulási folyamatba,
- projekt terveinkben változatos, életkoronként differenciált tevékenységek tervezése,
- az előző évben tanultakra, meglévő ismereteikre, tapasztalataikra történő építés,

- módszertani szabadságunk tükrében döntünk a kezdeményezések, illetve kötött foglalkozások megvalósításának formájáról; előnyben részesítjük a játékba ágyazott tanulást,
- a foglalkozások, kezdeményezések szervezésénél a differenciálás segítségével páros, mikrocsoportos, kiscsoportos, munkaformák változatos szervezését tartjuk szem előtt,
- bizonyos fejlesztési területeket osztatlan és azonos életkorú csoportjainkban is csoportbontásban szervezünk,
- a gyermekek fejlődését nyomon követjük, fejlesztjük képességeiket, gyakoroltatjuk a kognitív funkciókat. Ebben segítségünkre vannak a különböző szakemberek mérései, megfigyelési tapasztalatai, valamint a DIOO program értékelései.
- a tehetséggondozásra felhasználjuk a projektpedagógia, az élménypedagógia módszereit, a kooperatív tanulás eszközeit, a gazdagítás, dúsítás, nézőpont váltás, szempontváltás, alternatívák keresésének lehetőségeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek feladattudata kialakulóban van, ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartása, munkatempója, önfegyelme függvényében a feladatokat önállóan végre tudja hajtani,
- megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása,
- önálló megfigyeléseket végez, felismeri a jelenségeket változásukban is,
- szándékos figyelmének időtartama eléri a 5-10 percet,
- valós, széleskörű ismeretekkel rendelkezik,
- gondolatait képes érthetően, szavakba és mondatokba foglalni,
- az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkezik megfelelő elemi ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelemmel.

Célunk a játékba integrált tanulás segítése. Ennek megvalósulása érdekében:

- A gyermekek játékidőben többféle képességfejlesztő játék közül válogathatnak.
- A polcokon a logikus gondolkodást fejlesztő játékok is megtalálhatók: társasjátékok, sakk, malom, kártya, stb. Ezeket a játékokat jó időben az udvarra is kivisszük.
- Óvodánk rendelkezik a gyerekbarát kivitellű, programozható Bee-bot méhecskével, mely segíti a játékos tanulást, a logikus gondolkodást.
- Rendelkezésünkre áll az Okoskocka- fejlesztőjáték, mely kiváló lehetőséget nyújt a gyerekek képességeinek fejlesztésére.
- A gyermekek szívesen hoznak be otthonról különféle ismeretterjesztő könyvet, melyet együtt nézegetünk, olvasgatunk, s közben valamennyi érdeklődő sok ismeretet gyűjt.

Célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően:

- a gyermekek a kapott feladatokat megértik, önállóan teljesítik
- kialakul a szándékos figyelmük, megbízható az emlékezetük
- felismerik az elemi ok-okozati összefüggéseket, rész-egész viszonyát, tevékenységeikben gyakorolják
- a jelenségeket globálisan szemlélik
- képesek a rugalmas tevékenység váltásra
- problémamegoldó gondolkodásuk kialakul
- gondolkodásuk fejlettségi szintje közelít az elvont gondolkodásig
- képesek a hibák észrevételére, javítására
- kialakul a szabálytudatuk
- a tevékenységekben eszközhasználatuk kreatív, önálló
- kialakul a felelősségtudatuk
- képesek a munkájuk eredményét előre látni
- képesek a figyelemmegosztásra
- kialakul formaállandóságuk, a részletek pontos észlelése
- alkotásaikban megjelennek az egyéni fantáziára utaló jelek
- jól tájékozódnak síkban, ügyelnek az arányosságra
- a közös élményeket megjelenítik rajzaikban, szóban is meg tudják fogalmazni azokat
- képesek változó tempójú, irányú, ritmusú mozgásra
- mozgásuk harmonikus, rendezett
- jól tájékozódnak az őket körülvevő környezetben

4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata

Célunk

- a 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése, a digitális műveltség megalapozása,
- az IKT eszközök készség szintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten,
- az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- tárgyi és személyi feltételek megteremtése: eszközpark bővítése, modernizálása, karbantartása, internet hozzáférés megteremtése a csoportokban. Munkatársaink IKT kompetenciáinak fejlesztésére, erősítésére folyamatos továbbképzések biztosítása, új programok, lehetőségek kiaknázása.
- jogtiszt digitális tartalmak használata,
- digitális oktatás módszertanának átgondolása és hatékony, fejlesztő célú beépítése a nevelőmunkába, IKT eszközpark hatékony kihasználása,
- elektronikus csoportnapló használata,
- jó gyakorlatok bemutatása, gyűjtemény létrehozása,
- az okos eszközök helyes használatában való tapasztalatok biztosítása a gyermekek részére, időkorlát és az online térben való biztonságos lét mellett,

- az IKT eszközök használatával a gyermekek motiválása,
- az ismeretek bővítése, a játéktevékenység gazdagítása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése, a programozási alapismeretek keretében az algoritmikus gondolkodás fejlesztése,
- lehetőség biztosítása az IKT eszközökkel való tevékenység játékként való megélésének elősegítésére, a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett (alkalmanként szabad játékként is választható),
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel,
- az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
- a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása a digitális és online tevékenységek során
- az óvodapedagógusok mintaértékű digitális eszközhasználatára és online térben való etikus magatartása
- segítségnyújtás a szülők digitális edukálásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek,
- a mozgóképi, animált, rögzített képi digitális történetmesélésben a gyermekek jártasságot szereznek,
- a tehetséges, és a lemaradó gyerekek az IKT eszközök használata során önmagukhoz mérten fejlődnek
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására, az információk szelektálására: hasznosságuk, relevanciájuk, valóságtartalmuk és helyességük szerint.

Digitális nevelés tagóvodánkban

Célunk, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, fokozatosan és felelősséggel ismertessük meg a gyermekekkel az eszközöket. A felújítás után eszközeink ezen a területen is bővültek. A gyermekek fejlesztését segíti az interaktív tábla, mely újdonság óvodánkban. Minden csoportban megtalálható a laptop, a pendrive, a CD lejátszó, JBL hangszórók. Ezek színesítik eszköztárunkat, motiváló tényezőként hatnak a tevékenységek során mind a gyermekekre, mind a pedagógusokra. Kollégánk szívesen használják az eszközöket munkájukban, dokumentációjukban, de célunk, hogy gyermekek esetében a hagyományos játékok és a minőségi idő a csoportban lévő gyermekek között egészséges egyensúlyban maradjon meg (pl. élıszavas mesélés, éneklés, mozgás) a digitális eszközökkel szemben. Kollégáink szívesen megosztják tudásukat egymással, mely segítséget jelenthet egy-egy téma feldolgozásában, projektek megvalósításában, sőt egyéni fejlesztési lehetőséget is teremt a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében is (DIOO, interaktív tábla). Ez

a kép még teljesebb lesz, ha a digitális nevelésünk alapvetéseiről a szülőket is folyamatosan tájékoztatjuk, javaslatokkal élünk a nevelési helyzetekben, segítjük őket etikus, ellenőrzött források megismertetésével (pl.: Wordwall, Mesetár), gyermekbarát, reklámmentes programok ajánlásával. Mindezekon túl pedig a képernyőidő határainak megszabásával is igyekszünk tájékoztatást adni a szülőknek, erre volt segítség a Sango program, amely az internet és eszközhasználatának előnyeit és hátrányait mutatta meg a nagycsoportos korosztályban. Célunk ezt a tudatos edukációt folytatni, hogy a családokban is egyensúly maradjon a valós és a digitális világ között.

A fejlesztés területei, tartalma, lehetőségeink:

- DIOO program használata a 4-5 és 5-6 éves korosztály számára fejlesztő jelleggel és tehetséggondozásra is
- Padlórobotok használata (Bee-bot és Blue-bot)
- Interaktív tábla használata – ismeretszerzési lehetőséggel, játékos programokkal, feladatokkal, digitális alkotások elkészítése (Wordwall, színező program, rajzoló feladat, stb.)
- Digitális pályázatokon való részvétel lehetőségének felkutatása tehetségfejlesztés keretén belül (Bee-bot)
- Finommotoros képességek fejlesztése
- Kognitív képességek, logikus gondolkodás, problémamegoldó képesség fejlesztése
- Algoritmikus képesség fejlesztése
- Kreativitás fejlesztése
- Együttműködési készség, kooperáció fejlesztése
- Szociális- érzelmi nevelés eszköze

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 Személyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak. Az Egyesített Óvoda tagintézményein belül az átjárás a gyermekek és dolgozók részére, érdekeiket figyelembe véve kivitelezhető.

Az óvodákban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, irányítása a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus és valamennyi nevelést segítő munkatársa modell, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli, melyet saját szakképzett kollégáinkkal és külső szakmai partnereink munkatársaival, velük együttműködésben látunk el.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltak maradéktalan teljesítése,
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartás,
- a gyermekintézmény értékrendjének képviselője a megjelenésre vonatkozóan is,
- a pedagógiai programunk szellemiségének képviselője,
- nyitottság és tolerancia a különbözőségek elfogadásának irányába,
- összehangolt, tudatos munkára való képesség és motiváltság.

Az óvodáskorban a személyes példa a leghatásosabb nevelőerők egyike. Ezért igen fontosnak tartjuk, hogy mit és hogyan mond a felnőtt a gyermek környezetében, hogyan viselkedik, öltözködik. Az óvónő az óvodai életben az anya szerepét veszi át, az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége a gyermeki személyiség fejlődésére is pozitívan hat.

Az óvónő-gyermek kapcsolat aktív és kölcsönös. Valljuk, hogy csak az a nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra, helyes viselkedésre serkenteni, aki maga is rendelkezik az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség, intelligencia pozitív tulajdonságaival.

A modellnyújtás óvodánk minden dolgozójának munkája során érvényesül, valamennyi felnőtt viselkedése modell a gyermekek számára.

5.2 Tárgyi feltételek

A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelelően testméreteiknek. Mindezek biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését, valamint lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk

Pedagógiai Programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése,
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése,
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése,
- az elhasználódott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétel,
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése, az eszközpark folyamatos fejlesztése.

Az Egyesített Óvoda intézményei rendelkeznek a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal. Ez alól kivételt képez az integrációs nevelés tárgyi szükségletei, melyek folyamatos beszerzése, fejlesztése a gyermek egyéni sajátosságának, igényeinek megfelelően történik. Állandó feladatunk az eszközök karbantartása, az elhasználódottak pótlása.

Tagóvodánkat 2020 novemberében teljeskörű felújítás után vettük ismét birtokba. Földszintes, 4 csoportos, 100 férőhelyes, forgalomtól távol elhelyezkedő intézmény.

Az épület korszerű, a mai kor igényeinek megfelelő. A csoportszobák tágasak, világosak, ízlésesen és praktikusán berendezettek. Ideális a csoportszoba-előtér - gyermekmosdó elhelyezkedése. A helységek berendezésénél kiemelten figyelünk a szükségletek kielégítésére, a praktikusságra és az esztétikus megjelenítésre. A hagyományos és a legújabb képességfejlesztő játékok is elérhetőek a gyerekek számára. A felújítás után kialakított korszerű tornaterem a gyermekek testi nevelését, fejlesztését szolgálja. Itt kapott helyet a mászófal is. A pinceszinten alkotóműhely került kialakításra, mely kiválóan alkalmas konstruktív tevékenységek megvalósítására és a gyermekek kreativitásának sokoldalú fejlesztésére egyaránt. Mellette kapott helyett a sószoba, melynek használata erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Képes csökkenteni a közösségekben terjedő fertőzőes megbetegedések kialakulását.

Tágas udvarunk rendezett, vegyes borítású területekkel, szép zöldnövényekkel borított. Fedett és nyitott terasz, zuhanyozó, homokozók és változatos, – főleg természetes anyagból készült– mozgásfejlesztő udvari játékok, mászófal télen-nyáron jó játszólehetőséget nyújtanak a gyermekeknek. Korszerű árnyékolástechnika biztosítja a csoportszobák és a terasz védelmét.

Óvodánk megfelelően felszerelt infokommunikációs eszközök terén: DIOO, laptopok, okos tábla, internet elérhetőség, fejlesztő programok.

A színvonalas működéshez szükséges kiszolgáló helyiségekkel rendelkezünk (tálalókonyha, mosókonyha, irodák, orvosi- logopédusi- pszichológusi szoba).

Az óvoda közös épületben található a 60 férőhelyes Szivárvány Bölcsődével, ahonnan évről évre több gyermeket fogadunk.

5.3 Óvodai környezetkultúra

Célunk olyan környezeteket kialakítani, melynek használata hozzásegíti a gyermekeket az egészséges, harmonikus fejlődéshez. A környezetpszichológiai személy-környezet kölcsönkapcsolatot az adott gyerekkörnyezetre szabjuk. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeknek olyan térre van szükségük, ahol tudnak másokkal játszani, ugyanakkor olyan nyugalmas helyekre is, ahol a magányos tevékenységeiket folytathatják, felkínálva a lehetőséget az autonómiájuk és függetlenségük megélésére, emellett olyan helyekre, ahova visszavonulhatnak, amikor szükségét érzik.

Az óvodai környezet kialakításának szempontjai:

- figyelembe vesszük a létszámot, a gyerekek testméreteit, ugyanakkor a felnőttek, az óvodában dolgozók és ott megforduló személyek igényeire is figyelünk,
- arra törekszünk, hogy az óvodai csoportszoba a felnőtt számára áttekinthető, belátható legyen, létrejöjjön a játékhoz szükséges légkör, a gyermekek különböző igényei kielégüljenek,
- a szociális környezeten túl szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek érzelmeire hatással vannak a fizikai környezet elemei, azok sajátosságai, mint pl. mennyiség, méret, szín,
- a csoportszobában megtalálható színeket, azok dominanciáját tudatosan válogatjuk meg,
- a tárgyak alakját tekintve figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a lekerekített, gömbölyű formákat preferálják,
- tudatosan járunk el a tárgyak anyaga terén is, hiszen a taktilis információszerzés óvodáskorban kiemelt jelentőségű,
- a méretek és a súly szempontjából a könnyű átrendezhetőséget, a gyerekek által uralható berendezéseket, játékeszközöket választunk,
- a tárgyak praktikussága mellett a zsúfoltság érzését kerüljük. a csoportszobában kerüljük a túl sok inger egyidejű jelenlétét, a felesleges tárgyak, dekorációk használatát. lehetővé tesszük az elvonulást az ezt igénylő gyermekek számára, mely különösen fontos lehet, például az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek számára,
- az épület korszerűsítés, felújítás során a tér, a zaj, a levegő, illetve a színek és a világítás jellemzőit is figyelembe vesszük. a levegő minősége, a szellőzés és a fűtés összefüggésben van a gyermekek kognitív teljesítményével, ezért fontos a gyakori szellőztetés, illetve a légtechnikai berendezések használata.

Óvodánk csoportszerkezete

Óvodánkban 4 vegyes korosztályú csoport működik. Ez nem jelent állandóságot, függ a törvényi előírásoktól, az újonnan felvett gyermekek életkorától, az óvodai fejlesztésre még egy évre visszamaradt gyermekek számától.

Alkalmanként, szükség szerint csoportösszevonással működnek a csoportok. A kis óvoda pozitív sajátosságaiból adódóan az összevonás nem okoz problémát, mivel minden gyermek jól ismeri egymást.

5.4 Pedagógiai célú eszközfejlesztések, innovatív módszertani célok

Az Önkormányzat jelentős plusz forrást biztosít az Egyesített Óvoda részére a kötelező eszközjegyzéken felül a szakmai eszközfejlesztési és innovatív módszertani célok megvalósulásához, mely hatékonyan szolgálja az óvodáinkba járó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését.

Az eszközök megléte mellett biztosítjuk pedagógusaink számára a továbbképzési lehetőséget módszerek, eszközök használatának elsajátítására, valamint a pedagógiai munkába való beépítésére.

Innovatív eszközparkunkban a következő eszközök, programok találhatóak meg tagintézményeinkben:

- **Mászófal** a modern mozgásfejlesztéshez, mely aktívan, de észrevétlenül fejleszti mind motoros, mind a mentális területeket. Kiválóan alkalmazható különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez is.
- **Tornaszobai mozgásfejlesztő eszközök kalandpark elemekkel** kialakítva, melyek hangsúlyosan támogatják a gyermekek egyensúlyérzékének, szem – kéz és láb koordinációjának, valamint a koncentráció képességnek a fejlődését és az izmok erősödését.
- **Sószoba**, melynek használata erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Képes csökkenteni a közösségekben terjedő fertőzőes megbetegedések kialakulását.
- **Mynest interaktív madárles**, mely kiváló eszköz a környezeti nevelés újszerű megközelítésével a madarak megfigyelésére, azonosítására, fotózására.
- **Környezeti nevelést segítő szabadtéri interaktív tábla**, mely a Zöld Óvoda programunk részeként, a gyermekek környezettudatos magatartását és ezzel összefüggő ismereteket bővíti.
- **Gyermek és Ifjúsági Képzőművészeti Műhely**, ahol az alkotói térben az anyagok mindig szem előtt vannak a gyermekek számára, ezzel lehetőséget biztosítva a kreatív anyaghasználatra, az anyagok kombinálására. Fejlődik általa a gyermekek fantáziája, kreativitása, önkifejezőmódjuk gazdagodik, egész személyiségük fejlődik az alkotásban való feloldódás folyamatában.
- **DIOO digitális óvodai oktató program**, mely fejleszti a gyermekek digitális kompetenciáit, hatékonyan használható felzárkóztatásra, tehetséggondozásra egyaránt.
- **Digitális okosterem, tablet, interaktív tábla, BeeBot robotok** a gyermekek iskolára való felkészítésére használható, továbbá ideális hátránykompenzációra, illetve tehetséggondozás megvalósítására egyéni és kiscsoportos formában.
- **Mezítlábas ösvény**, mely preventív funkciót tölt be a gerinc bántalmak megelőzése érdekében, serkenti a keringést, fejleszti a taktilis érzékelést, mely hatékonyabb tanulási folyamatokat indít el az idegrendszerben.
- **Plukkido és Ideki** nevelést segítő motivációs játékok. Plukkido: együttműködést, és nevelést segítő táblajátékok, a mindennapok során felmerülő nehézségek leküzdésére, mindezt játékosan, feszültségmentesen, közösséget építően, hatékony kommunikációval. Az Ideki program a szülők számára nyújt segítséget az öltözködésben, reggeli elválásban, a napi rutinokban, illetve az adott tagóvoda környékén ajánl szabadtéri programokat.
- **Persona Doll**, előítélet - és konfliktuskezelő módszer. Segítségével hatékonyan és játékosan dolgozható fel a sztereotípiák és az esélyegyenlőség témája az óvoda gyermekek körében, és kreatívan használható a gyermekek között felmerülő konfliktusok kezelésére is.
- **Papírszínház**, mint mesefeldolgozási módszer, színházi élményt nyújtó játék. A pedagógus igazi színházi élménnyé tudja változtatni a mesemondást a Papírszínház-mesékkal. A mesét illusztráló képek hátlapján található szövegek, a képkezelési

technikákra vonatkozó instrukciók segítik a mesemondói tevékenységet, igazi drámai hatást érhetünk el a képek mozgatásával, a mese ritmusának egyedi megválasztásával, s lehetőségünk van a mesét hallgató gyerekek bevonására, az interaktív meseélmény átélésére.

- **Csillagtündér** érzelmi intelligenciát alapozó mesésjáték program óvodás korosztálynak. A módszer segíti a gyermekeket abban, hogy megtanulják kifejezni érzelmeiket, amely hozzásegíti őket az együttműködő kommunikáció kialakításához.

A fenti eszközök különbözőképpen vannak jelen a kerület tagóvodáiban, a tagintézmények a módszertani gyakorlati útmutatójukban rögzítik ezek pedagógiai értékét, intézményi céljaikat és feladataikat.

5.5 Az óvodai élet megszervezése

Az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja megvalósítható életkor szerint szervezett, részben osztott és osztatlan csoportban egyaránt.

Nevelésünk alapja a közös pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus elsődleges jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai párhuzamosan végezhető, differenciált, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), különböző szervezeti formájú tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A tagóvodák óvodapedagógusai a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez, szokásrendjéhez igazítva, ezekre építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok alapján.

Az óvodai élet szervezésében, a gyermekek testi - lelki fejlődésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozási feladatokban is résztvevő – nevelő munkát segítő – munkatársak ebben a folyamatban is építik kapcsolataikat a gyermekekkel, segítik önállóságuk fejlődését.

5.5.1 Az udvari élet szervezésének alapelvei

Tagóvodáink udvarát, kertjét, oly módon alakítjuk ki a helyi sajátosságoknak megfelelően, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, az eszközök megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését.

A tagóvodák udvara egyben nevelési színtér is, valamint pedagógiai céloknak megfelelően az egészséges életmódra nevelés, valamint a környezettudatos magatartás alakításának egyik meghatározó helyszíne. Kiemelt szerepe van a koordinált mozgás fejlődésében, környezetünk megismerésében, szeretetének alakításában. Ezt kihasználva, óvodapedagógusainktól elvárás, hogy minél több óvodai tevékenységet szervezzenek az udvaron, használják ki az udvari eszközökben rejlő mozgáslehetőségek játékos gyakoroltatását.

Az intézmény udvarán a gyermekek felügyeletét úgy oldjuk meg, hogy a gyermekek szabadon bejárassák a teret, használhassák az eszközöket játékkedvük szerint. Az óvodapedagógusok úgy helyezkednek el az udvaron, hogy beláthassák a rájuk bízott udvarrész területét. Jó gyakorlat erre a pedagógusok részére fix helyek kijelölése, a felnőttek forgó rendszerű váltása.

Az óvodapedagógusok az udvarral kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat napi rendszerességgel ismertetik meg és idézik fel a gyermekekkel.

5.5.2 Hetirend

A hetirend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse. A rugalmas kezelés a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen. Szabad módszertani kérdés, hogy a komplexitás keretében, mely tevékenységeket és szervezeti formákat választják a pedagógusok a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A hetirend során:

- a ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat,
- naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint,
- a gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva, lehetőleg a szabadban. Kihasználjuk a fenntartó által felkínált rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőségeket (úszás, labdás torna, testtartást javító torna),
- a heti egy nagy tervezett mozgást tornateremben, a mindennapos szervezett mozgást elsősorban a szabad levegőn valósítjuk meg,
- a gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán,
- tervezzük gyermekeink egészséges életmódra nevelését (pl. sószoba, mászófal használata), valamint egyéni képességeik, digitális kompetenciáik fejlődését elősegítő tevékenységeinket is (pl. tehetség-műhelyek foglalkozásai, fejlesztő célú IKT eszközök használata /interaktív tábla, DIOO, okosterem).

Tevékenységeink heti rendszere

<i>Tevékenység</i>	<i>3-4 éves kor</i>	<i>4- 5 éves kor</i>	<i>5-6-7 éves kor</i>
Testnevelés	kötött	kötött	kötött
Ének – zene	kötetlen	kötetlen	kötetlen
Vizuális nevelés	kötetlen	kötetlen	kötetlen
Irodalmi nevelés / Mese-vers /	kötetlen	kötetlen	kötetlen

Külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalom	kötetlen	kötetlen	kötetlen
---	----------	----------	----------

Anyanyelvi nevelés	Egész nap folyamán komplexen megvalósul
Mindennapos frissítő mozgás	Minden csoportban naponta

A testnevelés foglalkozások rendje állandó, a tornatermi beosztás miatt. A többi tevékenység naponta megjelenik, de egy-egy tevékenység kiemelten, hangsúlyosabban.

5.5.3 Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő, megfelelő keretek és szabályok kialakításával végzendő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak óvodásaink számára.

A napirend során:

- törekszünk a folyamatosságra és rugalmasságra a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításának szem előtt tartásával,
- rugalmassága által lehetővé válik az előre nem tervezett események beillesztése is,
- kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék,
- folyamatosan megvalósítjuk a gyermekek testi-lelki szükségletei szerinti gondozását,
- alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják gyermekeink fejlődését,
- a pihenés előtti mesét és a mindennapos szervezett játékos mozgást is napi szinten tervezzük.

NAPIREND szeptember 1.-től május 31.-ig

A tevékenységek kezdete vége időtartama			A tevékenység megnevezése
6. ³⁰	7.00	30 p.	Közös gyülekezés, szabad játék összevont csoportban (ügyelet)
7. ⁰⁰	10. ³⁰	3 ó 30 p.	Csoportos gyülekezés, szabad játék, játékba integrált fejlesztés, folyamatos tízórai, kötött v. kötetlen foglalkozás, gyümölcsfogyasztás
10. ³⁰	12. ⁰⁰	1 ó. 30 p.	Testápolási teendők elvégzése, öltözködés, udvari játék, mindennapos testnevelés

12. ⁰⁰	12. ⁴⁵	45 p.	Ebéd, testápolási teendők
12. ⁴⁵	13. ¹⁰	25 p.	Tisztálkodás, fogápolás, készülődés a pihenéshez
13. ¹⁰	15. ⁰⁰	1. ó 50 p.	Mindennapi mese, pihenés az egyéni szükségleteknek megfelelően
15. ⁰⁰	15. ¹⁵	15 p.	Tisztálkodás, mosdóhasználat
15. ¹⁵	15. ³⁰	15 p.	Uzsonna
15. ³⁰	17. ⁰⁰	1 ó. 30 p.	Szabad játék, játékba integrált fejlesztés a szülők megérkezéséig
17. ⁰⁰	17. ³⁰	30 p.	Szabad játék összevont csoportban a szülők megérkezéséig (ügyelet)

NAPIREND június 1.-től- augusztus31.-ig

A tevékenységek kezdete vége időtartama			A tevékenység megnevezése
6. ³⁰	10. ⁰⁰	4 ó	közös gyülekezés, játék a szabadban közben –folyamatos tízórai –kötetlen foglalkozások
10. ⁰⁰	10. ²⁰	20 p.	Tisztálkodás, gyümölcsfogyasztás
10. ²⁰	12. ⁰⁰	1. ó 40 p.	Játék, kötetlen foglalkozások, mindennapos testnevelés, séta, zuhanyozás
12. ⁰⁰	12. ⁴⁵	45 p.	Ebéd
12. ⁴⁵	13. ¹⁰	25 p.	Tisztálkodás, fogápolás
13. ¹⁰	15. ⁰⁰	1 ó. 50 p.	Mese, pihenés az egyéni szükségleteknek megfelelően
15. ⁰⁰	15. ¹⁵	15 p.	Tisztálkodás, mosdóhasználat
15. ¹⁵	15. ³⁰	15 p.	Uzsonna
15. ³⁰	17. ³⁰	2 ó.	Játék, kötetlen tevékenység a szabadban a szülők megérkezéséig

5.5.4 Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek, megemlékezések során erősödik a közösséghez tartozás érzése, általuk közvetíthetjük gyermekeink felé egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, jeles napjaink népi hagyományait. Együttesen átélhetjük az örömszerzés élményét, együtt tölthetjük az időt a családokkal. Ünnepek alkalmával ünneplőbe öltöztetjük a szívünket, feldíszítjuk az óvoda épületét, a csoportszobákat, meglepetésekkel, ajándékokkal készülünk. Mesékkel,

versekkel, dalokkal, játékokkal, játékos tevékenységekkel, kézműves foglalkozásokkal hangolódunk rá egy-egy ünnepre, emeljük annak fényét.

A csoportokon belül minden kisgyermeknek megünnepeljük a születésnapját. Az egyéni ünneplés alkalmával erősödik a gyermek önbizalma, érzi, hogy fontos tagja a közösségének, hogy jó ide tartozni.

Minden tagóvodánknak vannak saját hagyományai, melyeket a helyben szokásos módon és keretek között tartanak meg. A hagyományőrző rendezvények kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy szorosabbá váljon az óvoda és a családok, az óvoda és más partnereinek kapcsolata.

Nagyon fontos számunkra a környezettel, a fenntarthatósággal kapcsolatos jeles napok megünnepélése. Általuk formáljuk gyermekeink környezettudatos magatartását, segítjük a természet megismerésére, szeretetére nevelését, az egészséges életmód szemléletének alakítását.

Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepkörök:

- Mikulás
- Adventi készülődés a karácsonyhoz kapcsolódóan
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap

Nemzeti ünnep:

- Március 15.

A környezetvédelem jeles napjai:

- Állatok világnapja
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

Mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei:

- Születésnapok, (névnapok)

A tagóvoda jeles napjai - Hagományok és ünnepek

Az ünnepek segítenek kilépni a hétköznapi életritmusból. Szébbé varázsolják, érzelmekkel töltik fel napjainkat. A közös élmények fokozzák az összetartozás érzését.

Óvodánkban minden jeles napot hosszabb készülődés vezet be. A közös tevékenységek, tervezgetések, a csoportszobák és a közös helységek együttes dekorálása segítik az ünnepre hangolódást. A különleges alkalmakhoz kapcsolódó versek, mesék, dalok hallgatása, énekelgetése, mondogatása fokozzák a várakozás izgalmát.

Csoporton belüli ünnepeink:

- A Mikulás minden csoportba ellátogat, beszélget a gyerekekkel, egyenként megajándékozza őket.

- Karácsony és húsvét előtt közös készülődést szervezünk a szülőkkel. Együtt készítünk karácsonyfadíszeket, koszorúkat, mézeskalácsot. Tojást festünk különböző (modern és hagyományos) technikákkal. A húsvét játékosságát a „nyuszi” által a kertben eldugott ajándékok megkeresése fokozza.
- Anyák napján saját készítésű ajándékokkal, 1-2 verssel és énekkel kedveskednek a gyerekek Édesanyjuknak, Nagymamájuknak.
- Évzárón az év során tanultakból összeállított rövid műsorral mutatjuk be, mennyit okosodtak, ügyesedtek, fejlődtek egy év alatt gyermekeik.
- Iskolába kerülő nagycsoportosaink vidám búcsút vesznek társaiktól, az óvodától. Ballagó tarisznyával, benne hamuban sült pogácsával és hasznos intelmekkel bocsátjuk útjukra már megnőtt óvodásainkat. A ballagást zsúrral koronázzuk.
- Minden gyermek születésnapját megünnepeljük, szülői igény szerint tortával vagy anélkül.

Közös óvodai ünnepeink:

- Állatok világnapja
- Víz világnapja
- Zöld ünnepek (Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és fák napja)
- Farsang
- Március 15.
- Hétszínnap (gyermeknap)

Ezek az ünnepek az egész óvoda egyszerre vesz részt. Olyan különleges, színes, érdekes játékokat, tevékenységeket szervezünk, amelyeken egyszerre sok gyerek közreműködhet. A téma, ami köré épülnek a játékok, mindig az adott különleges naphoz kapcsolódik. (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és fák napja)

Hagyományaink

- Óvodánk legalább évente egyszer közös kirándulást szervez a gyerekeknek.
- Minden évben vásárolunk állatkerti bérletet, így egy-egy csoport akár többször is ellátogathat oda.
- Gyakran szervezünk bábszínházi előadást óvodásainknak, sokszor a belső műhely megvalósításában. Csak magas színvonalú, kicsiknek és nagyoknak egyaránt érthető és szórakoztató műsort láthatnak.

6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA

6.1. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az

óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Elsődleges célunk a partnereinkkel való folyamatos, aktív és korrekt együttműködés. Ennek érdekében kapcsolataink ápolására nagy hangsúlyt fektetünk, az elégedettségi mutatók tekintetében a várt eredmények érdekében lépéseket teszünk, intézkedési tervet készítünk, partnereinkkel közösen gondolkodunk.

6.2 Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségének megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, és a gyermek nevelésében közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttesen kifejtett hatás érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk a családi nevelés erősítése és támogatása, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében. Korrekt viszonyra, kölcsönös bizalomra, kölcsönös segítségnyújtás kialakítására és fenntartására törekszünk, az óvoda pozitív szerepének hangsúlyozásával, a szülők megnyerésével a közös, sikeres nevelés érdekében. Az óvodakezdestől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztatási formák működtetését biztosítjuk, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhhetnek és meggyőződhetnek az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és saját gyermekük fejlődéséről. A családdal kapcsolatos információkat az adatvédelmi törvénynek, elvárásoknak megfelelően kezeljük.

Az együttműködés alapelvei

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be,
- a családdal való együttműködésben törekszünk a pozitív, támogató, segítő attitűd megvalósítására,
- a gyermekek fejlődését a családi egység részeként, komplex látásmóddal támogatjuk,
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg,
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, figyelembe vesszük,
- a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg és alkalmazzuk.

Feladatunk

- az óvoda, benne a pedagógusok és segítő szakemberek nyitottak a szülői jelzésekre, kérésekre,
- a szülők számára több csatornán biztosítjuk az információk elérését – faliújságok, honlap, nyomtatott dokumentumok, közösségi média forrásai,
- arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást a következők jellemezzék:
 - az együttműködési készség,
 - a kölcsönösség,

- a tisztelet, az odafigyelés, nyitottság,
- a korrekt partneri viszony,
- az aktív részvétel.

A fejlesztés lehetőségei

- a szülők bizalmának elnyerése magas szintű szakmaisággal, emberséggel,
- a szülők megfelelő motiválása az együttműködési formák működtetésére,
- a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatói alapján megerősítés vagy változtatás,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott alkalmazása,
- a szülők véleményeinek, igényeinek évenkénti megismerésével, felmérésével a kapcsolattartás ésszerű és működőképes változtatása, fejlesztése,
- az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők jogos kérésének figyelembevétele.

Az együttműködés formái

A szülők reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodai nevelésének megkezdése előtt vagy annak első évében családlátogatást kezdeményezünk, valamint az óvodai élet megkezdése előtt ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközének tekintjük.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében a szülővel kezdődő, fokozatos leválást elősegítő beszoktatást szorgalmazzuk, ezzel a lehetőséggel hosszantartó hiányzás esetén ismét élhetnek a családok.
- Naponkénti egyeztetés lehetősége, a legfontosabb információk közlése – tartama rövid idejű, gyors információcserét jelent. A gyerekekkel kapcsolatos hosszabb beszélgetést, információcserét, a fejlődésükkel kapcsolatos tájékoztatást előre egyeztetett időpontokban (fogadóórán, szülői értekezleten) adunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélte időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésre.
- Időpont egyeztetéssel (nyílt nap – nyílt hét) lehetőséget adunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.
- Szülői fogadó alkalmakon (személyes vagy online formában) bizalmon alapuló beszélgetés, megbeszélés, „szerződés-kötés”, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremtik meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten (személyes vagy online formában) alkalmat adunk arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, és az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki. Tematikus szülői értekezlet szervezésével a szülők felvilágosítása, edukálása interaktív módon.
- A csoportok számára a fontos információk, események és a csoport életével összefüggő történések gyors, hatékony megosztására lehetőség van az adatvédelmi

és titoktartási kötelezettséget figyelembe véve zárt Facebook csoportot létrehozni, melynek tagjai kizárólag a csoportba járó gyermekek szülei (gondviselői), a pedagógusok és a tagóvoda vezetői lehetnek. Felmenő rendszerben az Ovipanel, mint zárt, védett rendszer használata.

- Egyes programok, ünnepélyek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.
- KerekKocka szülői fórumon való részvétel, elsősorban a különleges bánásmódot igénylő gyermekek szülei részére. KerekKocka szülői interaktív műhelymunkán való részvétel.
- A szülői közösség Szülői Szervezetbe választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a jogszabályban meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja az Egyesített Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködésének irányelvei

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését,
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein,
- részt vesznek az óvodapedagógusok által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése stb.),
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.

Óvoda és család kapcsolata

- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében az igény szerinti fokozatos leválást elősegítő beszoktatást szorgalmazzuk, szülői igény esetén családlátogatás keretében otthonukban, saját környezetükben ismerjük meg leendő óvodásainkat.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők betekintsenek a csoportéletbe, előre jelzett időpontban. (személyes, illetve online formában).
- Fogadóórákat, szülői értekezleteket tartunk, (személyes, illetve online formában) ahol tájékoztatást adunk gyermekük egyéni fejlődéséről, az őket érintő kérdésekről (pl: iskolaérettség, szociális beilleszkedés stb.)
- Az adatvédelmi és titoktartási kötelezettséget figyelembe véve zárt Facebook csoport (csoportonként) létrehozására törekszünk, amelyen keresztül a csoportok számára a fontos információk, események, a csoport életével összefüggő történések gyors, hatékony megosztására van lehetőség.
- A szülők aktív részesei lehetnek az óvodai élet nagyobb eseményeinek. (Anyák napja, Nagycsoportosok ballagása, Hétszín nap). Szülőkkel közös kezdeményezésünk az évente megrendezésre kerülő süteményvásár megszervezése a Hétszín Alapítvány javára.
- Az óvodai jeles napok megünneplésébe bevonjuk a szülőket. (kreatív tevékenységek pályázatokon kereszti meghirdetése pl.: madáretető készítés)
- A Szülői Szervezet tagjaival napi kapcsolatot tartunk. (személyes, illetve online formában)

6.3 Kapcsolat a társintézményekkel

6.3.1 Kapcsolat a bölcsődékkel

Az együttműködés irányelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését,
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni,
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését,
- sajátos nevelési igényű gyermek érkezését megelőzően szakmai kapcsolatfelvétellel segítjük az érkező gyermek számára a zökkenőmentes bölcsődéből óvodába való átmenetet, a beilleszkedést;
- lehetőséget teremtünk a kerületi bölcsődék számára, hogy a kisgyermeknevelők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek azokkal az óvodapedagógusokkal, akik szeptembertől kiscsoportot indítanak.

Kapcsolat a társintézményekkel

Az óvodánkkal egy épületben lévő Szivárvány Bölcsődével szorosabb kapcsolatot ápolunk: játszódélelőtt, szülői értekezlet (személyes és online formában) a leendő óvodások szüleinek, játékra invitálás az óvodába (ugrálóvár, külső udvar)

6.3.2 Kapcsolat az iskolákkal

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk,
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk.

Az együttműködés formái:

- lehetővé tesszük a XIII. kerületi állami fenntartású iskolák, magán iskolák és egyházi, felekezeti iskolák megismerését a szülők számára szóróanyagokon keresztül,
- a szülői igényeknek megfelelően lehetőséget biztosítunk az óvoda körzetében, közelében lévő iskolák bemutatkozására a tagóvodában, szülői fórum szervezésével,
- lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal,
- megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolába való látogatást,
- igényeljük az iskoláktól a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányaik alakulásáról.

Óvoda- Iskola kapcsolat

A szomszédos Napsugár Tagóvodával együttműködve valósítjuk meg az iskolákkal való együttműködést. Ennek alapján a Herman Ottó és Gárdonyi Géza Általános Iskolák a Napsugár, míg a Pannónia Általános Iskola a Hétszín Tagóvodában tartja a bemutatkozását a szülők felé. Ezt természetesen a pszichológusok és pedagógusok ajánlásai mellett történik, iskolaérettségi kérdések és a felmentés menetének megismerése mellett. Együttműködésünkről megállapodást is készítünk a jövőre nézve.

6.3.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban,
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megvalósítását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- a gyermekek ismeretének tükrében könyvtárlátogatást szervezünk annak érdekében, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a kerületi művelődési házak gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk,
- az 5-7 éves gyermekeink számára múzeumlátogatást szervezünk, megfelelő előkészítéssel (múzeumi szakemberek segítségével) a gyermekek számára érthető, hozzájuk közel álló témában,
- színházi élményt biztosítunk az óvodán belül – meghívott előadásokkal, illetve a nagyobb, jól közlekedő gyermekek részére színházlátogatással.

6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a jogszabályok, illetve a fenntartói rendelkezések határozzák meg. A gyermekek és a családok támogatása érdekében a kapcsolattartásban fontos szereplő a gyermek óvodapedagógusa, az intézmény vezetője és gyermekvédelmi felelőse, valamint a kerületi Prevenációs Központ óvodai szociális segítő munkatársa.

A kapcsolattartás elvei:

- a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (prevenációs találkozások szervezése, egészségügyi szűrések megszervezése, barátságos légkör kialakítása),
- a védőnői hálózattal, az óvodai szociális segítővel, a prevenációs központ családsegítő munkatársaival a rendszeres, folyamatos kapcsolatot alakítunk ki. Az önkormányzat szociális osztályának munkatársaival szorosan együttműködünk a hátrányos

helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családjainak megsegítése érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- a hátrányos helyzetű és/vagy gyermekvédelmi szempontból érintett családoknál családlátogatást szervezünk (védőnő, pedagógus, gyermekvédelmi felelős, óvodai szociális segítő, családsegítő),
- a hátrányos helyzetű és/vagy a gyermekvédelmi szempontból érintett családokat folyamatos figyelemmel kísérjük, kölcsönös tájékoztatással,
- az óvodába járó gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, illetve a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagóvodai központi faliújságon (hatályos EüM rendelet alapján)
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) ismerkedési céllal látogatunk el a gyerekekkel.

6.3.5 Kapcsolat a köznevelés-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei

- Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztály
- Klebelsberg Központ Közép-Pesti Tankerületi Központ-hoz tartozó PRIZMA Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XIII. kerületi Tagintézménye
- XIII. kerület Egészségügyi Szolgálat Kht., iskola egészségügy - ifjúság egészségügyi ellátás
- Fővárosi Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok
- Heim Pál Gyermekkorház Mentálhigiénés Központ
- SNI-s gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények
- Prevenációs Központ, HÍD Család - és Gyermekjóléti Szolgálat, HÍD Család- és Gyermekjóléti Központ
- Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. kerület – Gyámhatóság
- BRFK XIII. kerületi Rendőrkapitányság
- Fővárosi TEGYESZ (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)
- Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ
- Oktatási Hivatal

Az együttműködés alapelvei:

- a gyermek mindenek felett álló érdekét képviseljük,
- az intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk,
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalmon alapuló rendszeres kapcsolattartásra,
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére és a szülők felé való továbbítására,

- igényeljük a kerületi szakmai szolgáltatásokat (utazó gyógypedagógus, logopédus, stb).

6.3.6 Határon túli kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, elsősorban a testvérvárosok intézményeivel.

Az együttműködés alapelvei:

- a kapcsolattartást az Egyesített Óvoda intézményvezetője koordinálja,
- a kapcsolattartás célja: egymás pedagógiai módszertani sajátosságainak megismerése, tapasztalatcsere, szakmai együttműködés.

A kapcsolattartás formái:

- Az intézményeinkbe érkező vendégek fogadása, részvételük biztosítása az Óvodapedagógiai Napokon, szakmai tapasztalatcsere.
- Intézményünk meghívása esetén élünk a lehetőséggel, szakmai csoportot delegálunk a kapcsolatépítés érdekében.

Az együttműködés akkor eredményes, ha az óvodapedagógusok, a tagintézmény vezetők, az intézményvezető, a fenntartó, az egészségügyi dolgozók, a szakmai és szakszolgálatok az óvodai nevelés eredményessége, a gyermekek sikeres életútjának megalapozása és támogatása érdekében együtt munkálkodnak.

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

7.1 A játék

A játék az óvodás gyermek természetes közege, az iskolába lépés előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége. Az óvodában alapvető a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség, válik lehetővé a világ felfedezése, és az óvodapedagógus is ezen keresztül ismerheti meg a gyermeki világot. A szabad játék során a gyermek választja meg a témát, az időt, a társakat, az eszközt vagy éppen az eszköztelenséget.

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Az óvodapedagógus játékbeli szerepe azon

hatások összessége, amellyel a gyermekek játékának kibontakozását segíti elő feltételteremtő tevékenységével és igény szerinti együtt-játszásával, játékaival. Az óvodapedagógus tehát a játék kibontakozása céljából hat a játékra, amely közvetlen vagy közvetett megnyilvánulásokban realizálódik.

Célunk

Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek. Lehetőséget ad a sokrétű megtapasztalásra, ismeretszerzésre, aktivitásra az egyéni és közös tevékenységek során.

Olyan érzelmi-akarati tulajdonságok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportléggör megteremtése,
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása,
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz.
- játéksújtó, -támogató, élménybiztosító attitűd az óvodapedagógusok részéről, mely az elmélyült, gazdag és sokszínű játéktevékenységet teszi lehetővé,
- a gyermek aktuális játéka dönti el, hogy a pedagógus milyen megnyilvánulása lesz kedvező a játék alakulására:
 - a játék megfigyelése, az erről szerzett információk felhasználása,
 - megértés: mire van szüksége (figyelem, elismerés, támogatás),
 - beavatkozás a játékhelyzet ismeretében, személyre szólóan.
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak érdekében, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék,
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése,
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában,
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról,
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

Annak érdekében, hogy a gyermekek a játékban elmélyülten vehessenek részt, a napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Biztonságos, megértő, elfogadó légkört alakítunk ki, melyben a személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kiseb, körül határolt játékterek gyermekek általi kialakítását is támogatjuk, ahol 4-6 gyermek együtt játszhat, ezzel erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatok kibontakozását és megszilárdulását. Megteremtjük a szabad mozgás,

szabad társválasztás feltételeit mind a csoporton és az óvodán belül, mind az óvodán kívül szervezett élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségek alkalmával. A csoport összetételét és fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt, illetve pedagógiai megfigyeléseinkre támaszkodva folyamatosan bővítjük a meglévő játéktárunkat saját készítésű játékokkal is. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újra-játszásnak lehetőségeit, valamint támogatjuk a gyermekek játékalakító törekvéseit. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoport játékában.

Tiszteletben tartjuk:

- a gyermek autonómiáját, önállóságát,
- a játék önkéntességét, szabadságát,
- a gyermekek, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását,
- az egyéni fejlődési ütemet és különbségeket,
- önálló téma- és szerepvállalását,
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit,
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul,
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést,
- az egyének és játszócsoportok játékát,
- illetve támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek képessé válnak arra, hogy maguk hoznak létre szabályokat, saját maguk legyenek a játék irányítói,
- tudnak napokon keresztül egyazon játéktémán belül játszani,
- a maguk által létrehozott tartalmas szerepjátékban tudnak társaikhoz alkalmazkodni, a szerepeknek megfelelően viselkedni, társaiknak segítséget nyújtani,
- képesek a játék közben felmerülő konfliktusokat felismerni, kezelni, szükség esetén segítséget kérni a megoldásban,
- közösségi kapcsolatukat a játék által előírt szabályok, a szerepekhez kapcsolódó viselkedési szabályok vezérlik,
- szerveznek és vezetnek mesedramatizálásokat,
- maguk által kitalált történeteket eljátsszanak, és a szükséges eszközöket közös kitartással, türelemmel elkészítik, munkamegosztásra képesek,
- kialakul a közös játék iránti igény, a felelősség és közösségtudat,
- bonyolult alkotásokat hoznak létre maguk elképzelése vagy minta alapján,
- játékaikban megjelennek a megtanult és elvárt viselkedési szokások, az összehangoltabb és bonyolultabb szabályok teljesítésére érettekké válnak,
- elemi szinten kezdik használni a gondolkodásfejlesztő játékokat.

Játék

Az óvodás gyermekek életében legfontosabb tevékenység a játék, a szabad játék. Ez a tevékenység a gyermek fantáziájára, kreativitására épül. A feltételek biztosítása az óvodapedagógus feladata (hely, idő, eszköz, anyag). Az óvodai csoportok összetételéből adódóan minden játékfajta megjelenik a csoportok életében. A szabad játékválasztás elve alapján a gyermekek nemcsak koruknak, de fejlettségi szintjüknek megfelelően is választhatnak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek szabad játékban játsszák ki élményeiket, valósítsák meg elképzeléseiket.

Törekszünk a játék közben kialakult konfliktusok gyermekek általi önálló megoldására, ennek lehetőségeit megmutatjuk. A szokások és szabályok egy részét a nagyobbakkal együtt közösen alakítjuk ki, ezzel is elősegítjük belsővé válásukat.

Fontosnak tartjuk az építmények és játszóhelyek lehetőség szerinti meghagyását, a játék tovább folytatásának lehetőségével.

Szükség szerint, a helyzetből adódóan kezdeményezünk játékot, igény szerint adunk ötletet, segítséget a gyermeknek. Jellemző, hogy játszótársként aktívan részt veszünk játékukban, segítünk a szabályrendszer kialakításában (új játék), de direkt módon nem avatkozunk az elmélyült tevékenységbe.

Korszerűen felújított óvodánkban számos fejlesztő játék áll óvodásaink rendelkezésére.

Kirakók, puzzle és építő játékok, társas játékok, Okoskocka, mozgásfejlesztő eszközök (mászófal, akadálypálya, mozgáskotta). A kor követelményeinek megfelelően digitális nevelést segítő, interaktív eszközök (interaktív tábla, Bee bot) is helyet kapnak óvodai mindennapjainkban.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek mindennapi óvodai tevékenységének szerves része a munka jellegű tevékenység, melyet a személyiségfejlesztés fontos eszközeként kezelünk. Alapja az óvodás gyermekre jellemző játékos tanulás, mely a gyermek utánzási vágyára építve ad lehetőséget a készségek és képességek fejlesztésére, a környezettel kapcsolatos igények alakítására. A tevékenységek sorozata, állandósága lehetővé teszi, hogy a gyermekek napról napra több információ és folyamatosan bővülő tapasztalatok birtokába jussanak. A körülöttük lévő felnőttekkel és gyermekekkel való aktív kapcsolat segíti a társas kapcsolatok alakulását, miközben a közösen végzett tevékenység öröme, eredménye, annak önmaguk és mások általi értékelése támogatja a pozitív viszonyulást, a munka tiszteletének kialakulását is.

Célunk

- az együttműködési készség kialakítása, erősítése,
- a munka jellegű tevékenységekhez kapcsolódó speciális ismeretek közvetítése,
- a gyermekek érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása,
- a felelősségérzet és felelősségtudat fokozatos alakítása.

Faladataink

- a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek és eszközeinek biztosítása,
- a kezdeményezés, a kipróbálás és újra próbálkozás lehetőségének biztosítása, a többféle kivitelezés lehetővé tétele,
- a munkafogások kivitelezési módjának bemutatása, gyakorlása,
- a gyermekek által végzett tevékenység reális és konkrét értékelése, az önértékelés szokásának alakítása,
- személyiségfejlesztés: a kitartás, az önállóság, a céltudatosság és a felelősségvállalás fejlesztése,
- az egyéni fejlettséghez igazított differenciált feladatelosztás, a részfeladatok biztosítása,
- a pozitív érzelmi hatások kihasználása, a gondoskodás és a segítségadás igényének kialakítása,
- a szülők együttműködésének szorgalmazása annak érdekében, hogy a gyermekek az otthoni környezetben is gyakorolhassák az önkiszolgálás és a családért végezhető tevékenységeket,
- példamutatás a felnőtt közösség részéről az együttműködésben és a munkához való viszonyunkban.

A munka jellegű tevékenységekben lehetősége nyílik az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai asszisztenseknek és a dajkáknak is arra, hogy a gyermekekkel a közös élmények által szoros kapcsolatot alakíthassanak ki. A tevékenységek közben megvalósul az anyanyelvi - kommunikációs fejlesztés is, hiszen a közös cselekvést folyamatos beszélő kapcsolat kíséri. Ebben a folyamatban a teendők megbeszélése, a használati tárgyak megnevezése, a szabályok rögzítése, a közös szervezés segítik a beszédfejlődést, a beszédértést. A munkafolyamatok szóbeli leírásai alkalmat adnak a gyermekek szókincsének bővítésére. A gyakran ismétlődő tevékenységek és az alkalmi megbízatások természetes módon adnak lehetőséget a valóság észlelésére, a fogalmi gondolkodás fejlesztésére. A feladatok teljesítése közben a gyermekeknek alkalmuk nyílik a különböző kommunikációs technikák sokrétű alkalmazására, az illemszabályok gyakorlására.

Mindez alapja annak, hogy a gyermekek elsajátítsák a közösen végezhető feladatokkal kapcsolatos munkamegosztást, a projektek során megvalósuló egyéni és közös felelősségvállalást, az összedolgozást és az együttműködést.

Ezek a tevékenységek segítik a gyermekek közösségi kapcsolatainak alakulását, alakítja szemléletüket, melynek hatására képessé válnak megbecsülni és elismerni a saját és a mások által elvégzett munka eredményét.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában

Önkiszolgálás

Az óvodás gyermekek önkiszolgálásának területei: a testápolás, az étkezés és az öltözködés. Ezen területek mindegyikén nagy jelentősége van a saját személlyel kapcsolatos tevékenységeknek, melyeket a gyermekek egyéni ritmusban sajátítanak el. A gyermekek egymástól való tanulását kiegészíti a felnőtt segítségével történő elsajátítás, melynek célja az önkiszolgáló tevékenységek készség szintre emelése. Az önkiszolgálás folyamatában

megismertetjük a gyermekeket a használati tárgyak alkalmazási módjaival, a különböző műveletek során alkalmazott eszközökkel, támogatva próbálkozásaikat, melyek alapjai későbbi önállóságuknak.

Az óvodáskor kezdetétől fontosnak tartjuk a gyermek saját személye körüli teendőinek önálló ellátását. A gyermekek saját képességeik fejlettsége alapján, fokozatosan megtanulják az önkiszolgálás különböző formáit:

- Testápolás- a gyermekek tisztasági igényének kielégítése, testük, ruhájuk gondozottsága, egészségük védelme.
- Étkezés- kulturált étkezési szokások kialakítása, az étkezés megszervezése.
- Öltözködés- az öltözködés rendjének elsajátítása, rendezett külső megjelenés igénye, a ruházat rendben tartása, óvása.

Közösségért végzett tevékenységek

Naposi munka

A naposi feladatokkal fokozatosan ismertetjük meg a gyermekeket. A fokozatos feladatbővülés mindig a gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodik. A jelkép (kötény, napostábla) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet, amire a gyermek büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. A naposság időtartamában és feladataiban illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez és formáihoz. A naposi munka kiemelt jelentőségű a gyermekek óvodai életében, mert erősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit. E munka során élik meg az "én csináltam, mi csináltuk" élményét, amely segíti a szocializáció folyamatát. Bevezetésére akkor kerül sor, amikor a gyermekek készségszinten ismerik az egyes munkafolyamat fogásait, menetét. Ennek eldöntése az óvodapedagógus feladata.

Óvodánkban a csoportokban folyamatosan vezetjük be a naposi munkát, és bővítjük a feladatokat.

A tevékenység önkéntes alapon működik. Ellátása közösségi megbízatás; feladattudatot, szervező készséget igényel a gyermekektől.

Naposi feladatok 4-5 éves korban

Étkezéskor a naposok az óvónő irányításával és szükség szerinti segítségnyújtással felterítik az asztalterítőt, szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket. Étkezés után leszedik az asztalt, a terítőt összehajtják, helyére teszik a mosogatásra nem kerülő eszközöket (szalvétatartó stb.). Ha szükséges, letörlik az asztalokat, összeseprik a morzsát.

Foglalkozási eszközök előkészítésében, csoportszoba rendezésénél szintén foglalkoztatjuk őket.

Naposi feladatok 5-6-7 éves korban

Étkezéskor a naposok önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, esztétikusan elrendezik azokat az asztalon. Étkezés után leszedik az asztalt, a terítőt önállóan összehajtják, helyére teszik. Rendbe rakják és helyére viszik a mosogatásra nem kerülő eszközöket. Ha szükséges, letörlik az asztalokat, összeseprik a morzsát.

Foglalkozási eszközök előkészítésében, csoportszoba rendezésénél szintén foglalkoztatjuk őket.

Alkalomszerű munkák, megbízatások

Az alkalomszerű munkák a csoport életében előre nem mindig meghatározhatóak, a nap, mint nap jelentkező problémák, feladatok megoldásában van szerepük (pl. asztal letörlése, ecsetek kimosása, víz feltörlése, kérések továbbítása, üzenetek átadása, stb). A megbízatások lehetőségeinek egy részét a projektekhez kapcsolódóan tervezzük, másik részét a mindennapokban adódó helyzetek generálják, vagyis spontán alakulnak.

E feladatok elvégzése önállóságot feltételez. Esetleges vagy ismétlődő megbízatások teljesítését értjük alatta: segítség a felnőttnek, a kisebbeknek, társaiknak. Ez gyermekeink igen kedvelt tevékenysége.

Feltételek megteremtése:

A munkához megfelelő munkalehetőség, munkaeszköz, hely, elegendő idő, a folyamat ismertetése, gyakorlása, mely az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével történik.

Növény és állatgondozás

A gyermekek a csoportban dolgozó felnőttekkel közösen vesznek részt a csoportszobában kialakított élsarok növényeinek ápolásában, pl.: ültetés, hajtás; illetve az óvodában élő állatok gondozásában, pl.: halak és teknősök tisztántartása, madáretetés, -ítás. A tevékenységeket a gyermekek a felnőtt jelenlétében végzik, a kisállattartás és növénygondozás szabályainak megtartásával.

A csoportszobákban élsarkot alakítunk ki, udvarunkon kerti munkát szervezünk. Minden csoportnak van saját kiskertje, ahol a gyerekek figyelemmel kísérhetik a növények fejlődését, élvezhetik munkájuk gyümölcsét (a termést közösen fogyasztjuk el). Ez a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának meg tapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoportoknak.

Óvodánk udvarán és virágoskertjében tavasztól őszig tevékenykedhetnek, és közben rengeteg tapasztalatot, ismeretet is szerezhetnek. Folyamatosan figyelünk a növények ápolására, az udvar rendezettségének fenntartására.

Rendszeresen szervezett munkák:

- A csoportszobában/udvaron lévő növények ápolása, védelme, locsolása.

- Télen madáretetők készítése, a kertben a madarak megfigyelése és folyamatos etetése a gyermekekkel együtt.
- Zöld jeles napok ünneplése – Állatok világnapja, Földünkért világnap, Föld Napja, Madarak és fák napja
- Föld napjára a virágoskert beültetése.
- Kerti munkák: évszaknak megfelelően (levél söprés, összeszedés, hó söprés, gallyak gyűjtése).

Kiemelt célunk a „Zöld óvoda” cím újbóli elnyerése a természet szeretetére neveléssel, a környezeti és társadalmi értékek közvetítésével.

A környezet rendjének megőrzése

A gyermekek részt vesznek környezetük rendben tartásában, mind a csoportszobában, mind az épületben, mind az udvaron. A felnőttek felügyelete mellett részt vesznek a csoportszoba körüli teendőkben, a kerti munkákban, az évszaknak megfelelő díszítésekben. Munkájukat megfelelő szerszámokkal és eszközökkel végzik, a balesetvédelmi szabályok megismerését követően.

A napi élet folyamán szervezett munkák:

- Csoportszoba rendben tartása
- Udvar és teremrendezés, csoportszoba dekorálása, díszítése
- Foglalkozási eszközök kiosztása, rendberakása
- Ünnepekre ajándékkészítés
- Házimunka jellegű tevékenységek (törlés, söprés)
- Homokozó környékének rendben tartása
- A környezet rendjének megőrzése (tekintettel az öltözőre, mosdóra is)

Szükségleteket kielégítő munka

Ez a munkafajta óvodai életünk egyik legkellemesebb része, ide tartozik a sütés, a főzés, vitamintálak, saláták készítése, befőzések stb. Ezek az úgynevezett „konyhai tevékenységek” sokrétű tapasztalatszerzési lehetőséget jelentenek a gyermekek számára: tömegmérés és eszközei, úrtartalommal kapcsolatos élmények, az alapanyagok állagának megtapasztalása, a változásokhoz szükséges feltételek megismerése. A tevékenységeket a projektek részeként, a vonatkozó szabályok betartása mellett végzik a gyermekek, a csoportban dolgozó felnőttek segítségével.

Az ilyen típusú munkatevékenység során a gyermekek megismerkednek az egyes munkafolyamatokkal, technikákkal. Erősíti szociális érzéküket és a csoportszellemet. A nagyobbak segíthetnek a kisebbeknek, a hasonló korosztályú gyermekek is magától kialakuló mikrocsoportokban dolgozhatnak együtt. Ilyen tevékenység például az

ajándékkészítés Anyák napja előtt vagy mézeskalács-sütés karácsonykor, vitaminsaláta készítése az Egészség héten, befőzés ősszel.

Munkavégzés közben sok lehetőség adódik a beszélgetésre. Szókincsük észrevétlenül bővül az új eszközök, fogalmak, technikák megismerésével.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- a gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére,
- a rájuk bízott munkát önállóan, szívesen végzik,
- igényesen végzik a naposi munkát,
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások végzésére,
- megtanulják a legszükségesebb eszközök és szerszámok célszerű, biztonságos használatát,
- a környezetükben lévő növényeket ápolják, gondozzák,
- a munka elvégzésére való törekvés által fejlődik felelősségérzetük, önbizalmuk,
- megalapozódik a munkához való pozitív viszony, a munka tisztelete, megbecsülése.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tapasztalatszerzés. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, komplex játékba integrált tevékenység által valósul meg. A tanulás a nevelési folyamat szerves része. A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak. Az, hogy mikor, melyik dominál, mikor, melyik kap nagyobb hangsúlyt, az mindig az adott tanulási helyzettől, valamint a gyerek általános és pillanatnyi állapotától függ, konkrétan az egyenetlenül alakuló érési folyamat irányától és tempójától.

Lehetséges formái:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Célunk

- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- Az óvodás gyermek tanulási kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.

- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk

- a tanulást támogató élménygazdag, játékos tanulásra motiváló óvodai környezet megteremtése,
- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése, a tanulási tevékenység szabadságának biztosítása,
- a tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembevételével,
- változatos, élményszerző, párhuzamos tevékenységek kínálásával, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének, a tevékenységbe ágyazottság biztosítása,
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása,
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása,
- az ismeret, attitűd, képesség hármas egységének (kompetencia) érvényesítése,
- a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése,
- érzelmi-akaratok tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében,
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés megvalósítása.
- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig),
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése,
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése,
- részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar, a sajátos nevelési igény időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének,
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

Munkánk során a kötetlen- és kötött foglalkoztatási formákat egyaránt alkalmazzuk. A kötött foglalkoztatásnál a gyermekek motiváltságának fenntartása ugyanolyan fontos, nélkülözhetetlen tényező, mint a kötetlen formánál.

A kétféle foglalkoztatási formán belül mód nyílik a különböző munkaformákban történő tevékenykedésre: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális.

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket is tervezünk, melyek során sokoldalú cselekedtetéssel, a gyermekek érzékszerveinek bevonásával bővítjük ismereteiket, felfedeztetjük az összefüggéseket, fejlesztjük a kognitív képességeiket.

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása,
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozásához megfelelő idő biztosítása,
- a megtervezett, megszervezett tanulási folyamat igazodjon a gyermek részvételéhez, megnyilatkozásaihoz,
- a gyermeknek a tanulási folyamatban legyen lehetősége utánozni a felnőttet, kipróbálni önmagát, felfedezni, téveszteni, hibás következtetésre jutni, érvelni, vitázni, értékelni saját és mások meglátásait.

Az óvodapedagógus a gyermekekkel való tevékenysége közben figyelembe veszi:

- a gyermek előzetesen megszerzett tapasztalatait, ismereteit (tudásanyag), annak bőségét és mélységét,
- a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét,
- az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása),
- a megfelelő eszközök alkalmazását,
- a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat az egyéni képességekhez igazítottan,
- a gyermekek számára felkínált tevékenységek életkorhoz igazodó időkeretét: 3-4 éves korban 20-25 perc, 4 -5 éves életkorú csoportban maximum 25-30 perc, 5-7 éves életkorú csoportban 30-35 perc.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a kezdeményezett tevékenységi formákban önként és szívesen vesznek részt a gyermekek,
- kognitív képességeik életkor szempontjából az elvárható, egyéni fejlődési ütemükhöz viszonyítottan a megfelelő szinten vannak,
- a tanuláshoz szükséges kompetenciáik életkoruknak megfelelően fejlettek,
- kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek, kulcskompetenciák,
- megjelenik feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk,
- természetes módon, szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykednek,
- problémamegoldó képességük, kreatív gondolkodásuk, helyzetfelismerésük megfelelő szintű,
- nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul,
- a tanulás eredményeként tudásuk, ismeretük gazdag, sokrétű,
- a tehetséges gyermekek fejlődése megvalósul.

Minden gyermek önmaga képességeihez mért fejlődését igyekszünk elősegíteni. A kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének kibontakoztatása, a rész-képesség hiánnyal küzdők felzárkóztatása érdekében az egyéni fejlesztést, a differenciált egyéni bánásmódot tudatosan alkalmazzuk, az értékek pozitív megerősítésére törekszünk. A

fejlődés folyamatát nem kötjük időkeretekhez, természetes számunkra a gyermekek eltérő fejlődési üteméhez való alkalmazkodás.

A tanulási folyamat:

- Szeretetteljes, nyugodt, megértő légkört biztosítunk minden gyermek számára, amelyben nem a végeredmény, hanem a tevékenység a fontos.
- Az óvodai tanulás folyamata során a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, és a játékos megismerés fejlesztő erejére építünk.
- Tárgyilagosan, változatos módon és folyamatosan bővítjük ismereteiket.
- Sokféle tevékenységen keresztül – mozgással, cselekedtetéssel színesítve – irányítjuk a tanulást, biztosítjuk a sokoldalú érzékelést.

Fejlesztjük megismerő képességüket, gondolkodásukat, kreativitásukat, erkölcsi, akarat tulajdonságaikat. Célunk, hogy a megismerési vágy – az óvodáskor végére – belső motivációvá alakuljon a jól irányított tanulási folyamatban.

A tevékenységek szervezése:

A testnevelés minden korcsoportban kötött foglalkozásként szerepel. A többi tevékenységet az óvónő – a témától, a gyermekek fejlettségétől, a helyzettől függően – kötötten, illetve kötetlenül szervezi meg. Tervezéskor a komplexitásra törekszünk, célunk az ismeretek sokoldalú megközelítése, a differenciált tevékenykedtetés, a játékoság elvének érvényesítése.

A tanulási folyamat értékelése:

A pozitív megerősítés az óvodában töltött idő egészében folyamatos.

7.3.1 Verselés, mesélés

Az óvodában a verselés és mesélés szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket halljanak a gyerekek.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs, illetve más kultúrák irodalmi műveinek egyaránt helye van. A mindennapi mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, kiegészítve a bábozás és dramatizálás eszközeivel.

Célunk

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek értékközvetítő hatásainak érvényesítése.
- A verselés, mesélés emberi kapcsolatokra tanít, alkalmat ad „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.

- Komplex élménynyújtás, komplex személyiségfejlesztés az irodalom szeretetének megalapozásával.
- A verselés és mesélés által formálódnak a gyermekek pozitív személyiségjegyei. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókát.

Feladatunk

- változatos irodalmi élmények közvetítése,
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből történő merítés,
- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkulturájuk alakítása,
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására,
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása,
- bábozás a gyerekeknek és a gyermekek által, majd közös bábszínházi élmények megszervezése,
- az óvodapedagógus előadásmódja tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát,
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes előadásmód alkalmazása,
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek (megfelelő hely, eszköz) felkínálása, a saját vers- és mese alkotásra ösztönzés, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására,
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyerek kapcsolat erősítő hatására,
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben,
- segítségnyújtás a szülők részére az igényes gyermekirodalom kiválasztásához,
- a mesék-versek újszerű feldolgozása érdekében, dramatikus- improvizatív-kreatív játékok alkalmazása, drámapedagógiai elemek felhasználása. E módszerek használatával, a mesét-verset hallgató gyermek, megérti a számára fontos „üzenetet”, és érzéseit cselekvések útján ki is tudja fejezni,
- az élményszerűbb mesefeldolgozás érdekében, a digitális eszközök szélesebb körű alkalmazása,
- az újrahasznosítás szellemében, folyamatos eszköz kínálat biztosítása a gyermeki képzelet kifejezéséhez, ötletek (bábok, szerepjelzők) elkészítéséhez.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek szívesen verselnek, mesélnek, mondókáznak,
- igénylik a mesélést, maguk is szívesen teremtik meg ennek helyét, idejét a napjaik során,
- szívesen és gyakran báboznak, dramatizálnak, önmaguk és társaik örömére,

- fantáziájuk és kreativitásuk lehetővé teszi a saját történetek kitalálását, megjelenítését,
- szívesen vesznek részt a mesékkal, versekkel motivált tevékenységekben,
- szeretik a könyveket, képesek gondosan bánni velük.

A mese, a vers a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését célozzák. A meseshallgatás közben kialakult bensőséges hangulat, az átélt közös élmény befolyásolja érzelmi életük alakulását. A történetek tartalma hozzájárul ismereteik bővüléséhez, a csodás elemek a fantázia, a képzelőerő alakulásához, a versekben rejlő zeneiség, játékoság a gyönyörködtetés, az esztétikai ízés formálásához, a nyelvi képességek fejlesztéséhez.

A felhasznált irodalmi anyag kiválasztásánál legfontosabb szempontnak a művészi értéket tartjuk. A magyar népmesék és népi rigmusok széles tárházából válogatunk, de helyet kapnak a magyar és külföldi klasszikusok és kortárs írók és költők alkotásai is.

A mese kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy nyelvileg tiszta legyen a szövege, pozitív emberi kapcsolatokra tanítson, mélyítse az önismeretet, valamint segítse világban való eligazodást és alkalmazkodjon a gyermekek életkori sajátosságaihoz.

A pihenés előtti mesélésre szánt műveknek segíteniük kell a megnyugvást, ellazulást. Fontos, hogy oldja a szorongást és megtanítsa az indulatok feldolgozására is, de ne hiányozzon belőle a humor sem.

A kisebb gyermekek részére egyszerű szerkezetű, tartalmilag érthető, rövid, láncszerkezetű meséket választunk. Előnyben részesítjük az állatokról szóló történeteket, vagy a gyermekek mindennapi életével kapcsolatos elbeszéléseket.

A nagyobbak már megértik a bonyolultabb és hosszabb meséket, az összetettebb jellemű mesehősöket, a tréfás fordulatokat, a tündérmesék csodás világát. Válogatunk az óvodáskorú gyermekek számára is érthető meseregényekből is.

A versanyag kiválasztásának alapfeltétele minden korosztályban a játékoság, a ritmus, a hangulat. (Évszakhoz, játékhoz, állatokhoz kapcsolódó-, humoros-, alkalmi- versek)

Óvodánkba a Papírszínház alkalmazása színesíti a gyermekek mindennapjait. A Japánból származó színház, egy fakteretben mozgatható nagy méretű lapok segítségével, azok mozgásával élményszerűvé változtatja a hagyományos meseolvasást. Pedagógiai eszközként is jól működik, mert a gyermekek által is bővíthető saját készítésű rajzokkal, illusztrációkkal.

7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet mindennapjait áthatja, színesebbé teszi életünket, formálja mindannyiunk (gyermekek, felnőttek) személyiségét.

Fontosnak tartjuk a zenei műveltség megalapozását, az ízlés formálását, a magyar népi játékok, megismertetését és megszerettetését.

Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozdulatszekvenciáira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek

táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös kreativitásának eredményei.

Célunk

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása,
- a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját,
- a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket,
- a szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok, valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által,
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.

Feladatunk

- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás,
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása,
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése,
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése,
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával,
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése,
- a zene befogadására való képességek megalapozása,
- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése, nyitottság a gyermekek kezdeményezéseire, ötleteik alapján új ritmushangszerek készítése,
- egyszerű táncok és játékos mozdulatok élményszerű gyakorlása, a gyermekek motiválása újabb mozdulatok kitalálására,
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése,
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermekek örömmel énekelnek, csoportosan és egyénileg, önálló indítással életkoruknak megfelelően, tisztán,
- zenei tevékenységeik tudatosak, egyre önállóbbak,

- képesek az egyenletes lüktetés és ritmus együttes gyakorlására,
- ismerik és megkülönböztetik a „tá” és „ti-ti” ritmusokat, tisztában vannak a szünet, mint zenei egység jelentésével,
- megkülönböztetnek halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú zenei fogalompárokat,
- képesek dallamfelismerésre kezdő vagy belső motívumról,
- ismernek és felismernek néhány alapvető hangszert, meg tudják nevezni,
- ismernek néhány ütőhangszert, azokat önállóan és változatosan használják az egyenletes lüktetés és ritmus kifejezésére, valamint az éneklés kíséretére is,
- egyszerű, játékos mozgásokkal kísért körjátékokat, táncokat, gyermekjátékokat egyöntetűen, esztétikusan játszanak,
- jól ismerik a különböző mozgásformák, térformák kialakítását (kör, csigavonal, hullámvonal, páros kör, mindenki párban, csillagforma, szűkülő és táguló kör, kaputartás, bújás),
- megfigyelnek és megkülönböztetnek finomabb hangszíneket a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszéd és énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében,
- zenehallgatás során megismerkednek a klasszikus zene számukra befogadható alkotásaival, amely nagymértékben hozzájárul a gyermekek érzelmi neveléséhez is.

Legfőbb célunk, hogy óvodásainkban kialakuljon a zenei érdeklődés. Az éneklést fontos hangulati elemként alkalmazzuk bármely komplex foglalkozáson. Fontos a jó zenei légkör megteremtése a csoportban. Egy jól megválasztott dal, mondóka megsokszorozhatja más tevékenységek esztétikai hatását, elmélyíti a gyermekek ismereteit. A spontán adódó alkalmakat kihasználjuk az éneklésre, táncolásra. A zenei képességfejlesztés mellett az érzelmi és szociális képességek is felszínre törnek, amelyeket különösen kiemelt feladatának tekint óvodánk.

A zenei nevelés fontos része a közös zenélés. Ehhez változatos zenei hangszerek állnak a gyerekek rendelkezésére (pl. triangulum, cintányér, dob, kasztanyetta, kereplő stb.)

A zenei anyag összeállításakor szempontként elsősorban az életkori sajátosságokat, az adott csoport képességszintjét vesszük figyelembe (érzelmi közelség, a hangterjedelem, ritmuskombinációk, mozgásanyag.)

Megismertetjük a gyermekeket:

- A magyar népzenekecsünk koruknak megfelelő darabjaival.
- Ismert szerzők gyermekeknek írt dalaival
- Mozcásos dalos játékokkal
- Egyszerű táncleléésekkel
- Életkoruknak megfelelő, művészi értékű zenehallgatásra szánt dalokkal, zeneművekkkel.

7.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az érzelmi kommunikálást, a gyermekek érzelmeinek, gondolatainak kifejezését a művészetek eszközeivel alakítjuk ki és fejlesztjük. A gyermeki alkotás a belső képek

gazdagítására épül. Lehetőséget biztosítunk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Céltudatosan fejlesztjük a gyermekek esztétikai fogékonyságát: séták, kirándulások alkalmával és a műalkotásokon keresztül mutatjuk be mindazt, ami a környezetünkben értékes. Ezzel lehetővé tesszük a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását a gyermekek számára. Mindezt sok cselekvéssel, mozgással a vizuális észlelő funkciók együttműködésével valósítjuk meg, felkeltve a gyermekek alkotó és alakító vágyát.

Célunk

- a gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre váljanak képessé,
- kialakítani képi-, kifejező-, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességüket,
- fejleszteni a vizuális észlelést és érzékelést, a képi gondolkodást és kreativitást, valamint a rövid és hosszú távú emlékezetet,
- esztétikai érzékenységük és a szép iránti fogékonyságuk alakítása,
- a helyes ceruzafogás elsajátíttatása,
- a tehetség ígéreték bátorítása.

Feladatunk

- a pedagógus lelkes példamutatása, és az alkotást motiváló élmények biztosítása, az alkotó folyamatban,
- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- a gyermekek megismertetése a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal, nevezetes épületekkel (kiemelten az óvoda környékén),
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben),
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkcióörömeinek sokszori átéléséhez,
- türelmes kivárása, a tevékenykedés során felébredő „valamit létrehozás” vágyának, mely során a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység öröméig, majd a folyamat végén lehetőség szerint, élménymegosztás alkalmazása,
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben,
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán,
- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, és a tér-, forma-, színeképzet kialakulásának, fejlődésének segítése,
- képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
- lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,

- feltételek megteremtése, a folyamatos barkácsolás lehetőségére, figyelembe véve a környezettudatos szemlélet kialakítását, erősítését:
 - a művészetpedagógia új módszereinek beépítése, több lehetőséget adva a kísérletezésre, érzetek megtapasztalására, sémáktól mentes önkifejezésre,
 - a művészetterápia segítségével a különböző képesség hiányos gyermekek fejlesztése lehetőség szerint a digitális eszközök korszerű felhasználása (rajz programok, több dimenziós alkotások, virtuális múzeumi séta stb.).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- kialakul a gyermekekben egy sajátos képi kommunikációs nyelv,
- bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban,
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- szín- és formaábrázolásuk változatos,
- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- tudnak formákat mintázni emlékezőseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával,
- önállóan tudják alkalmazni a megismert technikákat, önállóan díszítenek tárgyakat, elképzeléseik megvalósításában kreatívan alkalmaznak egyszerre akár több ismert technikát,
- kialakul a finom kézmozgás képessége biztos és helyes ceruza fogással,
- vonalvezetésük balról jobbra halad,
- esztétikai élmény létrehozásával gazdagodik személyiségük és esztétikai igényességük,
- ismernek 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.

Óvodánkban minden csoportban megfelelő környezetet biztosítunk a vizuális tevékenységek végzéséhez. A felújítás során kialakított alkotó műhely működtetésével a gyermeki kreativitás fejlesztését tudjuk még változatosabb módon megvalósítani. /csoportos foglalkozások, felzárkóztatás, tehetség gondozás/. Az alkotó műhelyhez kapcsolódóan égető kemencével és agyagozó koronggal is rendelkezik óvodánk. Ezeknek az eszközöknek köszönhetően új alapanyaggal, új technikákkal ismerkedhetnek a gyerekek.

Vizuális tevékenységeink során sokféle anyagot használunk. Megszokottól eltérő alkalmazásukkal új irányokat mutatunk a kreativitás, a problémamegoldó gondolkodás felé. A különböző nehézségű technikák egymásra épülésével, a fokozatossággal, az életkori- és egyéni sajátosságok figyelembevételével biztosítjuk a differenciálást.

A gyerekek önállóan, de gyakran csoportosan is készítenek közös alkotásokat. Így adunk egyszerre lehetőséget a tehetséges gyerekek részére fantáziájuk, alkotótevékenységük szárnyalására, valamint a kevésbé ügyes gyerekek részére sikerélmény elérésére, hiszen képességeik szerint ők is részt vesznek az alkotásban. A „valami létrehozás” élményét így mindenki átélheti.

Gyermekeink ábrázoló tevékenysége beépül a játéktevékenységbe, ezzel biztosítjuk az önfejlesztő folyamatot. A barkácsolt eszközöket felhasználják szerepjátékaikban, dramatizálásban.

Óvodásaink aktívan részt vesznek óvodai környezetük díszítésében. Az elkészült alkotások óvodán belül kiállításra kerülnek (minden csoport rendelkezik saját kiállító felülettel).

7.3.4 Mozgás, edzés, szervezett mozgás

Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő- és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A mozgás szervezésekor fő szempont természetesen a játékosság, hiszen a játék öröme nagymértékben motiválja a gyermekeket a mozgásra.

Szabad, spontán mozgás

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják.

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát stb.

A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. Így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják.

A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként korlátozottnak bizonyul. Sétákkal, közeli játszóterek

látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket kiegészítjük. Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás

A szervezett mozgás megvalósul az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgással, valamint az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

- mindennapos mozgás:
25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- szervezett, hetirendbe épített, kötelező mozgás tevékenység:
a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Célunk

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása,
- a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermek testi- és mozgásfejlesztésén keresztül,
- a természetes mozgásfajták gyakoroltatásával alakítjuk ki azok a feltételes reflexek, melyek a gyerekek összerendezett és ideális mozgását létrehozzák,
- téri tájékozódás, lateralitás kialakítása.

Feladatunk

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységeibe,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása,
- biztosítani a folyamatos mozgás lehetőségét, érvényesítve a játékosságot minden mozgástevékenységben, (lehetőség szerint minden gyermek folyamatosan mozgásban van)
- a sokrétű mozgástapasztalat gyűjtését és a mozgásos tevékenység lehetőségét a csoportszobában és az udvaron is biztosítjuk a gyermekek számára,
- megvalósítjuk a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztését, az alapmozgások koordinációjának elősegítését,
- a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése,
- néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, mozgásos játékok megismertetése a gyerekekkel,
- a heti szervezett mozgások anyagába lúdtalp megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása,

- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire,
- a mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb teljesítményt mutató gyermekeket egyéni differenciálással történő felzárkóztatása, motiválása,
- sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönzi,
- az egészséges versenyszellem alakítása, formálása,
- a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akaratí tényezőinek alakítása,
- a figyelem felhívása a családi környezetben előforduló mozgásszegény életmód ellensúlyozására mindennapos, játékos mozgásokkal,
- a családok szemléletének formálása, a mozgás szeretetére épülő életvitelre nevelés, személyes példamutatással, közös programokkal (kirándulás, sportos gyermeknap).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- növekszik a gyermek teljesítőképessége, teherbíró és ellenálló képessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- szereti és igényli a mindennapos mozgást,
- mozgása harmonikus, összerendezett,
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni,
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket, ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani,
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- fejlett az egyensúlyérzéke,
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett,
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát,
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész,
- ismeri a csapatjáték szabályait,
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

Óvodánkban a gyermekek mozgásigényének kielégítésére számtalan lehetőség adódik. A szervezett és a kötetlen mozgástevékenységekre a jól felszerelt udvar és tornaterem nyújt lehetőséget. Az egyéni vagy közösségi mozgás szórakoztató, játékos szervezésével törekszünk a gyermekek életmód szemléletét, a mozgáshoz való pozitív hozzáállását alakítani, kialakítani. A tevékenységek szervezésekor figyelembe vesszük a csoport összetételét, a gyermekek aktivitási szintjét, a helyszínt és a fejlesztési területhez, heti témához való kapcsolódást.

Változatos mozgásfejlesztő eszközöket, játékokat használhatnak, pl: mozgáskotta, Bosu labda. A 2020-as felújítás alkalmával többek között tornatermi és udvari mászófallal,

akadálypálya elemekkel (pl. mászókötel) bővültek eszközeink. Ezek a mozgásfejlesztés mellett többek között a térérzékelést, a figyelmet és a koncentrációt is fejlesztik.

A csoportszobában szintén lehetőséget nyújtunk a mozgástevékenységre a hely és a tér adottságainak kihasználásával, például különböző finommotorikát fejlesztő eszközzel, nagymozgások gyakorlására például tölcser és trambulín használatával. A ritmusos, zenére történő mozgásra is gyakran lehetőséget biztosítunk.

A szabad, spontán mozgáshoz változatos tevékenységeket kínálunk, hogy minden gyermek megtalálja életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő mozgáslehetőségeket. Tágas udvarunk vegyes borításával, változatos játékeszközeivel a legtöbb mozgásforma gyakorlására, egyéni és közösségi játékokra is lehetőséget nyújt. Nagy fák, illetve egyéb növénytakaró részben védettséget nyújt a gyermekek számára. Nyáron sok árnyékos területet biztosít, tompítja a szél erejét, városi por és zajterhelést.

Óvodán kívül tervezett sétákkal, kirándulásokkal, és egyéb programokkal további lehetőséget nyújtunk a gyermekek mozgásfejlődésének alakítására.

A mindennapos testnevelést a csoportszobai tevékenység lezárásaként, jó időben udvari játékként szervezzük (rossz időben tornateremben). Alapvetőnek tartjuk a játékosságot, a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a feszültségek mozgáson keresztül történő levezetését is.

7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

Szeretnénk olyanra nevelni óvodásainkat, akik a természeti- emberi- és tárgyi környezetükben jól eligazodnak, pozitívan viszonyulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, életkoruknak megfelelő magatartás- és viselkedéskultúrával rendelkeznek. Igyekszünk megismertetni a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanítani ezek szeretetét, védelmét.

Célunk

- tapasztalatok, ismeretek nyújtása - a természeti-, az emberi és az épített környezet jelenségeiről, a hazai táj, a helyi hagyományok és szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeiről- amelyek segítik a gyermekeket az életkoruknak megfelelő biztos eligazodásban, tájékozódásban,
- a természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása. olyan szabályok, magatartás formák megismertetése, amelyek a természet védelmére, megóvására nevelnek,
- a gyermekek kíváncsiságának felkeltése a körülöttük lévő dolgok, tárgyak, jelenségek mennyiségi alaki, nagyságbeli és téri különbözőségeinek összefüggéseire. a biztos téri tájékozódás elősegítése.

Feladatunk

- a gyermekek személyiségének komplex tevékenységekkel, cselekedtetéssel történő fejlesztése, amelyek képességeikhez, fejlődési ütemükhöz alkalmazkodnak,
- igazodás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlettségi szintjükhöz, eltérő élmény- és ismeretanyagukhoz,
- sok élmény, elegendő idő, megfelelő hely és eszköz biztosítása a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a környezettudatos életvitel szokásainak alakítására,
- a környezetük jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak felfedeztetése, tapasztalat szereztetés játékos formában,
- a valóság objektív bemutatásával a gyermekek segítése abban, hogy meglássák az összefüggéseket, képesek legyenek megfogalmazni is azokat, rávezetésük a helyes ítéletek alkotására,
- gazdaságosságra (takarékosásra) és újrahasznosításra törekvés, pozitív minta biztosítása, mely lehetővé teszi szemléletük formálását,
- tevékenykedtetésük során a gondolkodási műveletek fejlesztése, a logikus gondolkodás megalapozása,
- a gyerekek megtanítása arra, hogy a szerzett tapasztalatokat különféle szempontok alapján rendszerezzék,
- annak a célkitűzésnek az elősegítése, hogy a problémahelyzetekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, próbálkozzanak, kísérletezzenek, éljék át a felfedezés örömeit,
- a gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegítése, döntési képességeik fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- a fenntartható fejlődés érdekében, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása, alakítása,
- képességeinek célzott fejlesztése (pl. logikai fejtörők, nyelvi játékok stb.),
- differenciált feladatadással annak az elősegítése, hogy a gyermekek önmaguk lehetőségeihez képest fejlődjenek,
- a gyermekek által feltett kérdésekre igényes, értelmi szintjükhöz igazodó válaszadás, érdeklődésük és beszédkedvük megőrzése érdekében,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
- a kommunikatív és együttműködési képesség fejlesztése.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismerkedjenek meg élő-és élettelen környezetükkel. Ehhez időt, helyet és eszközöket biztosítunk számukra.

Nagy hangsúlyt fektetünk egy-egy téma logikus egymásra építésére, alapos körüljárására, a komplexitásra. Játékos keretek között irányítjuk figyelmüket új ismeretek szerzésére, a már meglévők rendszerezésére, következtetések levonására. Alkalmat teremtünk kísérletezésre is.

A helyi nevezetességek megismerése kiemelt jelentőséget kap egy-egy téma feldolgozásánál. Az élményszerző tapasztalatszerzésre lehetőleg a valódi környezetben adunk alkalmat a gyermekeknek – az óvodaudvaron, élősarokban végzett megfigyelésekkel, az óvoda környékén tett sétákkal, nagyobb kirándulásokkal, gyűjtésekkel.

7.3.5.1 A környezet megismerésére nevelés

Korunk követelményeinek, a fenntartói és szülői elvárásoknak megfelelően tudatosan megteremtjük a lehetőséget ahhoz, hogy a gyermekek ismereteket szerezzenek a témában, találkozzanak az óvodában a fenntarthatóság fogalmával és gyakorlatával. Célunk, hogy minden munkatársunk környezetvédő- és óvó attitűdöt képviseljen. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek viselkedésébe beépüljön a környezet szeretete és tisztelete. Törekszünk arra, hogy fejlődjön önálló véleményalkotásuk, döntési képességük, formálódjon értékrendjük - hogy az egészségükre és környezetükre ártalmas kihívásokra későbbi életükben reziliens módon reagáljanak.

Sajátos céljaink

- A bennünket körülvevő világ megismertetése a gyermekek életkorának megfelelően.
- A pedagógus ösztönzése és támogatása mellett közös élmények átélése a természet felfedezése során.
- Tapasztalatok, jártasságok szerzése természeti és társadalmi környezetük jelenségeiről.
- Szabályok megismertetése, amelyek betartása segít abban, hogy védjék, óvják a természetet.
- Az évszakok változásainak és jellemzőinek megfigyelése mellett és egyre inkább helyett; a klímaváltozás hatásainak megfigyelése.

Sajátos feladataink, környezeti értékek közvetítése

- A gyermekek ismereteinek, tudásának gyarapítása közvetlen megfigyelésekkel.
- Óvodán kívüli programok, séták, kirándulások, kísérletezés alkalmával a sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása.
- A természetre való rácsodálkozás, felfedezés során pozitív szokások, viselkedési normák kialakítása.
- Szemléletük alakítása, amely segítségével képesek meglátni a helytelen magatartást, a káros hatásokat.
- A természet védelmét a magunk körül kialakított renddel, az arra való igényesség alakításával kezdjük, amelynek belső szükségletét már óvodáskorban megalapozzuk.
- A csoportszobában, az udvaron lehetőséget teremtünk a növények és állatok megfigyelésére, gondozására.
- Tapasztalatokat szereznek az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.
- Gyakorolják a közlekedést, megismerik az alapvető szabályokat és a lehetséges veszélyeket.
- Alakítjuk a néphagyományokhoz, a nemzeti kultúra értékeihez fűződő pozitív viszonyulásukat, identitásukat.

- A multikulturális-interkulturális nevelés szellemében lehetőséget adunk más népek, nemzetek, kultúrájának, hagyományainak megismerésére.

Differenciált szervezeti formák

A kezdeményezéseket, tervezett tevékenységeket az adott téma, fejlesztési célok és feladatok függvényében szervezzük egyéni, páros, mikrocsoportos vagy frontális formában.

Változatos helyszínekre szervezhető tevékenységek: a csoportszobán kívül kíváló lehetőséget teremt ismeretszerzésre az óvoda udvara, a Városliget, Margitsziget, Duna-part, Állatkert, hegyek, erdők, tavak, patak-, folyópart, tanösvény, barlang, múzeumok stb.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekek tudják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát,
- ismerik a család életét, a családtagok otthoni munkáját,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartási formák és szokások, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető viselkedési szabályokat,
- tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket,
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket (tűzoltóság, rendőrség, orvosi rendelő iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszerüzlet, piac stb.), tisztában vannak az ott dolgozó emberek munkájával,
- felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, képesek azokat emlékezetből felismerni,
- ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket,
- ismerik az évszakok jellegzetességeit,
- tudják a napok nevét, sorrendjét, ismerik a napszakokat,
- tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemei között,
- az általuk ismert állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik a környezetükben élő állatokat és növényeket, azok gondozását és védelmét,
- ismerik az emberi test felépítését, a testrészek nevét, funkcióját, törekednek testük tisztában tartására,
- ismerik az orvos gyógyító munkáját,
- ismernek a népi hagyományokat,
- felismerik nemzeti zászlókat,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Életünkben egyre fontosabb szerephez jut a **fenntarthatóság** elvének képviselője, ennek megfelelően a pedagógusok is nagy hangsúlyt fektetnek ennek a kompetenciának fejlesztésére. A mai kor követelménye, hogy felelősséget kell vállalnunk a jövőnkért. Célunk, hogy a gyermekekben tudatosítsuk, hogy viselkedésükkel, cselekedeteikkel hozzájárulhatnak a környezetük védelméhez, az élőlények védelméhez és a kiszámítható jövő alakításához. Nevelőtestületünk elkötelezett, olyan „zöld” értékrend szerint dolgozik, mely során környezet- és természetbarát szokásokat tud átadni a rá bízott gyermekeknek, hogy észrevétlenül ők is azzá váljanak.

Elsődleges számunkra, hogy a gyermekekben kialakítsuk az igényt a tiszta, rendezett környezet iránt. Alakítjuk a környezetük óvására, szeretetére és tiszteletben tartására való attitűdjüket. A környezeti- és fenntarthatóságra nevelés elemeit beépítjük a mindennapi tevékenységekbe. Kihangsúlyozzuk a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, a víz, az energiaforrások, az eszközök, alapanyagok környezetbarát felhasználásának lehetőségeit. Az alkotó tevékenységek alkalmával, illetve az általunk készített fejlesztő vagy szemléltető eszközök készítésekor is előnyben részesítjük az újrahasznosított anyagokat.

Az élővilág megfigyelésére változatos lehetőséget nyújt udvarunk. A vegyes borításnak a változatos növénytakaró is része, ami különböző élőlényeknek nyújt otthont. Emellett kis kertreszek adnak lehetőséget a növények fejlődésének megfigyelésére, illetve a kertgondozással való ismerkedésre.

Törekszünk a tárgyi- és a kulturális környezet megismertetésére, a szokások és szabályok elsajátítására. Erre jó alkalmat nyújtanak az óvoda környékén tett séták, ahol például az épített környezetet szemlélhetik meg, a biztonságos közlekedés szabályait gyakorolhatják. Kirándulások alkalmával más kulturális vagy természeti közeggel ismerkedhetnek.

Zöld Óvoda címre pályázunk 3 évente, célunk az örökös zöld óvoda cím elnyerése.

7.3.5.2 Matematikai nevelés

Célunk

Olyan tevékenységek és aktív környezet biztosítása, melyben:

- a gyermekek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szereznek és azokat képesek alkalmazni a tevékenységeikben, játékaikban,
- ismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, kialakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük,
- felfedezik a bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedéssel összefüggéseit játékos formában,
- a gyermekek logikusan gondolkodnak, probléma érzékenyek, igényük van a megoldások megtalálására,
- képesek matematikai tartalmú cselekvések kivitelezésére, manipulálásra, következtetések levonására, egyszerű matematikai fogalmak megértésére.

Feladatunk

- matematikai tapasztalatok szereztetése az óvodába lépéstől, a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése,
- tanköteles kortól intenzív fejlesztés, az iskolai alkalmassághoz szükséges részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A matematikai nevelés anyaga tapasztalatok, élmények és cselekvések által, játékba szőve válik a gyermekek sajátjává, amit leghatékonyabban egyéni-, és mikrocsoportos szervezeti formák keretén belül tudunk megvalósítani. Ritkábban frontális szervezeti formában is dolgozhatunk (pl. séták során a megfigyelésekre irányított figyelemfelhívás, beszélgetés alkalmával).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, és szóban is,
- képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre,
- képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint,
- képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről,
- azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat,
- képesek minta utáni másolásra,
- tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat,
- saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani,
- tudnak tájékozódni a síkban,
- felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat,
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

Óvodánkban sokféle lehetőséget biztosítunk matematikai, logikai úton történő tapasztalatszerzésre. Különböző számolási képességeket fejlesztő eszközök állnak rendelkezésre. pl.: Okoskocka, Interaktív tábla, Logico játék. A gyerekek játszva, természetes élethelyzetben szerezhettek új ismereteket, bővíthetik matematikai tapasztalataikat. (társas játékok, sakk, stb.)

Célunk:

- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai összefüggéseinek felfedezése, tapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- A logikus gondolkodás és az algoritmikus gondolkodás megalapozása.

Óvodánkban a matematikai nevelés az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai foglalkozások keretén belül megvalósuló fejlesztésre helyezi a hangsúlyt.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelésünk épít ezekre a korai tapasztalatokra még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára

fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (invariancia, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők.

Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék- és szabadidőben folyamatosan létrejönnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére, Az adódó lehetőségeket kihasználjuk. Olyan eszközöket biztosítunk és tevékenységeket szervezünk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben tesszük lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését. Minden esetben támaszkodunk a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.

7.4 Az óvoda-iskola átmenet, az iskolára való felkészítés alapelvei

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával: a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális érettség elérésének támogatása. Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben a családi nevelés kiegészítőjeként komplexen, az óvodába lépéstől kezdődően történik az iskolára való felkészítés.

Az iskolaérettség elérését és az iskolára való felkészítést támogatjuk:

- kiemelt pedagógiai feladatként kezeljük,
- játékba ágyazott párhuzamos tevékenységekkel, az óvodában töltött évek alatt játékos átmenettel a direkt tanulás felé,
- fejlesztő pedagógusok/gyógypedagógusok különböző fejlesztési eszközeivel, módszereivel,
- a gyermeki fejlődés nyomon követésével, fejlesztési irányok meghatározásával a szülők számára is,
- írás-mozgás koordináció kiemelt fejlesztésével,
- tanulási szokások gyakorlásával mikrocsoportos és egyéni helyzetekben,
- iskolával kapcsolatos tanulási projektek megvalósításával,
- iskolaérettség témában és más az iskolával kapcsolatos szülői tájékoztatások teljesítésével.

8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK

A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda 17 tagóvodájának mindegyike integráló intézmény, az alapító okirat alapján fogadja a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekeket.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek,
- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, (a hátrányos helyzet nemcsak a szociális hátrányokra, hanem pl. kulturális vagy nyelvi alapokon nyugvó speciális szükségletekkel élőkre is vonatkozik (kisebbségek, bevándorlók).

Intézményeink a gyermekek mindenek felett álló érdekét képviselik, így a diszkrimináció minden formáját elutasítjuk, különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, nemi beállítottsága, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a felzárkóztatást igénylőig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő képességeire. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális hátteret, gondolkodásmódot, a különbözőséget.

Célunk

Célunk a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó inkluzív szemléletű óvodai környezetben, hogy természetessé váljon a gyerekek között személyiségük, képességeik különbözősége, minden gyermek a saját képességei mentén fejlődhessen. Szándékunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk a másság elfogadására, befogadó, elfogadó attitűdjüket alakítsuk.

Feladatunk

- Fontos, hogy a gyermekek mindenkit saját értékei miatt tekintsenek egyenlőnek, ezt érzékenyítéssel, érzékenyítő játékokkal, dramatikus játékokkal, valamint mesékkel kívánjuk erősíteni.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátias készségek alakítása.
- Adekvát, akadálymentes tanulási környezet kialakítása, mely támogatja az esélyegyenlőséget a tanulásban. Ide tartozik a protetikusan kialakított környezet kialakítása, mely segíti a gyermeket a tanulásban azzal, hogy az egyéni szükségleteihez és képességeihez igazított eszközöket (tárgyi, képi) használunk. Ez várhatóan növeli a hatékony részvételt a tanulási folyamatban, függetlenül a gyermek nehézségeitől.
- A beilleszkedést segítő speciális módszerek és eszközök bevezetése és használata (napirendi kártyák, folyamatábrák, PECS, JBL fejhallgató vagy zajszűrő füles stb.)

- Új és már bevált módszerek alkalmazása, mint például a Persona Doll, Plukkido, érzékenyítő játékok, dramatikus játékok, mesék a beszoktatástól az óvodáskor végéig, mely módszerek az inklúzió elérésén túl a csoport kohéziót és a személyiségfejlődést is segítik.
- Kiemelt feladatunk az egyéni, személyes bánásmód alkalmazása minden gyermeknél, így a különleges bánásmódot igénylő óvodásoknál is. Ennek elsődleges módszere a gyermekek és családjuk megismerése már az óvodába lépés előtt. A családokkal való megismerkedés (családlátogatás hagyományos vagy online formában) lehetőséget biztosít a szülőkkel való előzetes konzultációra, mely során információkat kaphatunk a gyermekről, megismerhetjük az általuk alkalmazott és bevált módszereket. Ezek alkalmazása is segíti a gyermek beilleszkedésének és további fejlesztésnek tervezését, gyakorlati megvalósítását.
- Az Egyesített Óvoda családpedagógiájának fókuszja, hogy a gyermeket a család kontextusában ismeri meg, és azon keresztül támogatja fejlődését. Bármilyen egészségügyi, képességet érintő fejlődésbeli eltérés vagy szociális veszélyeztetettség esetén a minél korábbi beavatkozást sürgetjük, hogy a gyermek a megfelelő, az érdekeit szolgáló ellátáshoz jusson. Ebbe a folyamatba a speciális szakembereinket és a szülőket is, mint együttműködő partnereket bevonjuk.
- Team munka a kihívást jelentő gyermekek megfigyeléséhez, az együttműködési folyamathoz. Az Egyesített Óvodában az óvodapedagógusok munkájának megsegítése – az inkluzív nevelés érvényesülésének érdekében – a különböző szakterületek bevonásával, elsősorban a nehezen kezelhető, viselkedési-, és /vagy magatartási zavart mutató gyermekek beilleszkedésének, szociális képességeinek, valamint a jelentős alulteljesítést, eltérő fejlődést mutató gyermekek megfigyelése, fejlesztése céljából. Az óvodai csoport harmonikus, kiegyensúlyozott, minden résztvevő számára stabil, biztonságos környezetének megteremtése céljából.
- Olykor a szülők érzékenyítése is feladatunk, az elfogadás fontos része megismertetni a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket nevelő szülők nehézségeit, sikereit a normál fejlődésű gyermekeket nevelő szülőkkel. Ezért az adott témában szülőknek szóló programokat szervezünk. (teadélután, szülő klub, szülői fórum stb.).
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése során, bevonjuk a nevelő-oktató munkát segítő dolgozókat a gyermek pszichés és fizikai állapotától függően szükséges mértékig.

Az inklúzió elérése közös célunk és feladatunk melyet csak együtt, a gyermekekkel, a tagintézmények valamennyi dolgozójával és a szülők együttes munkájával érhetjük el. Így válhatunk olyan közösséggé, melyben az egyének sokszínűségének és bármilyen különbözőségének elfogadása és megbecsülése, valamint ezen keresztül az esélyegyenlőség biztosítása a legmagasabb szinten valósul meg.

Tagóvodai céljaink és feladataink:

- Célunk a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezet megteremtése, melyben természetessé válik a gyerekek személyiségének különbözősége a másság elfogadása.
- Az intervenciós team munkájának koordinálása, összehangolása, szoros együttműködés a segítő szakemberekkel (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, logopédus) és a Prizma utazó gyógypedagógusaival a SNI gyermekek érdekében.
- Alkalmazotti közösségünkben hangsúlyos szerepet kap az inkluzív szemlélettel való azonosulás, ennek érdekében állandó képzéssel, tanúlással fejlesztjük kompetenciáinkat.
- A nevelés során a személyes bánásmód és az egyéni differenciáló módszerek alkalmazása elsődleges.
- A tevékenységek szervezése során rugalmas, az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő helyzeteket teremtünk és ezekhez alkalmazkodó különböző munkaformákat alkalmazunk (kiscsoportos, páros és egyéni munkaforma).
- Új és már bevált módszereket alkalmazunk, (pl.: Plukkido, érzékenyítő játékok, dráma és szituációs játékok, mesék) melyek az inklúzió elérésén túl a csoport kohéziót és a személyiségfejlődést is segítik.
- Fejlesztő munkánkat innovatív eszközök használata segíti (Okoskocka, mászófal, mozgáskotta, Bee-Bot, interaktív tábla).
- Szakértői bizottság szakvéleményével rendelkező gyermekeink számára sérülésspecifikus, az egyéni terhelhetőséget figyelembe vevő fejlesztést biztosítunk.
- Támogatjuk a sajátos nevelési igényt mutató (szakvéleménnyel nem rendelkező) gyermekek spontán integrációját.
- Speciális feladataink: az anyanyelvi nevelés, aktív nyelvhasználat motiválása, idegen anyanyelvű gyermekek integrálása, a mozgás fejlesztése, a kommunikáció fejlesztése, a vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése, stb.

8.1 Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, részképesség-zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak. A részképesség-zavarok alapvetően nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematikai ismeretek elsajátítását, ezért az óvodai tevékenységeket preventív vagy korrekciós céllal szervezzük. Igyekszünk megelőzni, hogy a részképesség-zavarok miatti gyengébb teljesítmény okozta kudarc sorozat irreális önértékeléshez, negatív énkép kialakulásához vezessen.

A BTMN kategóriát szakértői bizottság állapítja meg, általa kiadott szakértői vélemény támasztja alá. A BTMN besorolást kapó gyerek legmarkánsabb jellemzője, hogy bizonyos területeken alul teljesítenek, vagy nehézségekkel küzdenek. Ez a terület lehet a tanulás,

vagy a társas kapcsolatok területe, illetve a viselkedés szabályozása. A nehézségek, hiányosságok következtében a gyermekek személyiségfejlődése az átlagostól eltérő lehet, ezért fejlesztő foglalkozás keretében látjuk el őket. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek korrekciójában az egyéni és mikrocsoportos kognitív, mozgás-, és szociális funkciók fejlesztése mellett a mindennapokban megvalósított differenciálás, a fejlesztőpedagógus és a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok szoros együttműködését igényli.

Célunk

A gyermekek állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, magatartásuk, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk

- A gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.
- Innovatív, új módszerek, eszközök alkalmazása (Okoskocka, mozgáskotta, mászófal, Plukkido, Persona Doll, DIOO, BeeBot) a fejlesztések során.
- A problémás viselkedésmódok felfedezése, beazonosítása, a megfelelő segítség, támogatás biztosítása a társszakemberek bevonásával.

Fejlesztő szemléletünk szerint:

- Minden gyermek fejleszthető, a meglévő képességekből indulunk ki és a megkésített, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.
- A gyermeki fejlődést nyomon követő mérésre és megfigyeléseinkre támaszkodva egyéni fejlesztési tervvel segítjük a gyermek önmagához viszonyított fejlesztését (szakmai segítők igénybevételével: fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).
- Amennyiben az óvodapedagógusok a megfigyeléseik alapján nagyfokú eltérést, zavart észlelnek, akkor a szülőkkel történő egyeztetést követően kezdeményezzük a speciális szakemberek által igénybe vehető adekvát fejlesztéseket, illetve szükség szerint szakértői vizsgálat kezdeményezését.
- A gyermekek iskolára való felkészítése célzott, tudatos pedagógiai munkával valósítható meg az óvodába lépéstől kezdve.

8.2 Fejlesztőpedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

Az óvodai nevelés élménypedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával, a gyermekek öntevékeny részvételére alapozva, változatos tevékenységeken keresztül támogatja a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Az iskolai életre való eredményes felkészülés feltétele az általános tanulási képességek - kitartás, szervezőkészség, az impulzivitás önkontrollja, társadalmi alkalmazkodóképesség, mozgáskoncentráció - megalapozása. A motoros és kognitív funkciók fejlődésének elmaradásai nehezítik az írás-olvasás, a számolás elsajátítását, a nyelvi készségek fejlődését.

Célunk

- A központi idegrendszer működési zavarai következtében kialakuló, pszichés- illetve poszttraumás eredetű részképesség gyengeségek felismerése, prevenciója, korrekciója.
- A gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó segítségnyújtás képességeik, készségeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.
- A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése az életkori sajátosságok, valamint a gyermekek egyéni, egyedi érési sajátosságainak figyelembevételével.

A fejlesztő óvodapedagógus feladatai

A gyermekek személyiségének, képességfejlődésének támogatása, önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges lehetőségek és feltételek megteremtése, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével:

- prevenció: a szenzitív periódusban alkalmazható támasznyújtás, az éppen fejlődő pszichikus struktúrák kibontakoztatása, a begyakorlást segítő környezet kialakítása.
- korrekció: a gyermek fejlődésében bekövetkező megakadás, lemaradás pedagógiai eszközökkel való befolyásolása.
- az óvodapedagógusok problémát mutató tünetjelzése alapján a fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik (szülői engedéllyel történő) felmérése, a mérés értékelése,
- mérés: az Egyesített Óvoda által bevezetett, illetve a képzések során elsajátított tesztek mentén,
- tervezett pedagógiai folyamatok, egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása, a gyermekek nevelésében, fejlesztésében közreműködő szakemberekkel - csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal – együttműködve,
- a fejlesztő tevékenységekben résztvevő gyermekek nyomon követése, ellenőrző mérése, egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok beépítése az egyéni fejlesztés tervezésébe,
- egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, párhuzamos tevékenységként kezdeményezve, a kortárs segítség lehetőségének felhasználásával. Mozgásfejlesztés tornaszobában, illetve kiscsoportos iskolára való felkészítő foglalkozások szervezése.
- a kiemelt figyelmet, extra bánásmódot igénylő gyermek fejlesztésének megkezdése, időben való beavatkozás, reagálás,
- a szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről az óvodapedagógussal közösen tartott fogadóóra keretében,
- folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel,
- pedagógiai dokumentáció készítése az Egyesített Óvoda által kidolgozott formában, illetve fejlesztő pedagógiai vélemény készítése a szakértői bizottság felé a vizsgálat indokoltságának alátámasztására.

A fejlesztő pedagógiai szűrése részt vevő gyermekek kiválasztásának szempontjai:

- a 3-7 éves korú gyermekek körében,
- a beilleszkedési/tanulási/magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés áprilisi eredménye alapján legalább 5 területen 75 % alatti eredményt elért gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés eredménye alapján, egy-egy területen 60% alatti eredményt elért gyermekek.

A mozgásfejlesztő csoportok összeállításának szempontjai:

- óvodapedagógusok megfigyeléseit képező ajánlás
- a fejlesztő pedagógiai szűrések nagy- és finommozgás fejlettségre vonatkozó mérési eredményei,
- a csoportokban végzett gyermeki fejlődés nyomon követő mérés testi képességekre vonatkozó eredményei,
- célzott megfigyelések a csoportban a megfigyelési szempontsor alapján.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömteli, változatos tevékenységeken keresztül a gyermek átéli az önfejlődés, önkibontakozás élményét, mely újabb tevékenység végzésére motiválja.
- Saját hatékonyságának felismerésével, a siker átélésével alakul a gyermek önbizalma, pozitív énképe, önértékelése.
- A tervezett és rendszeres pedagógiai hatások eredményeként a részképesség zavar kompenzálódik.

Óvodánkban a fejlesztőpedagógusi jelenlét folyamatos, kiegészülve a saját gyógypedagógus jelenlétével. Az óvodapedagógusokkal közös intervenciós team megbeszélés, esetmegbeszélés, valamint megfigyelés alapján történik a gyermekek kiválasztása. A fejlesztőpedagógus a gyermekek képességeinek fejlődéséről meghatározott időben (a fejlődés nyomon követéskor tartott fogadóórán) ha szükséges tájékoztatja a szülőket, az óvodapedagógusokkal folyamatos a kapcsolattartása, a gyermekek fejlesztését akár a csoportban is tervezi.

8.3 A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás –szabályozási zavarral) küzd.

A feltételek megteremtését követően a gyermek abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszthető.

Az integráció során törekszünk arra, hogy egy csoportba ne kerüljön azonos típusú sérüléssel rendelkező gyermekből egynél több, hiszen megnyilvánulásaikban, sajátosságaikban felerősíthetik egymást. Erről elsősorban a tagóvoda-vezető, a gyermek leendő

óvodapedagógusai közösen döntenek, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét.

Amennyiben egy gyermekről óvodai jogviszonyának megkezdését és befogadását követően kapunk információt a sajátos nevelési igény meglétéről, úgy az óvoda vezetője, az óvodapedagógusok és a szülők egyetértésével a gyermek érdekeit szem előtt tartva csoportváltás nélkül vagy épp azt megvalósítva folytathatja az óvodai nevelést.

A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban. Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, valamint a szülőkkel. A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására felkészítjük, nem túl hangsúlyozva a másságát. Erre kiváló módszer a gyermekkel végzett érzékenyítő játékok, a dramatizálás, a mesék tanulságainak feldolgozása, megbeszélése.

Óvodába érkezés előtt a szülők segítségével tájékozódunk a gyermek speciális igényeiről. Amennyiben a gyermek közösségbe járt, felvesszük a kapcsolatot a jelenlegi intézményével. A sajátos nevelési igényű gyermek családját tájékoztatjuk, hogy az integráció keretében mi minden az, amit biztosítunk a hozzánk beiratkozott gyermek számára. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket.

Célunk

A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének aktív segítése, esélyegyenlőségének biztosítása. A neurotipikus fejlődésű gyermekek szociális készségeinek erősítésével a kooperáció és kommunikáció alakítása is kiemelt feladatunk.

Feladatunk

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése,
- az egyes területek - a fogyatékosságnak megfelelő - hangsúlyozása a fejlesztésben,
- törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek,
- a gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával,
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,
- a verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése,
- változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez:
 - a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben,
 - az önálló tevékenységhez szükséges differenciált segítségadás,

- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógypedagógus segítségével),
- az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógypedagógia területén,
- a gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése elsősorban az óvodapedagógus feladata, aki szoros együttműködéssel irányítja a pedagógiai munkát segítő kollégákat: a dajkát és a pedagógiai asszisztenst. Szorosan együttműködik az utazó és/vagy az Egyesített Óvoda saját gyógypedagógusaival, figyelembe véve iránymutatásait, fejlesztési ütemtervüket. Feladatuk az egyéni fejlesztési tervben foglaltak megvalósítása, mely a gyermekek eredményes fejlődését biztosítja, kihasználva az egyéni - csoportszobán kívüli és csoportos – a csoportszobában megvalósított, társakkal való fejlesztési lehetőségeket.

Az óvodáskor végére a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének - önmagukhoz mérten - olyan szintjét kívánjuk elérni, mely biztosítja számukra a képességeiknek megfelelő iskolai oktatás megkezdését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres együttnevelésének érdekében szoros szakmai kooperációnak kell megvalósulnia az óvodapedagógusok, a segítő szakemberek és a család között. Az óvodapedagógusok elméleti és gyakorlati tapasztalatainak bővítése érdekében továbbképzési lehetőséget biztosítunk kollégáink részére.

8.4 Gyógypedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének szerveződése különbözik neurotipikusan fejlődő társaiktól, emiatt kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igényelnek. A többi gyermekkel együtt, többségi intézményben történő óvodai nevelésük során a sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve a szakértői vélemény alapján kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárásokat tesz szükségessé.

Célunk

- a sajátos nevelési igényű és az ép gyermekek közös életterben történő együttnevelése minden résztvevőnek optimális fejlődési lehetőséget biztosítva,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása, valamint az ép gyermekek megtanítása a másság elfogadására, a segítségnyújtásra,
- a hatékony integráció érdekében együttműködés a különböző szakemberekkel, utazó gyógypedagógussal, az integrációt segítő szaktanácsadókkal és a szülőkkel,
- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor részvétele az egyéni fejlesztésben,
- szociális, értelmi és érzelmi érettség elérése az iskolai életre való felkészülésben.

Feladatunk

- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének üteméhez igazodó elvárások alakítása,
- sérülésspecifikus, az egyéni terhelhetőséget figyelembe vevő fejlesztés biztosítása,
- a pedagógiai program célkitűzéseivel összhangban álló habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások szervezése, azon gyermekek számára, akik viselkedésükben megnyilvánuló sajátosságaik miatt a szakemberek megítélése szerint erre jogosultak, mindaddig, amíg a szakértői vizsgálatuk lezajlik,
- individuális pedagógiai módszerek, technikák – differenciálás, egyéni bánásmód alkalmazása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságra törekvésének, az érzelmi életének, az együttműködés fejlődésének elősegítése,
- szakértői bizottság szakvéleményével nem rendelkező, sajátos nevelési igényt mutató gyermekek megsegítése, spontán integrációjának támogatása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése,
- a befogadó közösség felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására,
- az óvodapedagógusok munkájának támogatása, javaslat az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerekre, speciális eszközök kiválasztására, a szakértői vélemény értelmezése,
- az érintett gyermekkel foglalkozó szakemberek munkájának koordinálása, kapcsolattartás a szülőkkel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Alapelveink

- Az óvodai nevelés, fejlesztés során a sajátos nevelési igényű gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.
- A nevelési célok megvalósításához szükséges a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a tárgyi feltételek és segédeszközök megléte.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése érdekében a rendelkezésre álló személyi feltételek folyamatos biztosítása, az óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők folyamatos képzése.

Együttműködés a szülőkkel

A szülők rendkívül nagy szerepet játszanak gyermekük sikeres óvodai beilleszkedésében, mivel folyamatosan megfigyelhetik a beilleszkedés szintjét, a kudarcok és sikerek arányát, így jelentősen hozzájárulhatnak az óvodai nevelés során felmerülő nehézségek csökkentéséhez.

A családdal való együttműködés legfontosabb célja a gyermek fejlődését előmozdító partneri kapcsolat kialakítása. Szakmai segítséget nyújtunk a zavar természetének, az eltérően fejlődő gyermek viselkedésének megértésében, segítünk reálisan felmérni a gyermek lehetőségeit, a fejlesztés esetleges korlátait. Az érintett család tagjai a gyermek egyéni fejlődésmenetéről közvetlen információkkal rendelkeznek az óvodába lépés előtti időszakról. Ha rendelkeznek szakértői véleménnyel, vagy ha még nem, mindkét esetben cél a közvetlen, bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítása az érintett gyermek szüleivel. Bármely információ (korábban elvégzett orvosi, pszichiátriai, illetve egyéb vizsgálatok,

állapot felmérések, terápiák, fejlesztő célú foglalkozások) fontos és lényeges lehet az egyéni, differenciált fejlesztések tervezésénél, illetve továbbirányítás felmerülése esetén.

A gyermekcsoport szerepe az integrációban

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és nevelő-oktató munkát segítő munkatársak integrációs attitűdje jelentősen befolyásolja a gyermekcsoport és a szülői közösség viszonyulását a befogadás folyamatában. Szemléletük, meggyőződésük, érzékenységük és kommunikációjuk nagyban elősegítheti az említett csoportok és a befogadásra kerülő gyermek és család egymáshoz való viszonyát, hiszen kölcsönösen hatással vannak egymás életére. Az együttnevelés által a jövő nemzedékének minden tagja élethosszig tartó tapasztalatok birtokába jut elfogadásról, toleranciáról és együttműködésről egyaránt. Az együttnevelés által az általános nevelési igényű gyermekek személyisége is gazdagodik.

Az együttnevelés eredményessége szempontjából meghatározó az érintett sajátos nevelési igényű gyermek személyisége, a zavar kognitív sajátosságai, típusa, súlyossága.

Az inkluzív szemléletű nevelésünk jellemzői:

- az integráció teljeskörű támogatása, az inkluzív szemlélettel való azonosulás a fogadó intézmények teljes alkalmazotti közösségében,
- az egyéni differenciáló módszerek alkalmazása hangsúlyos szerepet kap a nevelés során,
- különböző munkaformákat alkalmazunk a tevékenységek szervezése során (frontális helyett kiscsoportos, páros és egyéni munkaforma),
- rugalmas, az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő követelményeket teremtünk,
- változatos értékelési eljárások alkalmazunk,
- az óvodai élet tevékenységei közben felmerülő problémák vagy konfliktushelyzetek megoldását különös figyelemmel támogatjuk, a megoldási stratégiákat folyamatosan közvetítjük a gyermekek számára, modell értékű szerepünket felvállalva,
- gyógypedagógusaink és óvodapedagógusaink szoros együttműködésben dolgoznak a gyermekek és gyermekcsoportok megsegítése érdekében,
- a szülők aktív részesei gyermekük óvodai életének,
- az egyén befogadása mellett a szociális befogadás szerepét hangsúlyozzuk.

Az integráció előnyei a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- A közös tevékenység, a kölcsönös kommunikáció, a napi szociális interakciók során a társas magatartásminták, szokások elsajátítására nyílik lehetőségük.
- Az önállóság, önbizalom fejlődése a gyermekközösségben követett minták utánzásával, gyakorlásával természetes módon alakul.
- A reális önértékelés, önismeret alakulása, kompetencia határok felismerése a közösség visszajelzései által pozitív irányban változik.
- Alakul a másság elfogadásának, elfogadtatásának képessége, mely a későbbi beilleszkedések, befogadások kulcsmomentuma lesz.
- A másokkal való együttműködés, a kooperatív tanulás technikájának elsajátítása minden résztvevő számára pozitív hozadék.

Az integráció előnyei az általános nevelési igényű gyermek számára:

- Az egyéni különbségek - erősségek, gyengeségek elfogadása, a másság megtapasztalása az egész életre kihatással lévő élményeket biztosít a gyermekek számára.
- Megismerik és megtanulják a másokra való odafigyelést, tiszteletet, a segítségnyújtás lehetséges formáit, technikáit.
- Elsajátítják a szenzitív kommunikációt.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- sokoldalú képességfejlődés az egyéni adottságok, sajátosságok függvényében,
- egyéni adottságokhoz és fejlődési ütemhez mért optimális fejlettség elérése az önállóság, akaraterő, kitartás, együttműködés, türelem, tolerancia fejlődésében,
- egészséges önbizalom, reális énkép alakulása,
- kommunikációs technikák elsajátítása a társas kapcsolatok kezdeményezésében és fenntartásában, a közösségbe való beilleszkedés,
- speciális technikák és eszközök használata a hiányzó képességek alakítására,
- alkalmazkodó képesség, tolerancia, empátia fejlődése az együttnevelés során.

Óvodánk ezen a területen alkalmazott módszerei:

- Inkluzív szemlélet (elfogadás, befogadás)
- A gyermekek szocializációjának segítése (személyes példamutatás, önbizalom erősítése, stb)
- Szülőkkel, fejlesztő szakemberekkel való együttműködés)

8.4.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel

8.4.1.1 Magatartászavaros gyermek

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek nevelésének prioritásai: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő képesség növelése és az önállóságra nevelés.

Speciális feladataink

- A gyermek sajátos viselkedés mintázatának megismerése olyan tapasztalatok birtokába juttatja a vele foglalkozó pedagógusokat és segítő szakembereket, mely nagymértékben hozzájárul a vele való bánásmód meghatározásában. Ennek ismeretében lehetőségünk van az egyéni feladatok meghatározására, melyek elősegítik a gyermek fejlődését és fejlesztését. Olyan feladattal bízunk meg a gyermeket, mely tanulási képességeinek, sajátosságainak (figyelem és fegyelem) megfelelő, nem haladja meg teherbíró képességét.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük a gyermekkel való együttműködést, a mindenki számára elfogadható határok kijelölését, mellyel nagyban hozzájárulunk a gyermek komfort érzetének biztosításához, és a közösség kiegyensúlyozott működéséhez.

Szükség szerint segítjük a megértés és elsajátítás folyamatát, például képi vagy egyéb jelek alkalmazásával.

- A gyermek motivációjának erősítése érdekében a fejlesztések a spontán, gyermeki kezdeményezésekre építve, azokra támaszkodva jelentenek kiinduló pontot, a feladattudat fejlesztése és az ismeretszerzés bővítése érdekében.

8.4.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása, a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztése, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A gyermekek mozgásfejlesztésében hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata is.

Speciális feladataink

- A speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása. Mindezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon a gyermek számára elérhető tapasztalatok biztosítása, a megtanult mozgás gyakoroltatása.
- Az akadálymentes környezet biztosítása.

8.4.1.3 Látássérült gyermek – vakok, aliglátók, gyengénlátók

A gyermekek játéktevékenységének fejlődésében nagy szerepe van a vizuális ingereknek, melyek aktivitásra, a környezet felfedezésére és manipulálásra készítik őket. Ezek az ingerek sokkal kisebb mértékben vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre a látássérült gyermekek számára. Mindez kihat viselkedésükre, társaikkal való kapcsolatukra és mozgástevékenységükre is.

Speciális feladataink

- a közös játékban való részvétel segítése, a közösséghez való alkalmazkodás, a viselkedési formák megtanítása és gyakoroltatása
- az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a személyes higiéné alakítása, különös tekintettel a szem és a kéz tisztán tartására
- a környezet vizuális megismertetése:
 - látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, akadálymentesítés a gyermek igényeinek megfelelően, a gyógypedagógus tanácsait követve,
 - a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,
 - a térbeli tájékozódás fejlesztése a látás felhasználásával,
 - a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
 - a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

8.4.1.4 Hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan

mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia.

Speciális feladataink

- a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése,
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátíttatása,
- az aktív nyelvhasználat építése.

Ennek keretében a speciális szakemberek segítségével fejlesztjük a beszédértést, a gyermek szókincsét, a sajtól olvasási készségét és törekszünk az érthető kifejtés-elérésére.

A hallást javító segédeszköz kezelésének megismerése, funkcionális használata alapvető fontosságú.

8.4.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a normál fejlődésű gyermekekkel történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs-csoportban megél.

Speciális feladataink

- a cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés
 - az alapmozgások kialakítása, fejlesztése,
 - a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése,
 - a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókincs bővítése,
 - az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása,
 - az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a kognitív funkciók fejlesztése.
- a rendszeresség, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás, a sokszori ismételtes alkalmazása.

8.4.1.6 Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén, a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt, az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája, illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Speciális feladataink

- az anyanyelvi nevelés, aktív nyelvhasználat motiválása,
- a mozgás fejlesztése,
- a kommunikáció fejlesztése,
- a vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafo-motoros fejlesztés stb.).

8.4.1.7 Autizmus spektrum zavarral élő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedés, a kölcsönösséget igénylő kommunikáció és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Speciális feladataink

- viselkedés- és gondolkodási készségek terápiája,
- szükség esetén a korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás),
- kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia,
- a vizuális megsegítéshez szükséges eszközök biztosítása,
- a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása,
- az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges.

8.4.1.8 Egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermek (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretszajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Speciális feladataink

- tevékenységet meghatározó állandó keretek, szabályok felállítása
- pozitív visszajelzések, a sikeres teljesítmények megerősítése, dicséret
- kognitív, és az emocionális-szociális képességek fejlesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a sajátos nevelési igényű gyermekek képességei önmagukhoz viszonyítottnan fejlődtek,
- az adottságukhoz viszonyított legmagasabb önállóságra, együttműködésre képesek,
- akaraterejük, önállóságra törekvésük fejlődött,
- egészséges énképük, önbizalmuk megalapozódott,
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődött,
- képesek a közösségbe való beilleszkedésre,
- a fejlettebb területeken képességeik magasabb szintet értek el,
- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát megismerték
- a közösségben minden gyerek alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődött az együttnevelés során. Ezzel megtettük az első lépéseket annak érdekében,

hogy a gyermekek olyan felnőttekké váljanak, akik később szülőként gyermekeik számára is példaértékű magatartást tanúsítanak a másság elfogadásában.

8.5 Óvodapszichológusi tevékenység az Egyesített Óvodában

Célunk

Az oktató-nevelő munka hatékonyságának támogatása, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.

Feladatunk

Az óvodapszichológusi munka során a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben a szülői igények és bejelentkezések alapján:

- szülőkonzultációk tartása,
- a gyermekek csoportban történő megfigyelése,
- a pedagógusokkal való konzultáció, vagy mentálhigiéniai tanácsadás,
- szülői értekezleteken, akár fogadóórákon való részvétellel
- külső intézményekkel való kapcsolattartás,
- esetenként a gyerekekkel történő egyéni foglalkozás, állapotfelmérés.

A szülői megkeresések általában a gyermekek nevelésével, fejlődésével kapcsolatosak, ha a családban krízishelyzet fordul elő, vagy bármilyen problémát tapasztalnak gyermekeik viselkedésében. A problémák hátterében gyakorta felfedezhető az idegrendszeri éretlenség, és a különböző érzelmi problémák is. Számos esetben a családi rendszer az, amivel komolyabban dolgozni kellene ahhoz, hogy a gyermek nehézségei enyhüljenek. Tapasztalatok szerint a hozzánk forduló családok esetében a probléma rendezése nagy arányban megoldható az óvodapszichológiai ellátás keretein belül. Amennyiben ez mégsem lehetséges, kollégáink tovább irányítják a családokat olyan külső intézményekhez, szakemberekhez, amelyek a probléma megoldásában segítségükre lehetnek.

Folyamatban lévő válás esetén óvodapszichológusként abban tudnak segíteni, hogy egy egyalkalmas konzultáció keretében - mindkét szülő jelenlétében - átbeszéljük, hogyan tudják a szülők ezt a nehéz helyzetet gyermekük számára megkönnyíteni. A gyermekről gyámhatósági (kapcsolattartás, gyermekelhelyezés) kérdésekben nem adhatnak szakvéleményt kollégáink.

Kifejezetten iskolaérettséggel kapcsolatos óvodapszichológusi véleményt nem áll módjukban készíteni, mivel a tanköteles korú gyermekek iskolaérettségéről szóló döntés az Oktatási Hivatal hatáskörébe került. Kizárólag olyan gyermek esetében írhatnak az óvodai megfigyelés során szerzett tapasztalatainkról, akivel a közelmúltban foglalkoztak és problémájának köze van az iskolai előmenetelhez.

Hasznos és a hatékonyságot növeli, ha az óvodai mindennapokban még nagyobb hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés, a drámapedagógiai módszerek, valamint a művészeti célú foglalkozások. Emellett fontos, hogy az esetleges probléma leghatékonyabb megoldása érdekében legyen lehetőség az adott intézményben dolgozó társszakemberekkel való együttműködésre.

Feladatunk a pedagógusok mentálhigiénéjének gondozása is, legyen szó munkahelyi vagy magánéletet érintő problémákról. A számukra meghirdetett workshopok, tréningek, csapatépítő foglalkozások is részben ezt a célt szolgálják.

Alapelveink

Az objektivitás, tolerancia, esélyegyenlőség, egyénre szabottság, empátia és hitelesség mind a családokkal, mind a kollégákkal való kapcsolattartásban elsődlegesen megnyilvánul. A titoktartási kötelezettségnek és a GDPR előírásainak megfelelően kezeljük a ránk bízott eseteket. Törekszünk a szülőkkel és a gyermekek mindennapi nevelésében részt vevő óvodai dolgozókkal való gördülékeny kommunikációra, folyamatos kapcsolattartásra, mivel a hatékony működés, segítségnyújtás csak e három csoport együttműködésével valósítható meg.

8.6 Tehetséggondozás

Napjainkban sokféle vélekedés van az óvodás korú gyermekek kiemelkedő képességeivel kapcsolatban. Álláspontunk szerint a 3-7 éves korosztályban tehetségígéretekről beszélünk, a potenciális tehetséget ismerhetjük fel, és jogszabály által előírt köteleességünk támogatni annak kibontakoztatását a családdal együttműködve.

Célunk

Megismerni a tehetségígéretet mutató gyermekek egyéni szükségleteit, kiemelkedő képességeit, adottságait. Érzelmi biztonságban megalapozni a kiemelt képességek fejlesztését, a gyengébb képességek erősítését, miközben a gyermekek alap szükségletét, a komplex személyiségfejlesztést tartjuk szem előtt.

Feladataink

- a tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése,
- rejtőzködő és alulteljesítő tehetségígérek felismerése, kibontakoztatása,
- az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése,
- gazdagító programok, tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan,
- az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése,
- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása,
- a szülő támogató jelenlétének biztosítása gyermeke tehetségnevelésében,
- pályázati lehetőségek felkutatása, pályaművek beküldése /rajzpályázat, meseírás/.

A nevelés folyamatában az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos és együttes tevékenysége biztosít lehetőséget arra, hogy feltérképezzük a gyermek képességeit, adottságait, felismerjük viselkedésének motivációit. A megfelelően megválasztott és a gyermek számára felkínált tevékenységek, a bizalommal teli légkör és a pedagógus és gyermek közötti szeretetkapcsolat jó alapot biztosít a kiemelkedő képességek felismerésére, beazonosítására. Az azonos életkorú gyermekek között is nagy egyéni eltérések

mutakozhatnak, a „tehetségígérettel” rendelkező gyermekek viszont egyes területeken nagyobb eltérést produkálnak társaiknál.

Ennek területei egyénenként változnak, egy-egy gyermek akár több területen is kiemelkedhet társai közül. A tehetség megmutatkozhat mozgásban, szociális, művészeti vagy intellektuális területen.

Megfigyeléseink során az alábbi jelek lehetnek felhívó jellegűek:

- kiemelkedő kreativitás, képzelet, fantázia,
- nagyfokú önállóság, produktív, egyedi problémamegoldó gondolkodás,
- az összefüggések szokatlan, életkort meghaladó felismerésének képessége,
- kíváncsiság, tanulékonyság, szokatlan belső motiváció,
- kiterjedt érdeklődési kör,
- fejlett, életkort meghaladó humorérzék,
- átlagon felüli érzelmi és/vagy értelmi intelligencia,
- szabályok elutasítása, közösen kialakított rendszerben együttműködő.

Tudnunk kell azonban, hogy az egyes területen, területeken kimagasló képességeket mutató gyermekek más területek tekintetében lemaradásokat mutathatnak, ezek az úgynevezett hiányterületek. A tehetséggondozás tehát nem csak az erősségek gazdagítását, fejlesztését jelenti, hanem sokkal szélesebb körű pedagógiai feladatot jelent annak érdekében, hogy a gyermek egészséges pszichés és mentális fejlődését biztosítani tudjuk. Az intellektus, a kreatív önkifejezés támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése hangsúlyos feladatunk.

Óvodáinkban alapelv, hogy a tehetséges gyermek is elsősorban óvodás. Egészségének védelme érdekében szüksége van arra a figyelemre és törődésre, mely életkora alapján megilleti őt. Biztosítanunk kell számára az elmélyült, önfeledt játék lehetőségét társaival, lehetőséget kell adnunk számára a tevékenységek közötti szabad választás lehetőségére, melyben neki is joga van tévedni, hibázni, érvelni, szerepet vállalni, gyermeknek lenni.

A gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus kiemelt feladata, hogy támogassa a gyermek átlagos képességeit, egész személyiségét, ugyanakkor megfigyeléseire támaszkodva azonosítsa a gyermek átlagostól eltérő képességeit. A szülőkkel való együttműködés képezi a további alapot arra, hogy a gyermek óvodai tehetséggondozása a megfelelő irányokban elindulhasson. Szükség esetén segítő szakemberek bevonására is sor kerül, mely segítséget jelenthet a gyermek csoportban elfoglalt helyének kialakításában, megerősítésében, a szülők nevelő munkájának megsegítésében, a fejlesztési irányok és tartalmak kialakításában, meghatározásában.

A csoportban folyó pedagógiai munkát kiegészítik a tagóvodákban működő tehetségprogramok, tehetség műhelyek, melyek lehetőséget adnak a tehetség aktív gondozására, kibontakoztatására elsősorban 5 éves kortól. Tagintézményeink többsége működtet tehetség-, és alkotó műhelyeket. A tehetségfejlesztést célzó programjaikkal óvodai életüket gazdagítják a mozgás, a kézműves alkotás, és intellektuális, valamint a gardneri területek terén. A tehetségműhelyekben hozzáadott értéket képvisel a tevékenység tartalma, az újszerű technikák alkalmazása, miközben a pedagógusok építenek a gyermekek

adottságaikra, speciális képességeikre, előzetes ismereteikre, tapasztalataikra és érdeklődési körükre.

A tehetség műhelyek lehetőséget biztosítanak:

- a gyermek cselekvési vágyának, kíváncsiságának kielégítésére,
- képességeinek, adottságainak differenciált fejlesztésére,
- önmegvalósítási törekvéseinek támogatására,
- az érintett területen a gyermek életkorához képest az átlagot meghaladó teljesítmény létrehozására.

Az óvodapedagógusok kiemelt feladata az, hogy a gyermek érdekeit szem előtt tartva, a szülőkkel való együttműködés keretében segítséget nyújtsanak a család számára az iskola választás kérdéskörében is. Célunk az, hogy minden „tehetség ígéretet” mutató kisgyermek speciális képességeinek, adottságainak megfelelő iskolába kezdhesse meg tanulmányait.

Tehetséggondozás:

- Célunk a tehetségígéretet mutató gyermekek egyéni szükségleteinek, kiemelkedő képességeinek, adottságainak felismerése.
- Fontos feladatnak tekintjük az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítását, a speciális szükségletek kielégítését, tevékenységek szervezésével a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan, a kreatív önkifejezés lehetőségeinek biztosítását.
- Alkotóműhely létrehozásával, sokszínű és sokféle cselekvési lehetőség felkínálásával, újszerű technikák alkalmazásával segítjük a gyermekek kíváncsiságának, cselekvési vágyának kielégítését, a speciális képességek optimális fejlődését, fejlesztését.
- Önértékelésük, önbizalmuk növelése érdekében reális értékelést, többszöri pozitív megerősítést alkalmazunk.
- Tehetségműhelyek működtetése pedagógusaink vezetése mellett heti rendszerességgel.

Célunkat akkor érjük el, ha a gyermek:

- kiemelkedő képessége mellett a gyengébb területek is fejlődnek
- önismerete pozitív irányban változik
- társai elismerik
- társas kapcsolataiban kiegyensúlyozottá válik.

9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Az óvoda a jogszabályokban meghatározott keretek között felelős a gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, a képességek-, illetve a tehetség kibontakoztatásának lehetőségét és segítséget nyújt a hátrányok leküzdésében, melyek születési, családi, anyagi vagy egyéb okok miatt

fennállnak. A gyermekvédelmi feladatok ellátása szerves részét képezi a pedagógiai munkánknak, melyet, mint jelzőrendszeri tagok végzünk.

Az óvodai gyermekvédelem elsődleges célja a prevenció, a hátránykompenzálás és az esélyegyenlőség biztosítása, melyet a pedagógiai eszközeivel a gyermek fejlődését elősegítve, a család támogatásával valósítunk meg.

Az óvodás korú gyermekek a nap jelentős részét az óvodában töltik, ahol problémáik, teljesítményük, viselkedésük napi szinten érzékelhető, az ezekben bekövetkező változások figyelem felhívó jellegűek. A csoportban dolgozó pedagógusok napi, intenzív kapcsolatot ápolnak a szülőkkel, illetve a családokkal, így jelentős szerepük van a helyzetfeltárásban és annak elemzésében. Feladatunk elsősorban a családok segítése, akár nevelési problémáról, akár a családban bekövetkező nagyobb mértékű változásról, krízisről legyen szó. Munkánkat folyamatosan segítik az óvodai szociális segítő munkatársak és az intézményekben gyermekvédelmi feladat elvégzésével, speciális ismeretekkel rendelkező pedagógus kollégák.

A pedagógusok szükség esetén családlátogatást kezdeményezhetnek annak érdekében, hogy a gyermek és a család helyzetéről pontos képet kapjanak. Pedagógiai eszközök és módszerek alkalmazásával törekednek a gyermeket ért negatív vagy káros hatások, veszélyeztető tényezők enyhítésére, ellensúlyozására. A szülők és a gyermek támogatása érdekében felajánlják a pszichológusi támogatás lehetőségét vagy más, speciális segítség igénybevételét. Abban az esetben, ha a gyermek állapota vagy a családban kialakult helyzet ezt indokolja, jelzéssel élnek a gyermekvédelmi felelős és az intézmény vezetője felé.

A tagóvodák vezetői a jogszabályokban rögzített nyilvántartások vezetése mellett folyamatos kapcsolatot tartanak az óvodai szociális segítő munkatárssal. A jogszabályoknak megfelelően a gyermek mindenképp felett álló érdekének figyelembevételével tartják a kapcsolatot a társintézményekkel (Prevenció Központ HÍD Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat kerületi Tagintézménye, gyermekorvos, védőnő). Amennyiben a gyermek állapota vagy a családban bekövetkező események indokolják, a tagóvoda vezetője jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé.

A tagóvodák a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű családok számára igénybe vehető pénzügyi és egyéb támogatásokról is információkat biztosítanak.

Gyermekvédelmi feladatok

- Tagóvodánk gyermekvédelmi szempontból a jobb helyzetű óvodák közé tartozik, kevés veszélyeztetett gyermek jár hozzánk.
- Elsődleges célunk a prevenció, a hátránykompenzálás és az esélyegyenlőség biztosítása, melyet a pedagógiai eszközeivel a gyermek fejlődését elősegítve, a család támogatásával valósítunk meg.
- A csoportokban dolgozó pedagógusok megfelelő (igény szerinti) kapcsolatot ápolnak a szülőkkel, illetve a családokkal.

- Feladatunk elsősorban a családok segítése, akár nevelési problémáról, akár a családban bekövetkező nagyobb mértékű változásról, krízisről legyen szó.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk a társintézményekkel (Prevenációs Központ HÍD Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat kerületi Tagintézménye, gyermekorvos, védőnő).

9.1 Nemzetiségi feladatok, multikulturális nevelés

A nemzetiséghez, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében szem előtt tartjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Célunk

- a roma életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása és fejlesztése,
- a nemzetiségi identitástudat kialakulásának és fejlesztésének segítése,
- a gyermekek egészséges életvitelének, biztonságos, harmonikus fejlődésének biztosítása, az egyéni és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- a másság tiszteletben tartása, elfogadása, melynek eredményeképpen kölcsönös együttműködés alakul ki a játékon és különböző érzelemgazdag, életkornak megfelelő hagyományokat ápoló tevékenységeken keresztül.

Feladatok a roma kisebbséghez tartozó gyerekek nevelésében:

- a nemzetiség kultúrájának és szokásainak megismertetése a gyermek csoportjában, óvodájában,
- a pozitív érzelmi viszony kialakítása a nemzetiségi kultúra iránt, melynek hatására erősödik a roma gyermekek identitása,
- a magyar és a roma gyermekek egymás iránti érzékenyítése, a pozitívumok kiemelése, egymás tiszteletére nevelése,
- az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása, az esetleges szociális hátrányból eredő hiányok kompenzálása. a higiéniaiával, táplálkozással, pihenéssel kapcsolatos szokások alakítása, az egészséges életmód megalapozása,
- az óvodai tevékenységformák tartalmában a kisebbség irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeinek felhasználása,
- az értelmi képességek területén mutatókozó esetleges eltérések kiegyenlítése, az iskolai élethez szükséges személyiségjegyek és részképességek fejlesztése,
- az esetleges veszélyeztetettség miatt kiemelt feladat az együttműködés szorgalmazása a szűkebb és tágabb környezettel (intézményi szociális segítő, gyermekjóléti szolgálat, kisebbségi önkormányzat),
- az esélyegyenlőség biztosítása, a személyiség fejlesztés differenciált módszerekkel történő megvalósítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Fontosnak tartjuk a korai prevenciót az egészséges életmód, az érzelmi, az értelmi nevelés, a szocializáció területén, együttműködve a családi és társadalmi környezettel az esetleges hátrányok csökkentése érdekében.

Multikulturális feladatok/migráció

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.” (ÓNOAP)

Célunk

- a nem magyar állampolgárságú gyermekek óvodai nevelése az Európai Unió Irányelvében foglaltak szerint,
- a magyar, mint idegen nyelv elsajátításának elősegítése, megalapozása,
- a magyar és nem magyar gyermekek integráltan történő nevelése,
- a nem magyar nyelvű gyermekek megismertetése a magyar kultúra kisgyermekkor is érintő szokásaival, hagyományaival,
- olyan készségek, képességek kialakítása, amelyek segítségével a gyermekek interakcióba léphetnek a környezetükkel, fejlődnek szociális kompetenciák,
- a gyermekek között lévő különbözőség (anyanyelv, bőrszín, öltözködés, vallás, étkezési szokások) elfogadására, kölcsönös nyitottságra történő nevelés,
- nemzeti hovatartozásuk, identitásuk elismerése, támogatása, ugyanakkor az egymás iránti toleráns, tiszteletteljes, udvarias viselkedés megalapozása, fejlesztése.

Feladataink

- szoros kapcsolattartás a külföldi gyermekek szüleivel,
- derűs, szeretetteljes, elfogadó, tevékeny óvodai környezet megteremtése, a gyermekek különböző igényeinek összehangolása (adaptív tanulásszervezés),
- a nyelvi nehézségek áthidalására a napirend elemeinek rögzítése piktogramok, ismétlődő dalok, mondókák, versikék segítségével,
- nonverbális eszközök fokozottabb használata a kommunikáció során,
- megismerésük, fejlesztésük a differenciálpedagógia eszközeivel, személyre szabott figyelemmel és támogatással,
- a multikulturális sokszínűség bemutatása,
- a kulturális tolerancia képességének kialakítása,
- a magyar nyelv elsajátítását, a beszédértést segítő élmények biztosítása, a nevelést segítő eszközök, módszerek alkalmazásával (drámajátékok, PLUKKIDO, DIOO, interaktív tábla).

9.2 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

„Egy ember nemcsak a tetteivel árthat másoknak, hanem a közömbösségével is, és ebben az esetben is felelősség terheli őt.” (John Stuart Mill)

Az esélyegyenlőség legmagasabb szintű jogi szabályozásán, Magyarország Alaptörvényén (2011. április 25.) túl a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról is meghatároz a köznevelésre vonatkozó garanciális alapelveket. Deklarálja, hogy minden természetes személynek joga van ahhoz, hogy a korának, képességeinek megfelelő, más, vele hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú nevelésben és oktatásban részesüljön. Az egyenlő bánásmód elvét az állami és magánjellegű (egyházi, alapítványi) oktatási intézményekben, az oktatási rendszer minden szintjén alkalmazni kell.

Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – jól fejleszthetőek. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A szülőkkel való együttműködés a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Esélyegyenlőség az óvodában

Napjainkban kiemelt terület az óvodai életben az esélyegyenlőség a „másság” befogadása és elfogadása, illetve elfogadtatása.

Alapelveink:

- A gyermekek mindennekfelett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.

Célunk az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása, az egyenlőtlenségek magas szintű közelítése, a diszkriminációmentesség megvalósulása.

Feladataink:

- Toleráns, befogadó légkör biztosítása. Megfelelő kommunikáció.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a másság felé fordulás mindenki számára természetessé válik.
- Az inkluzív szemléletű integrált nevelés feltételeinek biztosítása. Az inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása.
- A tervezésben a csoportok adottságainak, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele.

- A gyermekek és családok érzékenyítése, a másság természetességének hangsúlyozása, a társadalmi felelősségvállalás hangsúlyozása.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés megvalósítása.
- A játékon belüli fejlődés lehetőségének hangsúlyozása: differenciált képességfejlesztés, hátránykompenzáció és tehetséggondozás.
- A gyermekek egyéni fejlesztése a családokkal együttműködve.
- A gyermekvédelmi feladatok maradéktalan ellátása.
- A Pedagógusok szakmai továbbképzése a témában.
- A partnerközpontú működés elmélyítése.
- A család-óvoda kapcsolat erősítése.
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása.
- Az óvoda és a fenntartó közötti információáramlás megteremtése, biztosítása.

10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ

A pedagógiai munka tervezése, mérése, ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munka tervezése egy tudatos folyamat, melyben a pedagógiai célok összhangban állnak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, a Pedagógiai Programunkban, valamint a tagóvodai gyakorlati útmutatóban foglaltakkal. A tervezés kiterjed az óvodai nevelési folyamatok egészére, a gyermekek optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó differenciált nevelési-tanulási folyamat tervezésére.

10.1 Pedagógiai-szakmai munka tervezése

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, biztosítva a tagóvodai sajátosságok – útmutatójuk szerinti – érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodai csoportok életének megtervezése különböző szükségletekből (gyermeki, pedagógusi) kiinduló folyamatterv, melyek nyomon követhetők a csoportnaplókban.

Az Egyesített Óvoda papír, illetve elektronikus úton előállított dokumentációja megfelel a hatályos jogszabályoknak, a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt tartalmi előírásoknak.

Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben használt elektronikus csoportnapló a rendeletben foglaltakon túl tartalmazza:

- a gyermek anamnéziséét,
- adatvédelmi nyilatkozatokat,
- az adott csoport működésére vonatkozó adatokat,
- a gyermekcsoport szokás-, szabályrendszerét,
- a kiemelt nevelési célokat, feladatokat,
- a környezettudatos szemlélet formálását,
- a gyermekvédelmi adatokat,
- a pedagógiai munka és a pedagógiai dokumentációk vezetői ellenőrzéseit,

- a gyermekek fejlődését nyomon követő megfigyelés alapú értékeléseket, azok eredményeit egyéni és csoportszinten,
- GYEM - a gyermeki elégedettségméréseket,
- különböző nyilvántartásokat,
- a nyári élet megszervezését (nyári nevelési terv, nyári napirend, nyári óvó-védő előírások, nyári tematikus tervek).

10.2 A fejlődést nyomon követő megfigyelés, a mérés, értékelés folyamata és dokumentációja

A **pedagógiai célú megfigyelések** a gyermek egyéni képességfejlődésére fókuszálnak, folyamatszemlélettel az egyéni fejlődési ív követését és kimutatását teszi lehetővé. A fejlődés mutatóiról rögzített információk a gyerekek képességszintjét, tudását mutatják egy adott időszakban, melyet elemezve jutunk el az óvodai csoport és az egyén szintjén a fejlesztendő feladatok meghatározásához. Az egyéni fejlesztési feladatok meghatározásánál kiemelt szerepe van az objektív pedagógiai értékelésnek. A szülők a tájékoztatást gyermekük fejlődéséről először elektronikus úton kapják meg, majd szülői fogadó alkalom keretében lehetőséget biztosítunk a szóbeli megbeszélésre, az óvodapedagógusok és a szülők vállalásainak feljegyzés formájában való rögzítésére a gyermek fejlesztése érdekében. A tájékoztatás megvalósulását a szülő és a részt vevő pedagógusok aláírásukkal hitelesítik.

A pedagógusok az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik, megfigyelik, fejlesztik különböző képességeiket. Megfigyeléseiket írásban rögzítik egy évben kétszer, és az eredmények alapján határozzák meg az egyéni fejlesztési feladatokat. A jól funkcionáló területek meghatározása lehetővé teszi, hogy a fejlesztő tevékenység során ezekre a területekre építve valósuljon meg a fejlesztés.

A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációk tartalma (papír alapon és elektronikus felületen tárolva):

- a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói,
- a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, a differenciált nevelés iránya, az elért eredmény egyéni fejlesztési terv formájában,
- a gyermek anamnézise,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításai, fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak, ezért ennek során fontos feladat a pozitívumok erősítése, és a reális önértékelés kialakítása, az önbizalom fejlesztése.

Az óvodai megfigyelésekkel és a kiegészítő pl. fejlesztőpedagógiai mérésekkel lehetővé válik egyrészt a gyermekek részképesség gyengeségének, nehézségeinek, zavarának korai felismerése, másrészt a megfigyelések lehetővé teszik az átlag fölötti képességű, tehetséges gyermekek felfedezését és fejlesztését. Segítségével átfogó képességprofil áll rendelkezésre a gyermekkel foglalkozó szakembereknek.

Az Egyesített Óvodában a gyermekek fejlődésének mutatói - az Egyesített Óvoda által kidolgozott megfigyelés alapú rendszer szempontsorainak alapján az elektronikus csoportnaplóban kerül rögzítésre.

A mérési rendszer 6 fő területen, az egészséges életmód, a szociális képességek, akarat tényezők, értelmi képességek, verbális, testi képességek, és ezen belül 54 alterületen vizsgálja a gyermekek fejlettségét.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

BTMN – beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézség

DIOO – digitális okosjáték óvodásoknak

IKT – információs és kommunikációs technológiák

SNI – sajátos nevelési igényű

GYEM – gyermeki elégedettségmérés

11. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján-tól/től visszavonásig szól.

Az óvodai Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- hálózathozzászló, leépítés,
- törvényi változás,
- szervezeti átalakítás,
- egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata,
- a program bevezetését figyelemmel kíséző ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat esetén. A programmódosítás előterjesztésének előírásai:
- írásbeli előterjesztés az Egyesített Óvoda vezetőjének,
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek,
- szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásáról.

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50% + 1 fő kéri.

Nyilvánosság biztosítása: a Pedagógiai Program dokumentumot az Egyesített Óvoda ügyviteli és iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és a Közérdekű adatok megismerésére irányuló szabályzat szerint biztosítjuk a nyilvános hozzáférését. A tagóvodákban a dokumentum hozzáférhető - helyben olvasásra minden alkalmazott és érdeklődő számára - a vezetői szobában elhelyezett példány, és a gyermekcsoportokban elhelyezett példányok formájában.

Legitimációs záradék Nkt. 26. § (1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A Pedagógiai Programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A Pedagógiai Programot nyilvánosságra kell hozni. Nkt. 72. § (1) A szülő kötelessége, hogy (5) A szülő joga különösen, hogy a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról Nkt. 83. § (1) A fenntartó h) értékeli a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét, i) ellenőrzi a pedagógiai programot, a házirendet, valamint a SZMSZ-t.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjára épülő szakmai gyakorlati útmutatót a Hétszín Tagóvoda nevelőtestülete elfogadta.

Budapest, 2024. *November*

Szalavári Andrea

Tagintézmény- igazgató

12. BIBLIOGRÁFIA

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
4. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
5. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
8. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
9. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

12. BIBLIOGRÁFIA

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
4. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
5. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
8. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
9. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
10. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
11. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
12. 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
13. 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
14. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15. 17/2013. (III.01) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
16. 346/2013.(IX.30) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, pedagógus - szakvizsgáról valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről.
17. Budapest Főváros XIII. Kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018
18. „A tudás hatalom” - A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Köznevelési koncepciója 2011-2015
19. Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. 1997. nov. 1.), és 2015.évi módosításai
20. Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. Egyesült Nemzetek UNICEF 1992.
21. Önértékelési kézikönyv óvodák számára
22. Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
23. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
24. Óvodás gyermekek csoportszobai térhasználatának vizsgálata a térszintaxis módszerével Keszei Barbara, Böddi Zsófia, Düll Andrea